

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

CZERWIEC 2009

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Poprawiają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. W maju syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł o 0,1 punktu procentowego (p. p.) do 100,8 punktu, pod wpływem poprawy wskaźnika nożyc cen. Wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł w maju do 101,4 punktu pod wpływem wzrostu cen przede wszystkim żywca, ale również mleka i ziemniaków. Wskaźnik nożyc cen w maju br. osiągnął najwyższy poziom w ciągu ostatnich 6 m-cy i był o 3 p. p. wyższy niż przed rokiem. Ceny żywca rosną nieprzerwanie od początku roku, a mleko od marca. W kwietniu ceny skupu ziemniaków były prawie o połowę wyższe niż w końcu 2008 r. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu w maju wzrósł o 1,4 p. p. w porównaniu z kwietniem. Jednocześnie zahamowany został wzrost cen detalicznych środków produkcji. W maju po raz drugi z rzędu wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji wyniósł 100 punktów, mimo sezonowego wzrostu cen środków ochrony roślin oraz nawozów. Niższe ceny energii oraz materiałów budowlanych zahamowały jednak dynamikę wzrostu cen detalicznych środków produkcji nabywanych przez rolników. Poprawie wskaźnika nożyc cen towarzyszyło osłabienie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, który w ciągu miesiąca zmaleł o 1,2 p. p. przede wszystkim w wyniku spadku indeksu produkcji przemysłu spożywczego, ale również relatywnego drożenia żywności. Tego spadku nie było w stanie w pełni zamortyzować ożywienie obrotów handlowych, które od początku roku powoli rosną.

Podwyżki cen surowców rolniczych od początku roku wyraźnie wyprzedzają podwyżki cen detalicznych środków do produkcji rolniczej. W efekcie skumulowany wskaźnik nożyc cen w maju wzrósł do ok. 110 punktów, podczas gdy przed rokiem o tej porze wynosił ok. 90. Co najmniej do nowych zbiorów nie należy spodziewać się pogorszenia rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej, jeśli kurs walutowy tak jak dotychczas będzie sprzyjał eksportowi. Rosnący eksport będzie bowiem łagodził wpływ barier popytowych ujawniających się na rynku krajowym.

Pod wpływem rosnącego eksportu drożeją zboża na krajowym rynku. Podobne tendencje obserwuje się również na świecie.

Mimo spodziewanych mniejszych niż w roku ubiegłym zbiorów, większość analityków nie spodziewa się jednak znaczącego wzrostu cen w porównaniu z kończącym się sezonem. Wysokie zapasy i mniejsze zapotrzebowanie paszowe będą stabilizowały ceny na niskim poziomie. Jednak sytuację może zmienić znaczący spadek wartości dolara oraz wzrost cen ropy naftowej.

Mimo mniejszych zasiewów zbiory rzepaku mogą być w bieżącym sezonie podobne do ubiegłorocznych. Poziom cen rzepaku i produktów jego przerobu będzie zależał przede wszystkim od rozwoju segmentu biopaliw. Wprawdzie dyrektywy Komisji nie zmieniły się w tym względzie, ale osłabiło krajowe wsparcie produkcji biopaliw w Niemczech – naszego głównego odbiorcy oleju rzepakowego wykorzystywanego do produkcji bioestrów.

Skup mleka dynamicznie rośnie mimo znacznie niższych niż w roku ubiegłym cen płaconych za mleko dostawcom. W I kwartale br. skup był większy niż przed rokiem o ponad 5%, a w kwietniu jego dynamika wzrosła do prawie 9%. Od marca zaczęły rosnąć ceny płacone rolnikom za mleko, co umożliwiła poprawiająca się opłacalność eksportu pod wpływem korzystnego kursu walutowego (ponad 4,5 zł/euro). Jeśli kurs walutowy w następnych miesiącach utrzyma się na poziomie sprzyjającym eksportowi, ceny mogą nadal rosnąć, mimo sezonowych nadwyżek podaży. W tej sytuacji dynamika skupu w następnych miesiącach może być także wysoka, a skup mleka w I półroczu może przekroczyć 4,4 mld l.

Niska podaż i wysokie ceny wieprzowiny w Polsce są przyczyną znacznego wzrostu importu i ograniczenia eksportu. Import ten byłby jeszcze wyższy gdyby nie niska wartość złotego, podnosząca ceny produktów importowanych. Z taką sytuacją będziemy mieć do czynienia do końca bieżącego roku, wobec kontynuowania spadkowej fazy cyklu świńskiego w Polsce i znacznie niższych podwyżek cen u największych producentów trzody chlewnej w Unii Europejskiej. Stwarza to szansę zmniejszenia amplitudy wahań cen w następnym cyklu.

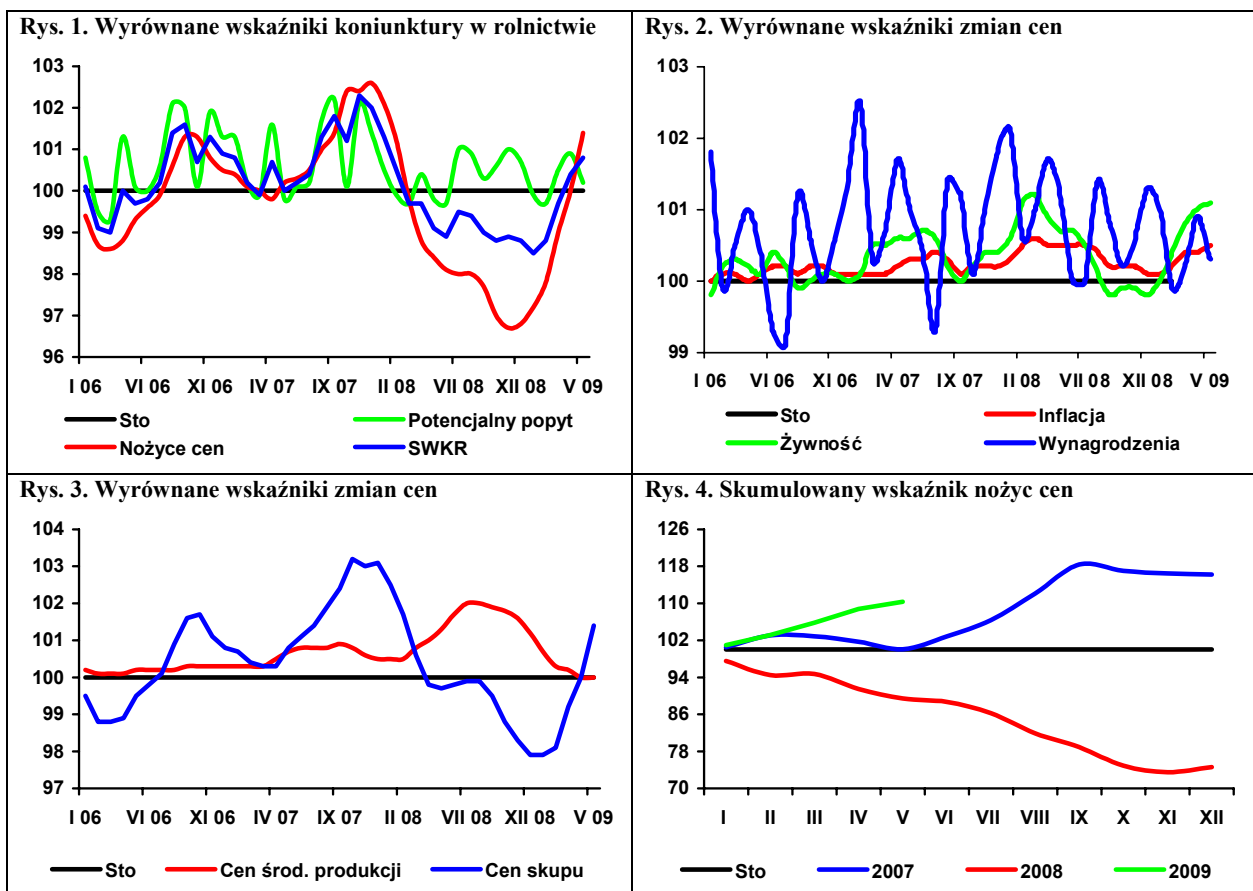
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	V 09	IV 09	III 09	II 09	I 09	XII 08	V 08
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,8	100,7	99,8	98,8	98,5	98,8	99,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,2	101,4	100,6	99,8	99,9	100,7	99,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,4	100,0	99,0	97,8	97,2	96,8	98,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,4	100,0	99,2	98,1	97,9	97,9	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,0	100,2	100,3	100,7	101,2	101,3
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,4	99,5	99,6	99,8	100,0	100,3	99,8
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,2	99,9	99,4	99,5	101,0	101,5	100,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,4	102,6	99,6	98,5	98,7	98,8	99,7

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według wstępnych prognoz zbiory zbóż w 2009 r. mogą wynieść 26,3 mln ton i być o ok. 5% mniejsze niż w 2008 r. Na spadek zbiorów wpłynie ograniczenie powierzchni uprawy oraz niższe plony. Ze względu na duże zapasy na początku nowego sezonu, łączna podaż zbóż w kraju będzie jednak wysoka. Podobna sytuacja będzie na rynkach UE i krajów WNP. W związku z tym w nowym sezonie nie należy się spodziewać znaczącego wzrostu cen, a w przypadku dobrych zbiorów może nawet wystąpić ich spadek. Sytuacja na rynku w przyszłym sezonie będzie jednak zależała od warunków pogodowych w czerwcu i na początku lipca, które ostatecznie wpłyną na wielkość zbiorów.

Krajowa powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod nowe zbiory jest według wstępnych ocen nieco niższa niż przed rokiem. Nie było większych strat w uprawach zbóż ozimych, ponieważ zima miała dosyć łagodny przebieg. Niekorzystnie na wysokość plonów wpłynęła jednak susza w kwietniu, ale sytuację częściowo poprawiły opady w maju i na początku czerwca.

Obecny poziom cen zbóż jest o połowę niższy niż przed rokiem. Trwający od końca 2008 r. wzrost cen został zahamowany w ostatnich tygodniach marca. Obecnie ceny są stabilne z tendencją do spadku. Wyraźny wzrost cen dotyczył jedynie kukurydzy.

Na opłacalność produkcji zbóż niekorzystnie wpływają wysokie ceny nawozów, które osiągnęły rekordowe poziomy. W ciągu 2008 r. ceny niektórych nawozów podwoiły się. Wzrost ten, choć w mniejszym stopniu, kontynuowany jest w I kwartale 2009 r. Przy niskich cenach skupu zbóż obecnie na zakup jednej tony nawozu należy przeznaczyć kilkakrotnie większą ilość ziarna niż przed rokiem.

Pierwsze miesiące 2009 r. przyniosły wzrost cen niektórych pasz spowodowany w głównej mierze rosnącymi cenami surowców wysokobiałkowych na rynku krajowym. Najbardziej zdrożał koncentrat Provit dla trzody, oparty głównie na szybko drożących surowcach importowanych. Nadal niska podaż trzody i wzrost jej cen czyni jej produkcję nieco bardziej opłacalną niż przed rokiem. Niekorzystnie natomiast kształtują się ceny skupu mleka do cen pasz dla bydła, ponieważ mamy do czynienia z bardzo niskim poziomem cen skupu mleka.

Spadek cen zbóż nie przełożył się na obniżki cen detalicznych produktów zbożowych. W ostatnim kwartale 2008 r. wystąpił niewielki spadek ceny detalicznej mąki. W pierwszych miesiącach 2009 r. nie zaobserwowano wyraźnych zmian sytuacji.

W 2008 r. mniejsze niż rok wcześniej były przemiały ziarna i produkcja mąki; zwiększyła się jednak produkcja makaronów, pieczywa i pasz przemysłowych. W pierwszych miesiącach 2009 r. wyższe niż przed rokiem były przemiały ziarna oraz produkcja mąki pszennej i żytniej, makaronów i pieczywa; obniżyła się natomiast produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt. Największy był wzrost produkcji mąki, który w okresie styczeń-kwiecień 2009 r. był o prawie 30% wyższy niż przed rokiem.

Tani złoty sprzyja eksportowi ziarna zbóż. Tylko w pierwszym kwartale 2009 r. wyniósł on ponad 700 tys. ton i przekroczył wielkość eksportu ziarna w całym 2008 r. Do końca marca br. sprzedaliśmy 547 tys. ton pszenicy, w tym 133 tys. ton do Egiptu, 256 tys. ton do Niemiec i 58 tys. ton do Tanzanii. Do krajów UE (głównie do Niemiec, a także do Holandii i Hiszpanii) sprzedawaliśmy żyto i kukurydzę. Bardzo niski jest eksport jęczmienia. Pszenicę w pierwszym kwartale 2009 r. sprowadzaliśmy z Niemiec, Czech, Litwy i Słowacji. Ze Słowacji oraz Czech i Węgier pochodziła sprowadzana do Polski kukurydza, a jęczmień kupowano także we Francji i Finlandii.

Mąkę pszenną sprzedaje się głównie do Niemiec i Wielkiej Brytanii. Eksport pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa jest niewielki. Głównym sprowadzonym towarem pierwotnego przerobu jest, tak jak w 2008 r., sól, pochodzący z Czech i Słowacji oraz w mniejszym stopniu z Niemiec i Litwy.

Głównym eksportowanym towarem wtórnego przerobu było pieczywo, sprzedawane do krajów na wszystkich kontynentach. Najważniejszymi jego odbiorcami były jednak kraje UE (Niemcy, Czechy, Węgry, Wielka Brytania) oraz Rosja. Sprowadzane do Polski pieczywo pochodzi z krajów UE (Niemcy, Słowacja, Włochy, Bułgaria) oraz z Turcji, Chorwacji i innych krajów europejskich. Gotowe pasze dla zwierząt domowych sprzedaje się głównie do krajów UE i na Ukrainę. W marcu sprzedano do Niemiec ponad 14 tys. ton pasz dla zwierząt hodowlanych. Import pasz dla zwierząt hodowlanych pochodzi w większości z Niemiec.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	skup				targowiska				
2007 I-XII	706,8	602,1	659,3	641,1	760,1	660,6	711,6	659,2	x
2008 I-XII	664,3	549,2	.	.	828,2	694,1	774,2	702,9	x
2007 I-VI	623,5	600,5	595,9	576,5	727,2	636,8	695,7	647,0	x
2008 I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	x
2008 I	861,2	726,1	779,5	777,2	852,5	735,9	790,4	706,2	370,51
II	879,7	736,6	812,0	819,7	879,4	745,9	837,5	744,3	369,53
III	909,6	731,1	795,3	795,8	913,4	763,2	866,1	784,7	366,51
IV	921,6	736,5	797,9	814,0	946,7	771,8	885,4	802,8	358,46
V	864,6	719,0	761,0	769,8	938,1	782,9	881,3	786,6	356,12
VI	804,1	689,3	748,1	757,1	943,6	782,8	870,7	777,8	x
VII	689,7	556,3	745,7	640,3	933,9	771,7	866,6	782,8	x
VIII	573,6	479,5	705,9	648,2	837,4	690,0	778,5	707,1	x
IX	517,1	426,2	531,2	580,7	743,0	626,6	688,6	640,8	x
X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	x
XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009 I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
V ^a	491,9	365,7	576,8	423,7	527,1	360,1	493,2	440,6	461,03

^a dane MRiRW za trzeci tydzień maja, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenvica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza
2007 I-XII	3005,5	899,0	409,7	495,8	222,4	228,3	4213,0	1436,6	622,7
2008 I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2007 I-VI	883,9	287,0	115,6	114,7	67,3	44,4	1166,7	411,5	168,1
2008 I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2006/07	3724,6	1176,5	419,9	429,8	234,4	218,0	4152,4	1697,6	484,5 ^b
2007/08	3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008 I	255,1	73,0	24,9	20,1	11,2	12,5	314,8	102,5	67,6
II	245,4	67,1	30,8	24,1	15,0	13,1	316,0	102,9	56,8
III	160,4	43,2	20,0	14,0	8,5	9,0	205,0	67,2	43,7
IV	159,7	40,8	21,4	17,3	11,7	8,1	207,4	67,2	48,6
V	126,0	42,7	15,1	10,9	7,4	9,1	162,9	64,1	39,0
VI	95,4	29,0	9,5	12,6	7,1	3,9	122,3	43,1	31,4
VII	193,2	55,7	42,9	70,6	31,1	22,4	329,6	113,1	24,8
VIII	751,2	192,4	151,4	186,8	22,5	76,5	1181,0	313,8	12,0
IX	403,3	120,2	65,9	59,9	27,3	35,6	571,4	196,0	10,4
X	250,0	73,6	28,2	22,6	9,4	13,1	315,4	104,6	109,4
XI	213,9	65,2	22,5	15,3	7,2	13,0	265,3	90,4	148,5
XII	227,7	52,1	26,4	16,5	7,3	18,3	289,9	84,0	81,6
2009 I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,1	746,3	113,1	5966,8
2008 I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2006 ^b I-XII	3008,3	2542,8	241,4	1551,5	146,2	6341,2
2007 ^b I-XII	2746,2	2399,0	233,6	1523,0	155,3	7053,4
2007 I-VI	1001,2	808,9	56,4	365,4	54,6	2976,3
2008 I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2008 I	141,5	120,3	9,49	64,7	9,60	554,0
II	123,2	101,3	8,27	66,6	9,92	495,7
III	124,1	105,1	9,17	64,7	9,92	524,0
IV	130,7	109,5	8,65	65,8	9,97	569,3
V	115,2	98,5	7,30	66,9	9,05	552,7
VI	122,8	103,5	8,15	65,2	9,76	536,3
VII	134,8	115,8	9,78	64,2	9,61	551,9
VIII	129,1	108,8	9,42	63,5	8,68	458,2
IX	143,9	114,0	9,15	63,5	10,13	468,9
X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009 I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
IV	.	137	11,3	.	10,4	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2008 I-XII	346,4	79,2	27,0	169,3	666,8	1135,8	54,5	290,4	781,3	2316,0
2008 I-VI	96,2	8,4	6,0	64,4	192,2	567,3	35,3	167,2	482,5	1287,6
2007/08	422,9	65,6	146,7	170,9	883,5	1180,0	33,1	191,8	506,0	1941,4
2008 I	15,25	3,08	2,33	6,41	30,0	26,50	0,24	4,10	12,54	43,5
II	17,30	3,47	2,41	9,16	41,1	24,76	2,08	6,45	26,68	61,1
III	28,18	1,03	0,98	10,97	43,2	24,28	4,44	16,74	59,46	109,5
IV	34,58	0,57	0,00	24,14	61,1	112,50	5,40	59,15	99,52	285,8
V	0,90	0,00	0,00	7,06	8,9	169,07	9,34	42,98	140,12	372,1
VI	0,03	0,21	0,24	6,65	7,9	210,23	13,84	37,77	144,15	415,6
VII	0,57	0,06	8,99	13,24	23,9	212,88	10,83	54,55	98,53	382,3
VIII	13,57	4,80	4,42	6,80	34,2	133,26	3,42	25,00	84,41	251,5
IX	61,44	16,66	2,69	1,70	93,7	94,15	1,62	16,01	25,97	139,3
X	43,12	39,54	3,02	27,42	115,9	43,36	0,59	5,67	34,38	85,8
XI	74,49	5,51	0,99	36,21	123,3	34,90	0,30	8,65	37,68	83,4
XII	56,96	4,29	0,94	19,56	83,6	49,94	2,38	13,30	17,82	86,1
2009 I	99,70	10,80	0,57	23,77	138,8	47,47	0,14	13,91	28,61	92,1
II	240,69	35,92	0,62	38,25	326,7	47,63	0,27	6,33	46,64	102,9
III	207,06	19,02	0,70	17,31	252,3	19,82	0,71	8,74	17,84	48,3

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2008 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2008 I-XII	28,77	5,80	7,51	7,61	28,05	35,50	15,78	26,99	35,30	252,0
2008 I-VI	13,51	3,10	4,18	4,30	15,36	18,53	9,40	13,90	17,40	136,6
2007/08	18,02	4,75	9,16	8,93	23,36	36,01	13,69	29,35	31,36	253,9
2008 I	2,18	0,54	0,95	1,08	1,63	3,21	1,86	2,12	3,51	19,78
II	1,99	0,76	0,89	0,54	1,99	3,09	1,72	2,19	4,63	19,38
III	2,62	0,72	0,79	1,14	2,95	2,79	1,30	1,95	2,55	18,81
IV	2,25	0,37	0,57	0,74	4,18	3,06	1,65	2,01	1,87	25,73
V	2,18	0,44	0,50	0,35	2,25	2,95	1,30	2,96	1,20	23,46
VI	2,29	0,27	0,48	0,44	2,35	3,42	1,57	2,67	3,64	29,43
VII	2,41	0,30	0,52	0,53	2,21	3,23	1,36	2,69	1,74	29,31
VIII	2,03	0,49	0,56	0,42	2,38	4,22	0,93	2,13	2,47	22,39
IX	2,44	0,90	0,50	0,56	3,09	3,30	1,49	2,30	1,42	20,10
X	3,58	0,51	0,56	0,80	2,09	3,12	1,37	2,48	5,60	16,77
XI	2,94	0,24	0,66	0,39	1,53	1,92	0,77	1,77	3,34	13,72
XII	1,87	0,25	0,53	0,61	1,38	1,19	0,45	1,73	3,33	13,08
2009 I	3,37	0,38	1,40	1,63	2,44	2,23	0,24	1,98	2,11	19,54
II	5,22	0,32	1,08	1,36	3,62	2,41	1,01	2,12	2,72	13,29
III	3,83	0,40	1,08	0,78	3,31	1,92	0,77	1,98	1,99	15,40

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2008 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	11,10	61,54	221,1	103,75	87,60	64,15	13,53	82,3	229,84	98,62
2008 I-VI	4,96	32,56	109,5	50,14	47,43	24,19	6,51	37,2	120,04	48,99
2007/08	8,06	59,24	209,7	104,8	90,5	49,07	12,53	71,54	256,0	92,3
2008 I	0,60	4,60	17,80	5,91	10,12	3,89	0,65	6,16	22,06	9,89
II	0,90	5,91	17,59	9,99	9,09	4,12	1,20	6,47	21,67	8,48
III	0,73	5,70	17,90	7,66	8,04	4,79	0,93	5,90	20,61	7,00
IV	1,14	5,81	20,19	8,05	8,67	4,29	1,03	6,47	20,58	8,33
V	0,71	5,19	17,72	9,43	5,95	3,63	1,32	5,77	17,65	7,63
VI	0,89	5,35	18,32	9,09	5,55	3,47	1,38	6,48	17,48	7,66
VII	1,02	5,55	17,58	9,59	6,52	4,29	1,46	6,51	21,34	7,96
VIII	0,95	3,99	17,42	9,09	5,77	3,53	1,00	6,53	18,79	7,34
IX	1,09	4,46	20,31	9,19	7,03	5,48	1,34	9,13	21,48	9,40
X	1,39	6,13	21,52	10,02	6,32	18,20	1,15	9,29	18,74	10,61
XI	0,82	4,79	20,29	9,12	7,92	5,45	1,29	8,78	15,64	8,26
XII	0,88	4,05	14,50	6,60	6,60	3,01	0,79	4,81	13,81	6,08
2009 I	0,88	4,70	14,44	6,24	4,70	4,53	0,64	6,70	16,22	8,54
II	0,86	5,29	15,84	6,85	3,20	4,37	0,74	6,60	12,48	8,12
III	0,91	5,17	17,15	21,28	2,79	4,74	0,91	6,90	12,81	9,02

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2008 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2008 I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2007 I-VI	0,98	1,66	1,21	2,52	2,58	3,00	3,42	3,91
2008 I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2008 I	1,25	1,97	1,56	3,12	2,95	3,50	3,95	4,50
II	1,26	2,00	1,59	3,24	3,01	3,52	3,98	4,51
III	1,27	2,03	1,59	3,36	3,03	3,52	3,98	4,55
IV	1,29	2,05	1,55	3,38	3,05	3,54	3,98	4,61
V	1,28	2,06	1,57	3,46	3,11	3,58	4,00	4,66
VI	1,25	2,07	1,56	3,50	3,15	3,64	4,02	4,69
VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009 I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2008 I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2007 I-VI	977,3	1099,2	1664,9	916,4	1261,4	1117,8	1610,0
2008 I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2008 I	1112,2	1260,8	1846,8	1075,0	1398,2	1300,9	1722,5
II	1157,9	1292,9	1881,0	1105,5	1452,1	1330,5	1767,2
III	1195,7	1315,6	1909,3	1135,0	1500,1	1353,4	1806,1
IV	1230,1	1339,8	1929,7	1161,9	1547,3	1379,4	1833,9
V	1248,6	1350,5	1942,4	1175,6	1568,6	1397,1	1840,2
VI	1253,9	1377,8	1942,3	1177,3	1569,0	1407,6	1845,0
VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009 I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2008 I	1,461	1,640	2,341	1,120	2,026	3,247	2,296
II	1,482	1,651	2,369	1,041	1,850	2,958	2,321
III	1,487	1,642	2,366	0,975	2,004	3,189	2,287
IV	1,505	1,634	2,376	0,902	1,979	3,124	2,197
V	1,502	1,672	2,350	0,841	2,185	3,420	2,250
VI	1,504	1,663	2,357	0,812	2,336	3,661	2,326
VII	1,522	1,681	2,395	0,778	2,413	3,797	2,408
VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009 I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

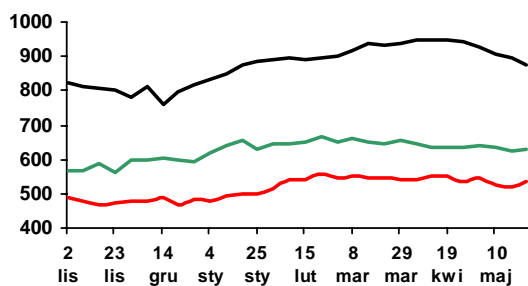
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
	Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008 I	258	229	251	209	238	198	223	201	211
II	263	239	245	207	233	256	223	198	223
III	250	242	220	197	232	234	214	185	222
IV	229	250	.	177	201	244	209	189	223
V	217	237	.	174	192	219	221	191	215
VI	204	238	189	167	173	206	206	194	208
VII	202	235	177	150	171	171	185	180	209
VIII	178	186	154	154	157	146	181	136	183
IX	161	163	142	138	138	129	173	102	141
X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009 I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114

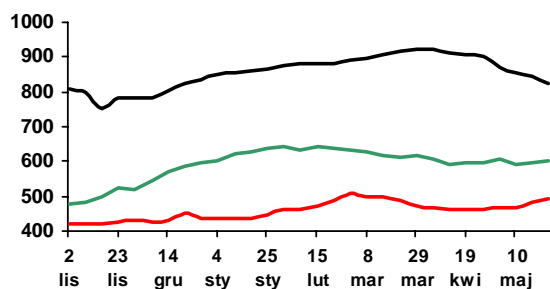
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

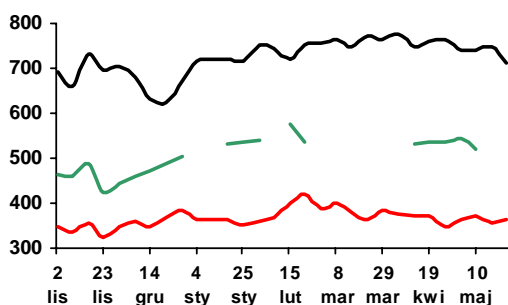
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

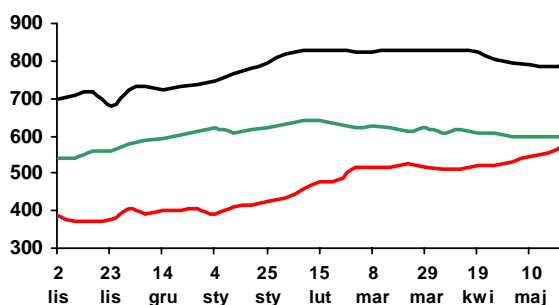
Rys. 2. Pszenica paszowa

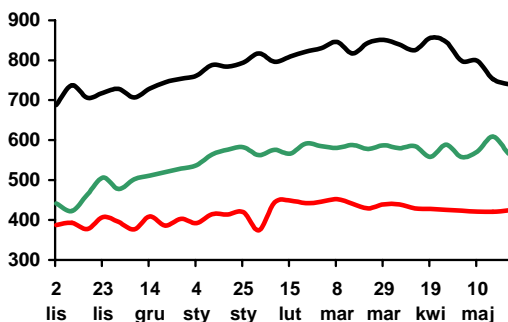
Rys. 3. Żyto paszowe

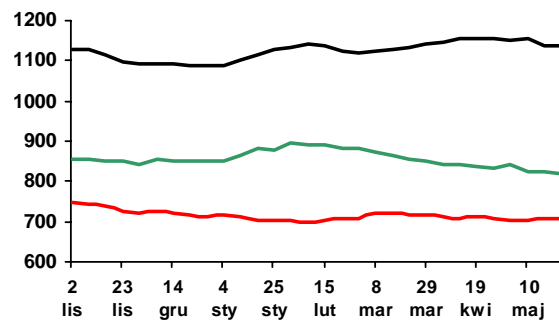
Rys. 4. Kukurydza paszowa

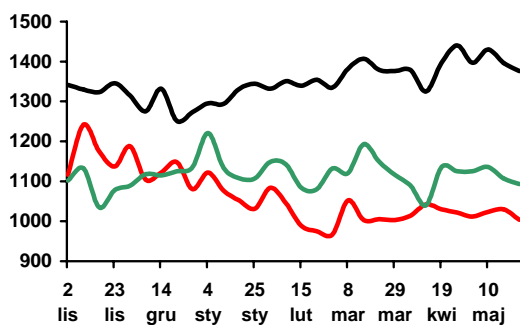
Rys. 5. Jęczmień paszowy

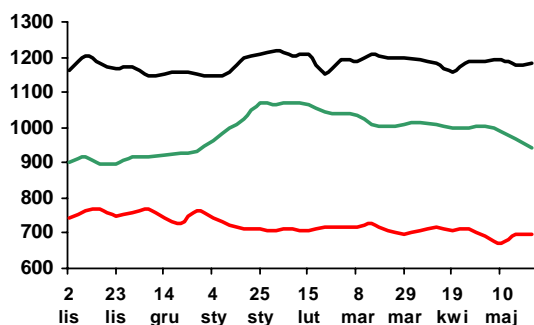
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2008/09 ———

2007/08 ———

2006/07 ———

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2006-09; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wyniesie 1405 tys. ton. Według wstępnych szacunków powierzchnia zasiewów buraków cukrowych wyniosła ok. 180 tys. ha i była o ok. 3% większa niż w sezonie poprzednim. W tych warunkach limit produkcyjny zostanie w pełni wykorzystany, jeżeli plony buraków cukrowych wyniosą ok. 50 ton/ha przy standardowej polaryzacji 16%.

W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wyniesie 26,29 EUR/tonę i będzie o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Wzrost kursu euro może spowodować, że mimo spadku ceny minimalnej nie nastąpi pogorszenie opłacalności uprawy. Utrzymanie się kursu euro na poziomie 4,0-4,4 zł spowoduje, że ceny skupu mogą wynieść 105-115 zł/tonę i będą odpowiednio o 1,5-10% wyższe niż przed rokiem.

Krajowe zużycie cukru wynosi ok. 1620 tys. ton. W 2008 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 7% do 18,2 kg. Powodem tego był wzrost domowego przetwórstwa owoców, czemu sprzyjały duża podaż i niskie ceny owoców oraz niskie ceny cukru. Spadek zużycia cukru wystąpił w przemyśle spożywczym. Cukier zużywany jest także w innych działach gospodarki, np. w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym. W systemie regulacji rynku w UE występują instrumenty wsparcia zużycia cukru na cele niespożywcze. Przewiduje się, że w 2008 r. wzrósł popyt na cukier ze strony przemysłu chemicznego.

W kwietniu br. spadły ceny zbytu cukru. Ceny cukru workowanego spadły do 2,78 zł/kg, a cukru paczkowanego do 3,05 zł/kg. Ceny te były odpowiednio o 2,5 i 2,3% niższe niż przed miesiącem. Powodem spadku cen był wzrost podaży cukru z importu

oraz aprecjacja złotego względem euro. W kwietniu kurs waluty unijnej wyniósł 4,42 zł, wobec 4,63 zł w lutym i marcu. W konsekwencji cena referencyjna cukru (541,5 EUR/tonę) w przeliczeniu na walutę krajową obniżyła się do ok. 2390 zł/tonę. Spadek cen zbytu nie przełożył się na obniżkę cen w handlu detalicznym. Ceny detaliczne w kwietniu br. wzrosły o 4,5% do 3,46 zł/kg. Tak wysoki poziom cen detalicznych wystąpił tylko w drugim półroczu 2004 r. w wyniku akcesji do UE i wprowadzenia ówczesnego systemu regulacji rynku.

W pierwszym kwartale 2009 r. obroty handlu zagranicznego cukrem były niewielkie. Eksport wyniósł 34 tys. ton, w tym 30 tys. ton do krajów UE. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny były wyższe od ceny referencyjnej i wynosiły 580-615 EUR/tonę. Eksport do krajów trzecich był niewielki, a ceny eksportowe (316-350 EUR/tonę) były zbliżone do cen światowych. Wzrasta znacznie importu w zaopatrzeniu rynku, który wyniósł 37 tys. ton. Cukier importowano głównie z krajów UE (34 tys. ton), za który płacono wysokie ceny 500-500 EUR/tonę. W pierwszym kwartale br. wystąpiło ujemne saldo obrotów, które w skali całego roku może wynieść ok. 250 tys. ton.

Na światowym rynku ceny cukru wykazują tendencję wzrostową. W maju ceny cukru białego na giełdzie Londynie wzrosły do 430 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych za cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) zdrożał do ok. 360 USD/tonę. Powodem wzrostu cen jest światowej produkcji w sezonie 6% w warunkach wzrostu popytu o 1,5%. W efekcie zmniejszyły się zapasy końcowe.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	584,44	584,05	350,00	508,11	506,38	540,53

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

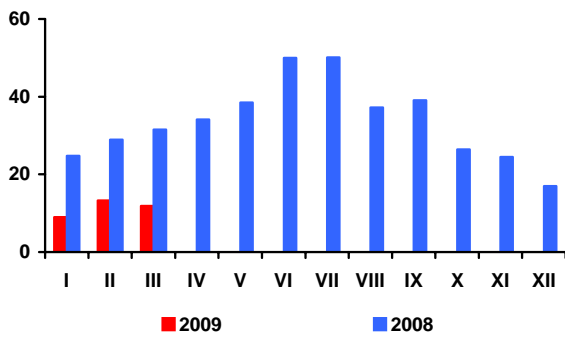
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46

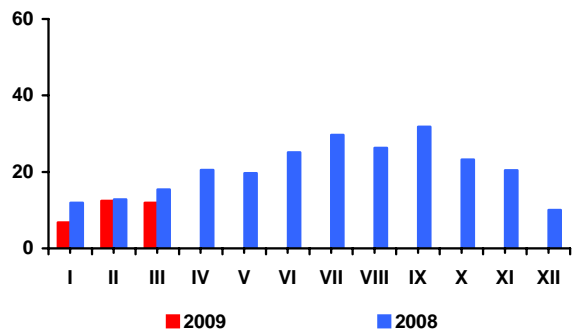
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

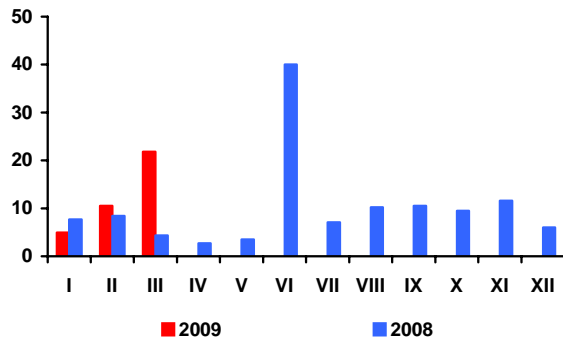
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

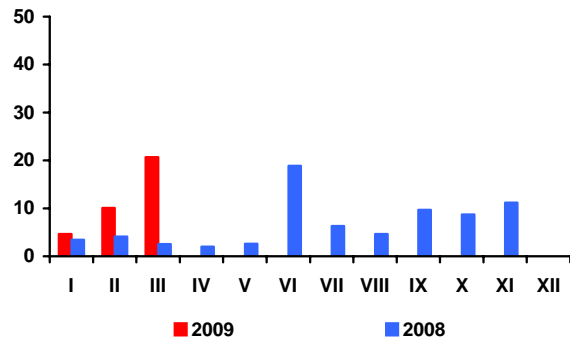
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

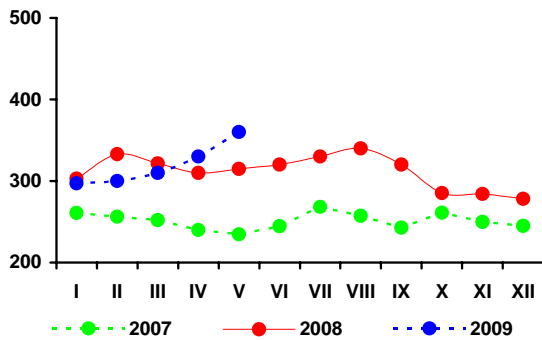
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

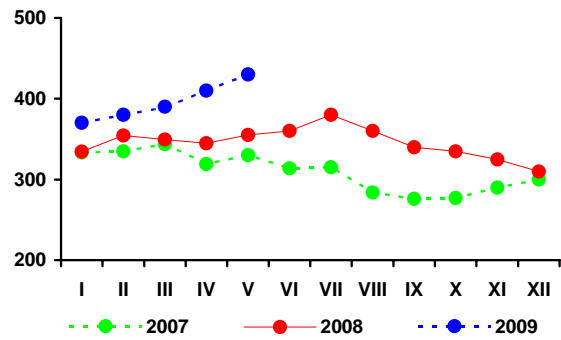
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

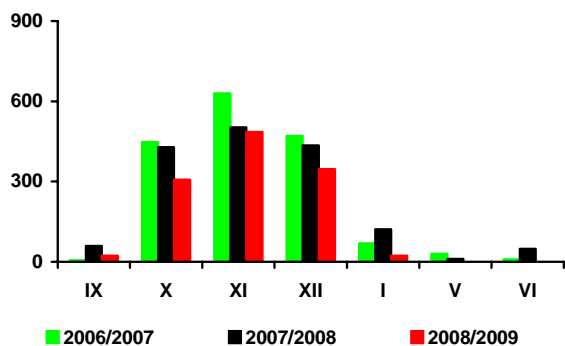
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Ceny rzepaku na rynku europejskim wznoszą się w ślad za podwyżkami cen soi na rynku amerykańskim. Ceny rzepaku i produktów jego przerobu są jednak nadal znacznie niższe niż przed rokiem.

Według notowań Oil World z 14 maja, na europejskim rynku za rzepak płacono 439 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 58 USD/tonę więcej niż średnio w kwietniu, lecz o 266 USD/tonę mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 922 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 115 USD/tonę droższy niż średnio w kwietniu, lecz aż o 577 USD/tonę tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 228 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 8 USD/tonę wyższa niż średnio w kwietniu, lecz o 140 USD/tonę niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym w maju cena rzepaku (średnio 1330 zł/tonę) wzrosła o 5,7% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Wzrosła też cena śruty rzepakowej (o 5,3% do 592 zł/tonę), natomiast zmalała cena oleju rzepakowego rafinowanego (o 1,8% do 3100 zł/tonę). W maju rzepak, olej i śruta rzepakowa były odpowiednio o 15,1, 10,9 i 9,3% tańsze niż przed rokiem.

Utrzymuje się wysoki przerób rzepaku. W marcu, podobnie jak w lutym przekroczył 150 tys. ton. W pierwszych trzech miesiącach br. zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie ponad 180 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 20% więcej niż w analogicznym okresie ub. r. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła ponad 100 tys. ton i była o 6% mniejsza niż przed rokiem. Większa niż przed rokiem była produkcja rafinowanego oleju słonecznikowego, zaś mniejsza rafinowanego oleju sojowego. Większa też była produkcja margaryn (o 6%).

W marcu wzrosły obroty handlu zagranicznego w sektorze oleistych, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Mniejszy niż przed miesiącem był tylko eksport i import margaryn oraz eksport śruty rzepakowej. W pierwszych kwartale br. wywieziono łącznie: 34 tys. ton oleju rzepakowego (o 5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), 132 tys. ton śruty rzepakowej (o 7% mniej), 13 tys. ton rzepaku (o 64% mniej) oraz 20 tys. ton margaryn (o 21% więcej). Przywieziono: 489 tys. ton śrut oleistych (o 5% mniej niż przed rokiem), 84 tys. ton olejów roślinnych (o 27% mniej), 58 tys. ton nasion oleistych (o 75% więcej), w tym 35 tys. ton rzepaku (6,5 razy więcej) i 8 tys. ton margaryn (o 47% mniej).

W kwietniu nastąpił dalszy, znaczący wzrost cen oleju rzepakowego konfekcjonowanego u producenta (o 8,0%), natomiast w detalu jego ceny zmalały (o 0,8%). W kwietniu olej rzepakowy konfekcjonowany kosztował u producenta o 5,0% więcej, zaś w detalu o 2,7% więcej niż przed rokiem.

W kwietniu nastąpił dalszy spadek cen detalicznych tłuszczów roślinnych. Więcej potaniały margaryny niż oleje roślinne, ale były one znacznie droższe niż przed rokiem. W pierwszych czterech miesiącach br. bardziej potaniały tłuszcze roślinne (średnio o 1,3% w relacji kwiecień do grudnia) niż tłuszcze zwierzęce (średnio o 0,8% w relacji kwiecień do grudnia). W grupie tłuszczów zwierzęcych przy spadku cen masła nastąpił wzrost cen pozostałych tłuszczów zwierzęcych (słoniny i smalcu). Ceny całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi w kwietniu były średnio o 5,2% wyższe niż w grudniu roku poprzedniego.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	587 896	409 097	163 626	833 367	21,85	27,8	70,5
2007 XII	48 888	26 365	20 802	54 451	1,43	42,6	89,8
2008 IV	46 559	30 008	9 349	67 218	1,8	20,1	69,3
V	32 338	31 235	6 839	56 734	1,5	21,1	57,0
VI	22 764	31 776	9 883	44 657	1,2	43,4	51,0
VII	36 665	28 568	16 805	48 428	1,3	45,8	75,7
VIII	62 785	37 635	14 833	85 587	2,2	23,6	73,4
IX	56 733	37 718	17 849	76 602	2,0	31,5	74,1
X	56 061	44 418	17 889	82 590	2,2	31,9	67,9
XI	64 110	30 112	13 371	80 851	2,1	20,9	79,3
XII	58 306	22 909	20 592	60 623	1,6	35,3	96,2
2009 I	59 943	30 451	15 875	74 519	2,0	26,5	80,4
II	60 885	24 910	11 831	73 964	1,9	19,4	82,3
III	60 845	28 565	15 313	74 097	1,9	25,2	82,1
Zmiany w %							
<u>III 2009</u> <u>II 2008</u>	-0,1	14,7	29,4	0,2	0,2	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	34,8	-28,1	73,6	-2,6	-2,6	x	x
<u>III 2009</u> <u>XII 2008</u>	4,4	24,7	-25,6	22,2	22,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	587 896	53 148	146 232	494 812	12,97	24,9	118,8
2007 XII	48 888	1499	17 655	32 732	0,86	36,1	149,4
2008 IV	46 559	4397	8 203	42 753	1,12	17,6	108,9
V	32 338	6415	5 352	33 401	0,88	16,6	96,8
VI	22 764	6871	9 204	20 431	0,54	40,4	111,4
VII	36 665	5253	15 888	26 030	0,68	43,3	140,9
VIII	62 785	5833	13 546	55 072	1,44	21,6	114,0
IX	56 733	5439	17 013	45 159	1,18	30,0	125,6
X	56 061	4724	15 824	44 961	1,18	28,2	124,7
XI	64 110	4811	11 969	56 952	1,49	18,7	112,6
XII	58 306	1497	16 334	43 469	1,14	28,0	134,1
2009 I	59 943	2276	11 648	50 571	1,33	19,4	118,5
II	60 885	1487	9 283	53 089	1,39	15,2	114,7
III	60 845	1988	13 451	49 382	1,30	22,1	123,2
Zmiany w %							
<u>III 2009</u> <u>II 2008</u>	-0,1	33,7	44,9	-7,0	-7,0	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	34,8	-36,7	88,7	20,0	20,0	x	x
<u>III 2009</u> <u>XII 2008</u>	4,4	32,8	-17,7	13,6	13,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	881 844	1 999 290	490 626	2 390 508	55,6	36,9
2007 XII	79 073	172 665	50 053	201 685	63,3	39,2
IV	69 839	134 225	42 670	161 394	61,1	43,3
V	48 507	192 564	18 296	222 775	37,7	21,8
VI	34 146	208 739	17 238	225 647	50,5	15,1
VII	54 998	135 320	16 761	173 557	30,5	31,7
VIII	94 178	170 456	38 962	225 672	41,4	41,7
IX	85 100	138 042	48 481	174 661	57,0	48,7
X	84 092	134 677	51 725	167 044	61,5	50,3
XI	96 165	221 265	68 448	248 982	71,2	38,6
XII	87 459	148 210	38 109	197 560	43,6	44,3
2009 I	89 915	166 965	51 922	204 958	57,7	43,9
II	91 328	135 609	45 464	181 473	49,8	50,3
III	91 268	186 394	42 504	235 158	46,6	38,8
Zmiany w %						
<u>III 2009</u> II 2008	-0,1	37,4	-6,5	29,6	x	x
<u>III 2009</u> III 2008	34,8	30,8	-3,1	41,3	x	x
<u>III 2009</u> XII 2008	4,4	25,8	11,5	19,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	881 844	9 265	453 269	437 840	51,4	201,4
2007 XII	73 332	549	42 965	30 916	58,6	237,2
IV	69 839	1 227	39 944	31 122	57,2	224,4
V	48 507	968	14 323	35 152	29,5	138,0
VI	34 146	1 548	13 177	22 517	38,6	151,6
VII	54 998	518	12 883	42 633	23,4	129,0
VIII	94 178	477	36 562	58 093	38,8	162,1
IX	85 100	344	46 778	38 666	55,0	220,1
X	84 092	655	48 448	36 299	57,6	231,7
XI	96 165	491	64 091	32 565	66,6	295,3
XII	87 459	126	34 850	52 735	39,8	165,8
2009 I	89 915	777	48 949	41 743	54,4	215,4
II	91 328	97	42 638	48 787	46,7	187,2
III	91 268	89	40 824	50 533	44,7	180,6
Zmiany w %						
<u>III 2009</u> II 2008	-0,1	-8,2	-4,3	3,6	x	x
<u>III 2009</u> III 2008	34,8	-92,5	-1,1	83,2	x	x
<u>III 2009</u> XII 2008	4,4	-29,4	17,1	-4,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	328 026	47 388	76 801	298 613	7,83	23,4	109,8
2007 XII	22 746	4 866	4 640	22 972	0,60	20,4	99,0
2008 IV	25 505	3 866	5 917	23 454	0,62	23,2	108,7
V	25 184	2 862	5 412	22 634	0,59	21,5	111,3
VI	28 586	3 727	6 611	25 702	0,67	23,1	111,2
VII	23 541	2 953	9 004	17 490	0,46	38,2	134,6
VIII	26 990	2 983	6 373	23 600	0,62	23,6	114,4
IX	29 378	4 008	10 673	22 713	0,60	36,3	129,3
X	30 332	3 249	10 440	23 141	0,61	34,4	131,1
XI	32 764	7 128	3 322	36 570	0,96	10,1	89,6
XII	25 362	2 061	2 570	24 853	0,65	10,1	102,0
2009 I	24 915	2 829	6 442	21 302	0,56	25,9	117,0
II	28 232	3 111	7 135	24 208	0,63	25,3	116,6
III	32 318	1 808	6 398	27 728	0,73	19,8	116,6
Zmiany w %							
<u>III 2009</u> <u>II 2008</u>	14,5	-41,9	-10,3	14,5	14,5	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	31,6	-56,2	31,9	16,3	16,3	x	x
<u>III 2009</u> <u>XII 2008</u>	27,4	-12,3	148,9	11,6	11,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2007 I-XII	956,6	706,8	1,35
2008 I-XII	1268,2	643,3	1,97
2008 IV	1370,0	921,6	1,49
V	1567,0	844,6	1,86
VI	1548,0	804,1	1,93
VII	1273,8	689,7	1,85
VIII	1248,3	573,6	2,18
IX	1250,4	517,1	2,42
X	1215,0	467,1	2,60
XI	1210,0	460,0	2,63
XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
Zmiany w %			
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	0,0	-3,3	x
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	5,9	-45,0	x
<u>IV 2009</u> <u>XII 2008</u>	2,9	6,4	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2007 XII	3,94	x	5,02	5,30	5,66	5,95
2008 V	4,63	5,04	5,97	6,03	6,42	6,93
VI	4,68	x	5,97	6,10	6,55	7,15
VII	4,71	x	5,55	6,16	6,62	7,29
VIII	4,62	x	5,86	6,20	6,69	7,38
IX	4,66	x	5,83	6,17	6,77	7,53
X	4,58	x	5,95	6,14	6,83	7,59
XI	4,51	x	5,98	6,16	6,87	7,61
XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
Zmiany w %						
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	8,0	x	-0,6	-0,8	-0,3	-0,9
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	5,0	x	-7,8	2,7	12,7	14,2
<u>IV 2009</u> <u>XII 2008</u>	3,8	x	-12,9	0,0	0,7	-3,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

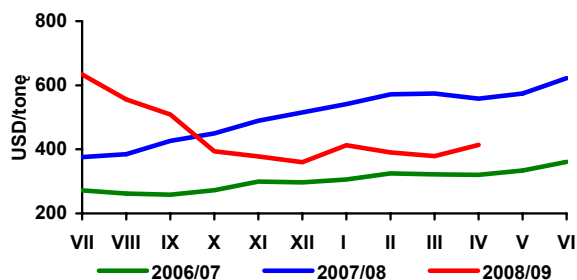
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	margaryna Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryna Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 500 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2007 I-XII	4,40	5,24	7,16	13,15	2,78	5,16	x	12,18	16,90	4,40
2008 I-XII	6,12	5,64	x	13,08	3,76	8,52	x	13,45	18,45	5,16
2007 XII	5,28	5,44	7,31	14,97	3,06	5,68	x	12,53	20,55	4,68
2008 V	5,88	5,64	x	13,12	3,25	8,08	x	13,15	18,35	4,84
VI	6,24	5,64	x	13,05	3,69	8,40	x	13,50	18,25	4,88
VII	6,40	5,60	x	13,00	3,70	8,84	x	13,65	18,05	5,04
VIII	6,44	5,72	x	12,93	3,99	9,20	x	13,88	17,90	5,20
IX	6,60	5,68	x	12,86	4,45	9,28	x	13,98	17,85	5,48
X	6,52	5,76	x	12,62	4,49	9,32	x	13,98	17,70	5,72
XI	6,44	5,76	x	12,41	4,48	9,28	x	13,95	17,60	5,84
XII	x	5,76	x	12,25	4,48	9,12	x	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	6,08	8,13	12,27	4,56	9,12	x	14,03	17,45	5,92
II	5,08	6,12	8,02	12,09	4,61	9,08	x	14,03	17,30	5,96
III	5,08	6,04	8,03	12,03	4,75	8,80	x	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	6,04	8,11	12,02	4,80	8,36	x	13,88	17,00	5,96
Zmiany w %										
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	0,0	0,0	1,0	-0,1	1,1	-5,0	x	-1,6	-1,4	0,7
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	x	7,9	x	-10,0	51,9	5,6	x	8,0	-10,1	24,2
<u>IV 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	4,9	x	-1,9	7,1	-8,3	x	-1,2	-2,9	0,7

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

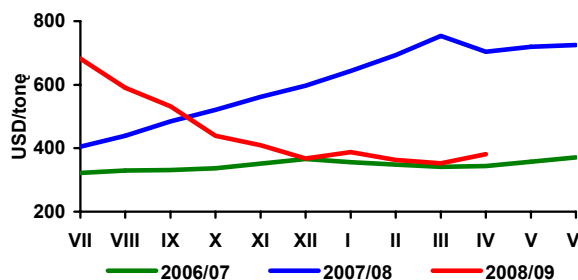
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas, ^c od I 2008 r. Margaryna do pieczenia, np. Kasia

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

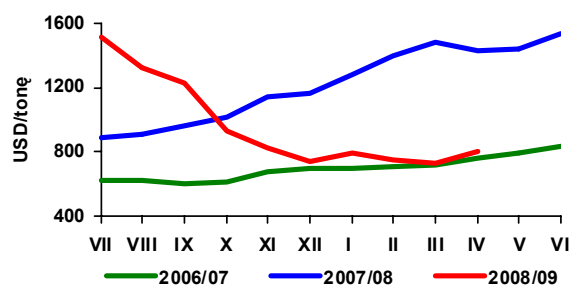
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

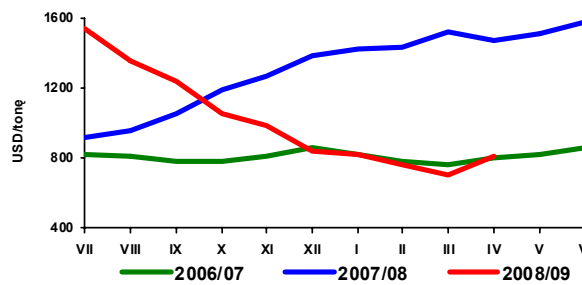
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

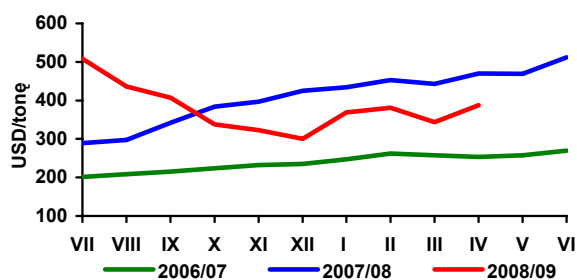
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

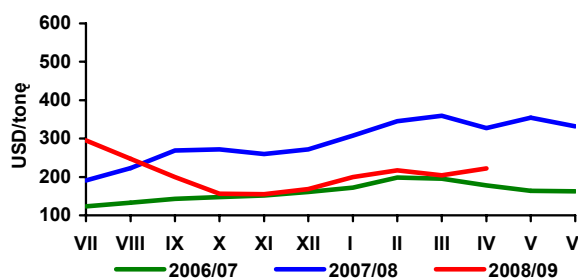
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

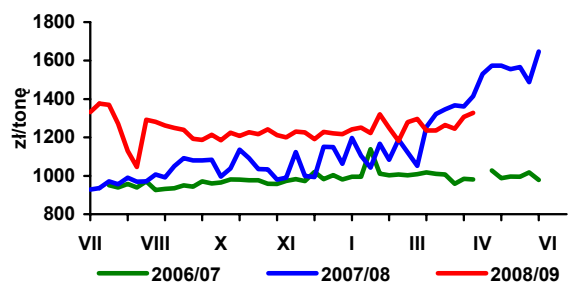
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

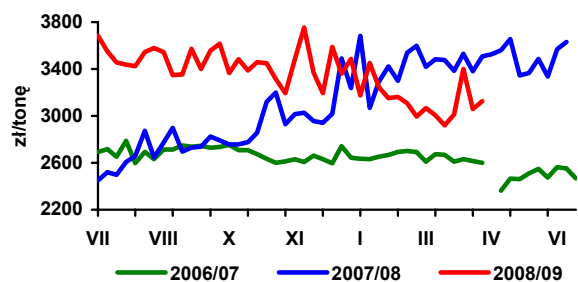
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

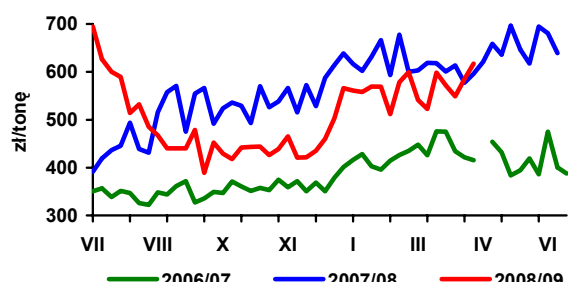
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

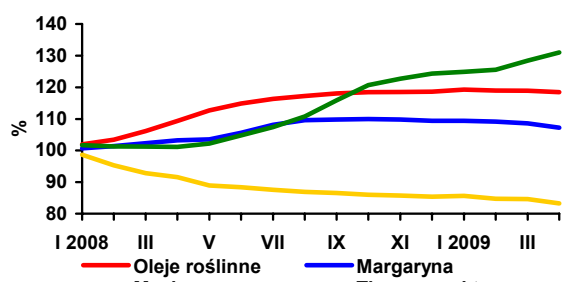
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

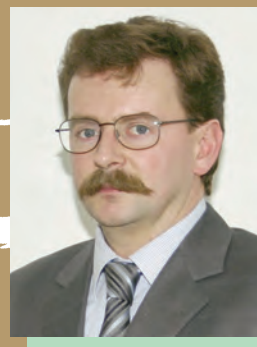
Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Utrzymują się wysokie ceny ziemniaków. W kwietniu ich przeciętny poziom na targowiskach wyniósł 84,3 zł/dt i był o 2,2% wyższy niż w marcu, a w porównaniu z kwietniem ub. r. o 53%. W czterech województwach ceny ziemniaków na targowiskach spadły w porównaniu z poprzednim miesiącem (lubuskie, świętokrzyskie, podlaskie i lubuskie), a pozostałych wzrosły lub utrzymały się na poziomie marca.

W pierwszych tygodniach maja wzrost cen był kontynuowany, ale w końcu miesiąca pojawiły się wyraźne symptomy zmiany tej tendencji. Według danych MRiRW w końcu minionego miesiąca ceny targowiskowe w centralnej i wschodniej Polsce spadły poniżej 50 zł/dt (mazowieckie, podlaskie, lubelskie i świętokrzyskie), a w zachodniej i północnej części kraju oscylowały w przedziale 70-120 zł/dt.

Obniżce cen ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów będzie sprzyjać coraz większa oferta ziemniaków z tegorocznej produkcji. Dotyczy to zarówno ziemniaków importowanych (z południa Europy i północnej Afryki), jak też i ziemniaków „młodych” produkcji krajowej. W końcu maja ich ceny hurtowe wynosiły odpowiednio: 1,75-2,30 zł/kg ziemniaki importowane i 1,75-4,00 zł/kg ziemniaki „młode” krajowe. Wraz ze wzrostem podaży tych ostatnich ceny będą się szybko obniżać.

Drożeje natomiast większość przetworów ziemniaczanych. Obecny poziom cen detalicznych frytek jest o ok. 1% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ub. r., a pozostałe przetwory spożywcze z ziemniaków podrożały o 5-7%.

Ceny skrobi ziemniaczanej w kwietniu ponownie obniżyły się. Ich poziom na poziomie producenta był o 22% niższy aniżeli w analogicznym okresie ub. r., a w porównaniu z 2007 r. spadek cen wyniósł aż 43%. Znacznie wolniej obniża się cena detalicznej mąki ziemniaczanej, która była o niespełna 4% niższa w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. i zbliżona do poziomu sprzed dwóch lat.

W kampanii 2009/10 można oczekiwać dalszego, znaczącego spadku opłacalności produkcji skrobi ziemniaczanej. Obecny poziom ceny minimalnej, którą zakłady skrobiowe muszą płacić dostawcom surowca, z powodu wzrostu kursu EUR jest o 25-30% wyższy w porównaniu ze skupem w kampanii 2008/09. Jednocześnie obniżają się ceny zbytu skrobi ziemniaczanej, a refundacje w jej eksporcie na rynki krajów trzecich nadal są zawieszane.

Mniejsze niż przed rokiem są obroty handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami, zwłaszcza po stronie importu. W pierwszych trzech miesiącach 2009 r. eksport ziemniaków nieprzetworzonych wyniósł 10,8 tys. ton, wobec 9,6 tys. ton w analogicznym okresie ub. r. i zaledwie 0,9 tys. ton w I kwartale 2007 r. Ziemniaki sprzedajemy głównie do krajów WNP (ok. 85%): Mołdawii, Kazachstanu, a niewielkie ilości do Rosji i na Ukrainę. Spośród krajów UE głównymi odbiorcami są: Niemcy, Włochy oraz Czechy i Słowacja.

W I kwartale 2009 r. import ziemniaków wyniósł niespełna 11,5 tys. ton, wobec 13,3 tys. ton w analogicznym okresie 2008 r. i 42 tys. ton dwa lata wstecz. Przywóz sadzeniaków zmniejszył się z 5,3 do niespełna 2,5 tys. ton, a ziemniaków wczesnych z 4,7 do 2,4 tys. ton. Wzrósł natomiast import pozostałych ziemniaków konsumpcyjnych (z 3,3 do 9,6 tys. ton).

W pierwszych trzech miesiącach 2009 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne była zbliżona do ubiegłorocznej i wyniosła 22,2 tys. ton. Z 9,4 do 11,5 tys. ton wzrósł eksport skrobi ziemniaczanej. Wyższa była również sprzedaż na rynki zagraniczne suszów z ziemniaków, natomiast obniżył się eksport chipsów oraz syropów skrobiowych.

Wyraźnie maleje import produktów skrobiowych, a zwłaszcza syropów oraz skrobi nieprzetworzonych. Zdecydowanie niższy jest również przywóz pozostałych przetworów ziemniaczanych.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2006	2007	2008
I	.	.	.	1 894	-	-
II	.	.	.	41	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400		-	-	-
VI	10 200	35 100		-	-	-
VII	22 800	32 700		-	-	-
VIII	69 100	49 100		-	2 363	-
IX	298 500	223 400		12 631	28 984	21 975
X	303 300	341 400		37 510	35 730	38 712
XI	129 300	203 600		17 714	14 131	27 609
XII	41 500	36 700		1 999	-	462
RAZEM	864 500 ^c	886 900 ^d	50 100	71 789	81 208	88 758

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII -XII 2006,

^c okres VII-XII 2007, ^d okres VII-XI 2008

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	3 147	2 904	32 901	35 109	523	52 247	7 033	99 243	13 445	6 418
2008 I	88	369	1 826	2 480	317	8 719	652	8 012	927	451
II	272	467	2 640	3 701	18	3 794	771	7 446	1 152	648
III	316	374	3 293	3 241	7	4 736	633	7 442	1 167	683
IV	269	1 047	5 715	2 776	5	4 604	502	8 356	1 050	737
V	1 700	402	4 275	3 288	7	4 213	642	7 316	1 631	641
VI	360	0	1 275	3 041	14	3 298	783	8 444	1 463	454
VII	10	0	368	3 751	13	5 156	795	10 549	1 049	496
VIII	13	0	249	2 200	8	4 235	603	9 468	991	316
IX	7	1	2 581	2 429	47	4 169	517	8 606	973	614
X	6	-	5 913	2 719	31	3 736	520	8 163	1 080	405
XI	1	-	3 377	3 210	52	3 193	388	7 691	981	514
XII	104	244	1 389	2 274	3	2 391	227	7 750	981	459
2009 I	10	279	2 612	2 975	7	3 151	253	6 836	685	556
II	39	258	2 899	4 260	37	2 959	263	6 958	685	841
III	245	427	4 062	4 311	12	4 324	233	8 363	897	1 110

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	52 176	14 840	19 667	10 672	34 736	95 105	67 768	35 950	4 127	2 049
I	711	3	740	567	1 995	8 941	6 191	3 340	354	139
2008 II	1 714	1 042	960	614	3 315	10 264	5 722	2 322	278	151
III	2 303	4 260	1 639	652	2 649	8 731	6 536	3 113	230	100
IV	7 676	5 889	2 373	779	2 353	8 751	6 636	4 918	271	191
V	27 205	1 105	5 639	889	2 659	8 694	5 008	2 512	479	133
VI	9 306	1 483	2 580	869	3 168	9 719	5 615	2 077	485	144
VII	309	857	642	2 453	2 927	8 669	5 897	2 899	346	234
VIII	64	-	293	1 044	2 861	7 550	6 156	3 152	355	127
IX	231	-	361	1 225	3 481	7 146	5 756	4 440	490	230
X	234	-	1 003	602	3 561	5 943	6 049	2 489	374	201
XI	618	24	1 527	522	3 254	5 828	4 543	1 926	261	175
XII	1 805	177	1 912	454	2 512	4 869	3 660	2 763	205	223
2009 I	427	95	2 002	805	2 788	4 737	4 931	2 142	239	69
II	684	456	2 226	561	3 203	5 477	4 714	2 221	295	187
III	1 308	2 466	1 881	309	3 322	4 973	4 105	2 203	188	70

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	IV	II	III	IV	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	43,9			52,8	120,3	
	targowiskowa	55,0	80,9	82,5	84,3	153,3	102,2
	detaliczna (zł/kg)	0,76	1,06	1,08	1,12	147,4	103,7
	importowa	137,7	112,8	155,1		112,7	137,4
	eksportowa	43,3	44,2	47,8		110,4	108,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,80			0,63	-	-
	targowisko / detal	0,72	0,76	0,76	0,75	-	-
	skup / detal	0,58			0,47	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	130,1	175,5	174,7	167,0	128,3	95,6
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,09	1,63	1,63	1,63	78,0	100,0
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,39	4,24	4,18	4,17	95,0	99,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,28	9,40	9,40	9,38	101,1	99,8
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	32,70	34,20	34,30	34,40	105,2	100,3
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,60	7,88	7,94	7,96	104,7	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,14	8,60	8,68	8,70	106,9	100,2

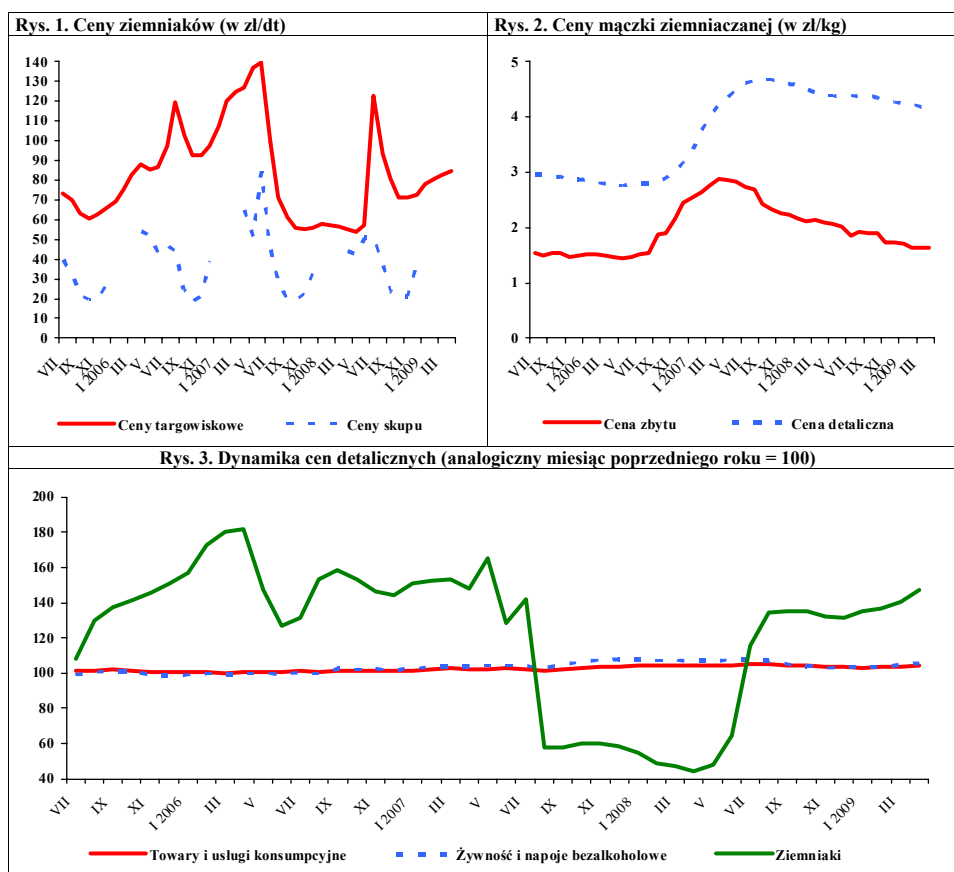
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2008	2009			wsk. zmian cen	
		kwiecień	luty	marzec	kwiecień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	59,0	96,1	90,0	100,8	171,0	105,0
2	Kujawsko-pomorskie	54,4	98,9	97,1	94,9	174,5	96,0
3	Lubelskie	43,4	60,0	60,3	54,7	126,0	91,2
4	Lubuskie	70,6	105,9	105,4	111,8	158,4	105,6
5	Łódzkie	44,7	78,0	77,4	84,7	189,6	108,6
6	Małopolskie	59,6	73,7	71,0	76,9	129,0	104,3
7	Mazowieckie	42,8	71,7	67,7	72,6	169,4	101,2
8	Opolskie	70,4	99,0	95,9	99,2	140,9	100,2
9	Podkarpackie	61,3	86,4	83,3	86,7	141,4	100,3
10	Podlaskie	41,0	63,9	61,2	63,8	155,5	99,8
11	Pomorskie	67,4	77,6	79,9	82,6	122,5	106,4
12	Śląskie	60,0	90,3	91,1	93,1	155,0	103,1
13	Świętokrzyskie	49,4	59,3	59,6	59,5	120,3	100,3
14	Warmińsko-mazurskie	58,9	84,5	84,8	82,6	140,2	97,7
15	Wielkopolskie	61,5	96,0	95,6	101,0	164,1	105,2
16	Zachodniopomorskie	70,6	90,9	92,6	94,7	134,2	104,2
maksimum		70,6	105,4	105,9	111,8	x	
minimum		41,0	59,6	59,3	54,7		
różnica w %		72,2	76,7	78,6	104,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W maju 2009 r. w porównaniu z kwietniem wzrosły ceny skupu marchwi (przeznaczonej do konsumpcji bezpośredniej nawet o 32%), cebuli (o 23%) oraz buraków ćwikłowych (o 3%). Spośród warzyw kierowanych na eksport podrożała kapusta czerwona (o 6%) i marchew (o 19%), ale najbardziej kapusta biała (pięciokrotnie) z powodu wprowadzenia do skupu kapusty wczesnej. W zakładach przetwórczych droższa była cebula obierana (o 12%) oraz kapusta biała (o 7%). W niewielkim stopniu potaniała kapusta biała do bezpośredniej konsumpcji (o 4%) oraz pieczarki (o 6%). Potaniały takie warzywa z przeznaczeniem na eksport, jak: pomidory szklarniowe (o 31%), kapusta pekińska (o 26%) oraz seler (o 12%). Na rynkach hurtowych o 59% więcej płacono za marchew, o 9% za kapustę białą i o 7% za cebulę. Tańsze były ogórki (o 41%), pomidory (o 55%) i buraki.

W relacji do maja 2008 r. obniżyły się ceny skupu większości gatunków warzyw. Niższa była cena skupu kapusty białej (przeznaczonej do bezpośredniego spożycia o 86%), buraków ćwikłowych (o 42%), cebuli (o 20%) oraz pieczarek. Wyższa była cena pomidorów (kierowanych na eksport o 32%) i marchwi (do bezpośredniej konsumpcji o 54%). Wzrosły ceny hurtowe: marchwi (o 50%), a obniżyły się cebuli (o 34%), ogórków (o 26%) i buraków (o 22%).

W kwietniu 2009 r., w porównaniu z marcem, najbardziej wzrósł poziom cen detalicznych marchwi i pomidorów (po 24%), selerów (o 12%) i papryki (o 7%). Niewiele zwyżkowały ceny kapusty białej, cebuli, buraków ćwikłowych i papryki. Nie zmieniła się cena detaliczna porów. Zaledwie o 1% obniżyły się ceny pieczarek. W tym czasie, w stosunkowo małym stopniu, zmieniły się ceny detaliczne przetworów warzywnych. Wahania cen nie przekraczały 2%. W relacji do marca 2008 r. spośród warzyw świeżych wzrosły ceny detaliczne porów (o 41%), marchwi (o 38%) i selerów (o 13%), a spadły ceny kapusty białej (o 54%) i cebuli (o 5%). W tym okresie zwyżkowały ceny detaliczne większości

przetworów warzywnych, a najbardziej ogórków konserwowych (o 12%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 6%), mrożonych kalafiorów (o 5%), keczupu (o 5%), mrożonej fasoli szparagowej (o 4%) i mrożonego szpinaku (o 4%). Do przetworów, które potaniały należał koncentrat pomidorowy (o 20%).

W marcu 2009 r., w porównaniu z marcem roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze obniżyły o 6% produkcję warzyw mrożonych i o 4% marynat, a zwiększyły produkcję o 7% soku pomidorowego i o 1% konserw warzywnych.

W marcu 2009 r. wyeksportowano 26 tys. ton warzyw świeżych o wartości 9,3 mln EUR. W stosunku do lutego 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych obniżył się o 49%, a jego wartość o 37%. W tym okresie o 83% obniżyła się sprzedaż marchwi, o 64% kapusty, o 54% cebuli, o 45% pomidorów i o 42% kalafiorów. W marcu 2009 r. sprzedano 42,3 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 26 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do marca 2008 r. o 14%, a jego wartość o 9%. O spadku sprzedaży przetworów warzywnych zdecydował niższy o 24% eksport marynat i o 17% mrożonek.

Import warzyw świeżych w marcu 2009 r. wyniósł 33,8 tys. ton, a jego wartość 30,2 mln EUR. W porównaniu z marcem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 29%, a jego wartość o 25%. Zakup kapusty spadł o 75%, marchwi o 46%, cebuli o 42%, pomidorów o 24%, czosnku o 23%, a papryki o 20%. W tym okresie zakupiono 12,6 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 13,1 mln EUR. W relacji do marca 2008 r. wielkość importu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 12%, a ich wartość wzrosła o 4%. Na spadek importu przetworów wpłynął mniejszy o 44% zakup konserw, o 28% mrożonek i o 8% koncentratu pomidorowego. Wzrósł natomiast blisko 7-krotnie import suszy.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 III	0,62	1,21	0,58	0,72	0,52	-	-	-	-	-	4,75
IV	0,71	1,24	1,12	0,96	0,65	-	-	-	5,61	-	4,69
V	0,94	1,69	1,90	1,42	1,28	-	-	-	4,52	-	4,63
VI	1,11	1,91	2,03	1,50	1,68	-	-	-	3,18	-	4,57
VII	1,08	1,90	0,40	1,42	0,89	1,58	1,16	-	2,68	-	5,18
VIII	0,76	1,60	0,27	0,82	0,55	1,67	1,12	1,01	1,22	1,25	5,21
IX	0,61	1,38	0,29	0,59	0,46	2,05	1,45	1,15	2,02	1,43	5,21
X	0,60	1,22	0,23	0,55	0,45	-	-	-	3,05	1,79	5,01
XI	0,49	1,12	0,22	0,56	0,43	-	-	-	3,16	-	4,45
XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>V 2009</u> IV 2009	123	108	96	132	103	x	x	x	61	x	94
<u>V 2009</u> V 2008	80	76	14	154	58	x	x	x	115	x	94

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2008 II	0,79	0,43	0,34	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
III	0,78	0,47	0,35	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
IV	0,82	0,74	0,41	0,33	0,85	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,95	0,45	-	0,85	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,65	1,63	1,00	1,62	-	-
VIII	0,72	-	0,29	-	-	0,69	1,38	0,94	1,60	0,53	0,34
IX	0,77	0,28	0,29	0,26	0,90	0,69	1,26	0,89	-	0,50	0,33
X	0,78	0,28	0,28	0,25	-	-	1,26	0,89	-	0,50	0,33
XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>V 2009</u> IV 2009	112	107	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>V 2009</u> V 2008	100	34	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2008 III	-	-	1,84	0,61	0,56	-	0,71	2,63	0,75	0,44	-	0,38	-
IV	5,90	-	3,01	1,22	0,70	-	0,93	2,80	0,80	0,58	-	0,55	-
V	3,92	-	1,53	1,37	-	-	-	-	-	0,83	-	-	-
VI	2,85	1,50	1,61	1,07	-	-	-	-	-	0,79	-	2,30	-
VII	2,22	1,06	1,13	0,34	1,10	4,00	1,15	-	-	0,71	-	0,82	-
VIII	1,17	1,16	0,85	0,22	0,43	2,78	0,64	-	-	0,59	-	0,52	-
IX	2,22	1,20	0,91	0,21	0,41	3,13	0,61	1,25	1,27	0,50	1,10	0,43	0,52
X	3,76	-	0,83	0,23	0,41	3,49	0,57	1,20	1,19	0,45	1,00	0,43	0,46
XI	3,30	-	0,76	0,19	0,33	3,50	0,56	1,31	0,88	0,42	1,00	0,40	0,40
XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{V\ 2009}{IV\ 2009}$	69	x	74	492	106	x	119	x	88	121	x	100	x
$\frac{V\ 2009}{V\ 2008}$	132	x	83	90	x	x	x	x	x	61	x	x	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2007 I-XII	40 568	457 183	105 507	52 362
2008 I	3 193	42 032	7 479	3 054
II	3 867	42 332	7 040	3 238
III	3 939	34 403	6 952	3 296
IV	3 540	34 327	5 477	2 300
V	4 387	23 374	3 459	1 641
VI	2 655	22 980	7 061	2 155
VII	3 190	30 029	18 567	8 597
VIII	3 685	47 816	18 037	11 169
IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477 193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
II	3 348	36 021	4 106	2 796
III	4 217	32 413	7 000	3 176
Wskaźnik zmian w %				
$\frac{III\ 2009}{III\ 2008}$	107	94	101	96

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009			<i>III 2009</i>	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	<i>III 2008</i>
Warzywa ogółem	38517	50884	50645	52711	41587	40628	43038	42948	42117	38172	28856	28483	498586	26698	24404	26064	51
Cebula	14183	16697	15806	16131	11589	11047	8442	9103	11165	10270	9966	9398	143798	9690	9512	7275	46
Kapusta	8463	13797	13830	15108	3942	2956	2413	1764	3376	4678	3330	3028	76685	3941	3895	4912	36
Marchew	3633	6860	7641	9108	7102	2675	1301	784	630	709	1498	1094	43034	1144	1315	1295	17
Ogorki	208	198	322	860	832	1658	4975	5634	1312	386	436	614	17434	73	47	584	181
Pomidory	643	1080	1282	2486	10143	12401	16023	15772	13767	9893	2263	1752	87505	686	593	553	43
Kalafiory	455	681	641	524	823	4600	4772	4211	4319	4073	2361	1349	28809	101	250	374	58
Przetwory ogółem	49230	50065	48943	46227	36882	33302	29164	30483	37194	44853	38147	33831	478321	38670	41624	42305	86
Susze	2167	1895	1638	1694	1789	1528	1402	1525	1525	1530	1659	1068	19419	1688	1386	1558	95
Miarynaty	3245	3430	3255	3009	2468	1919	2708	2657	3256	3817	2939	2584	35287	2321	2340	2478	76
Konserwy	4665	3447	3696	3704	2699	2400	2134	2369	3953	5944	4802	3039	42853	3796	3016	3579	97
<i>-kapusta kwasz.</i>	1214	1069	1413	1774	960	660	429	489	603	886	1244	863	11605	1171	897	1110	79
Mrożonki	35400	37576	36326	32878	26792	24190	19435	20989	24705	28796	25577	23994	336658	27052	31102	30017	83
Piecarki i ich przetwory	17760	16519	18401	17997	15264	12910	11786	10492	12118	15095	14541	13685	176568	13547	11843	12928	70
Warzywa ogółem	13197	14283	14932	16063	18905	22059	24351	20193	21170	21198	11407	9560	207318	8702	8328	9342	63
Cebula	5325	4668	4454	4117	3061	3300	2891	3367	4247	4421	3792	2918	46562	3439	3480	2314	52
Kapusta	1582	2598	2794	3956	1626	1040	573	311	462	701	470	480	16592	488	460	526	19
Marchew	485	811	1126	1289	1478	681	477	217	138	162	220	192	7278	226	251	287	25
Ogorki	194	126	305	609	624	1030	2465	2845	907	284	324	351	10064	88	74	1053	345
Pomidory	409	564	849	1809	7171	10436	12867	8542	9326	9419	1658	1049	64100	465	394	486	57
Kalafiory	258	327	331	306	322	1878	1778	1418	1571	1975	817	313	11295	70	117	172	52
Przetwory ogółem	30104	29516	28346	28313	24186	23140	20313	22137	29115	35626	27630	23266	321691	25736	27634	25816	91
Susze	3436	3212	2990	3043	3062	2646	2248	2457	2692	3079	2995	1936	33796	2964	2534	2630	88
Miarynaty	2816	2749	2605	2942	2429	2100	2698	2797	3505	4301	3044	2980	34964	2008	2169	2170	83
Konserwy	3213	3047	3038	3096	2759	2622	2423	2998	4667	6074	4401	3130	41469	3120	2746	2782	92
<i>-kapusta kwasz.</i>	526	546	500	701	517	355	263	252	286	544	555	507	5551	440	374	351	70
Mrożonki	17591	17673	16566	15449	13250	12833	9772	11109	14649	17306	14305	12253	172756	14316	16675	14816	89
Piecarki i ich przetwory	25501	23701	26563	26574	23716	19829	18129	16173	18789	25429	22418	20076	266897	20438	17863	17358	65

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009			III 2009	
	tony												I	II	III	III 2008	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	(%)
Warzywa ogółem	34638	41232	47325	51444	45696	28214	11777	7761	10370	17561	27570	30993	354580	31899	33093	33794	71
Cebula	4217	5115	4594	9529	14867	9067	4120	3936	4869	6533	4379	6689	77914	2819	3876	2674	58
Kapusta	80	182	668	3914	1445	125	12	1	51	51	53	72	6654	59	99	167	25
Marchew	1907	3500	5736	7976	8347	7836	1614	221	263	333	633	685	39051	2563	2227	3120	54
Ogórki	4776	3976	3495	2646	1574	1920	1023	1338	2423	3629	4647	3549	34995	4102	3040	3266	93
Pomidory	12445	14085	16118	12760	10934	4376	1217	300	785	1984	9434	11796	96235	12293	12260	12189	76
Papryka	3028	3403	3995	2164	2424	2491	2225	478	386	2105	2858	2776	28335	3296	3238	3211	80
Czosnek	444	350	819	949	572	219	471	713	451	532	525	661	6707	455	358	633	77
Przetwory ogółem	13871	16098	14283	16251	13383	15094	12934	11412	14481	15555	13418	11390	168170	12656	12593	12568	88
Mrożonki	3182	3693	3524	4123	2869	3798	3053	3068	3614	3664	2712	2649	39949	2447	2946	2547	72
Susze	198	28	142	239	94	237	101	297	271	200	253	150	2211	1234	487	961	677
Marynaty	1050	1559	936	1432	1184	1670	1257	1041	1430	1285	425	880	14150	1613	1100	1403	150
Konserwy	2450	2868	3429	3357	2690	2811	2863	2902	3707	4649	3800	2242	37769	2706	2366	1920	56
- <i>tukurydza</i> <i>konserw.</i>	904	1214	1841	1870	1008	971	892	1480	1749	2095	1679	1124	16826	1188	1083	273	15
Koncentrat pomid.	4533	5559	4163	4776	3460	4135	3960	2225	2463	2785	3051	3636	44747	3420	4050	3829	92
Warzywa ogółem	28107	29963	40309	35334	27980	14290	6757	3126	4870	11479	21455	27483	251153	31615	28765	30157	75
Cebula	518	921	1231	1345	1965	1305	505	544	710	793	565	818	11219	336	482	640	52
Kapusta	41	88	319	1843	663	76	8	1	10	11	10	20	3091	14	47	59	78
Marchew	424	766	1168	2154	3298	3389	664	103	100	113	188	229	12597	633	721	1143	35
Ogórki	4575	4151	3232	1845	1038	954	466	627	1311	2654	3569	3692	28114	5778	4962	2460	76
Pomidory	11239	11307	17186	13254	9406	3359	1036	328	858	2697	8874	13117	92660	12178	9686	13352	78
Papryka	3922	4634	6796	4300	5973	3442	2888	455	478	2428	3463	4146	42924	5069	4763	4955	73
Czosnek	367	293	692	661	379	210	340	429	364	467	383	357	4943	295	250	407	59
Przetwory ogółem	11764	14180	12695	14854	12232	13663	11924	11378	14736	16335	13572	11796	159130	13067	12671	13141	104
Mrożonki	2598	3003	2956	3342	2424	2965	2456	2432	2963	3044	2326	2108	32618	2077	2496	1913	65
Susze	143	27	144	173	69	177	91	236	198	197	187	107	1747	2424	1063	2063	1433
Marynaty	1649	2279	1458	2339	1928	2525	1816	1955	2310	2045	887	1380	22571	1195	974	1126	77
Konserwy	2670	3170	3549	3797	2977	2827	3266	3411	4506	5603	4376	2879	43030	1063	1020	252	7
- <i>tukurydza</i> <i>konserw.</i>	724	1014	1538	1651	878	825	794	1420	1735	2015	1519	954	15067	1063	1020	252	16
Koncentrat pomid.	2876	3653	2872	3127	2526	3078	2811	1683	2042	2480	2897	3482	33527	2991	3669	3762	131

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 I	0,38	0,19	0,13	0,93	0,64	0,57	1,52	0,73	0,43	0,49
II	0,28	0,19	0,12	0,64	0,52	0,48	1,54	0,71	0,51	0,47
III	0,28	0,20	0,15	0,95	0,66	0,52	1,50	0,67	0,35	0,43
IV	0,26	0,26	0,14	0,71	0,73	0,58	1,47	0,85	0,39	0,45
V	0,26	0,41	0,21	0,75	0,71	0,39	1,54	0,85	0,54	0,48
VI	0,30	0,35	0,25	0,62	0,84	0,41	1,53	0,88	0,54	0,53
VII	0,34	0,24	0,37	0,50	0,80	0,37	1,59	0,86	0,61	0,47
VIII	0,37	0,18	0,28	0,51	0,54	0,34	1,65	0,94	0,51	0,55
IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,20	1,20	0,68	0,69	1,55	0,85	0,38	0,49
II	0,37	0,12	0,19	1,56	0,67	0,47	1,55	0,90	0,42	0,49
III	0,32	0,11	0,22	1,80	0,88	0,46	1,40	0,80	0,32	0,44
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	86	92	116	115	131	98	90	89	76	90
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	114	55	147	189	133	88	93	119	91	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2007 XII	0,68	1,28	0,72	0,56	-	-	6,50	4,82	-
2007 I-XII	1,23	1,59	0,84	0,64	3,36	2,96	5,38	5,05	2,30
2008 I	0,69	1,29	0,99	0,60	-	-	-	-	-
II	0,74	1,45	0,96	0,62	-	-	9,30	13,50	-
III	0,73	1,51	0,95	0,60	-	-	6,57	14,39	-
IV	0,82	1,26	1,00	0,82	-	-	4,11	7,46	-
V	1,20	2,63	1,56	0,98	-	-	3,45	4,78	-
VI	1,83	2,75	1,81	1,10	-	-	1,78	3,38	-
VII	1,06	1,61	1,32	1,03	1,65	-	1,30	2,49	1,73
VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>V 2009</u> <u>IV 2009</u>	107	109	154	99	x	-	59	45	-
<u>V 2009</u> <u>V 2008</u>	66	x	150	78	x	-	74	99	-

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2008 II	2,88	8,89	3,28	3,04	3,04	6,13	2,22
III	2,91	9,32	3,30	3,02	3,06	6,15	2,25
IV	3,08	9,19	3,35	3,18	3,13	6,07	2,28
V	3,09	9,21	3,22	3,11	3,10	6,10	2,32
VI	3,24	9,17	3,08	3,05	3,10	6,07	2,27
VII	3,19	8,99	2,98	2,98	3,13	6,06	2,19
VIII	3,21	9,49	3,08	3,08	3,13	6,12	2,18
IX	3,33	9,77	3,17	3,08	3,24	6,32	2,05
X	3,44	9,97	3,28	3,21	3,21	6,40	2,07
XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
Wskaźnik zmian w %							
<u>IV 2009</u> III 2009	97	100	103	103	99	99	96
<u>IV 2009</u> IV 2008	108	110	99	103	104	106	89

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2008 II	1,56	1,03	1,63	1,30	3,12	4,53	9,99	-	-	5,40	6,82
III	1,55	1,09	1,64	1,31	3,11	4,45	-	-	-	5,43	6,82
IV	1,59	1,63	1,81	1,40	3,20	4,71	-	-	-	6,22	6,66
V	1,80	2,35	2,32	1,88	3,50	4,88	18,18	-	-	5,88	6,60
VI	2,32	2,58	3,08	3,34	3,99	5,15	10,73	5,01	4,53	3,52	6,54
VII	2,32	2,24 ^a	2,86	2,78	5,04	1,73 ^a	8,68	4,21	2,88	2,66	6,87
VIII	2,00	1,89 ^a	2,06	1,86	4,57	1,55	5,00	2,70	2,63	2,56	6,97
IX	1,70	1,13	1,69	1,53	3,78	4,42	4,30	2,95	3,40	2,74	6,94
X	1,54	0,84	1,59	1,42	3,34	4,08	5,27	4,25	5,48	3,22	6,92
XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2009</u> III 2009	102	101	124	103	112	100	107	124	x	92	99
<u>IV 2009</u> IV 2008	95	46	138	107	113	141	x	x	x	112	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 II	4,50	16,43	7,98	6,10	7,92	6,60	9,05	3,79	5,65	8,34	4,24
III	4,49	16,43	7,96	6,14	7,98	6,66	9,10	3,79	5,60	8,31	4,27
IV	4,57	16,43	8,00	6,18	8,02	6,72	9,10	3,79	5,75	8,37	4,27
V	4,63	16,57	8,06	6,24	8,06	6,74	9,15	3,79	5,78	8,46	4,28
VI	4,71	16,57	8,08	6,26	8,02	6,74	9,20	3,80	5,85	8,49	4,27
VII	4,72	16,71	7,96	6,24	8,02	6,76	9,20	3,79	5,83	8,60	4,28
VIII	4,77	16,86	7,98	6,24	8,02	6,76	9,30	3,79	5,88	8,63	4,30
IX	4,81	16,86	8,02	6,26	8,04	6,76	9,35	3,80	5,90	8,74	4,30
X	4,91	17,00	8,00	6,28	8,04	6,80	9,45	3,80	5,88	8,69	4,31
XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I_XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	100	100	100	100	100	100	99	100	98	98	100
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	112	80	104	104	105	106	105	101	101	100	101

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

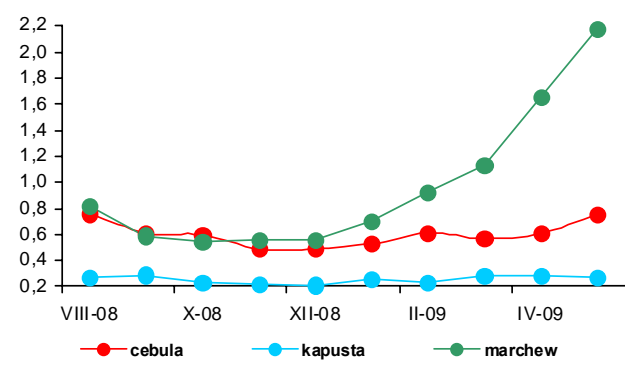
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

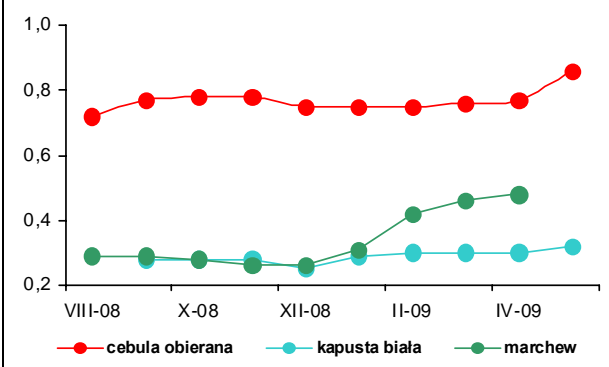
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2007 VIII	45	68	32	28	-	-
IX	42	72	39	29	-	-
X	41	73	32	27	-	-
XI	44	71	28	27	-	-
XII	43	73	34	26	-	-
2008 I	45	69	38	27	-	-
II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62
IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

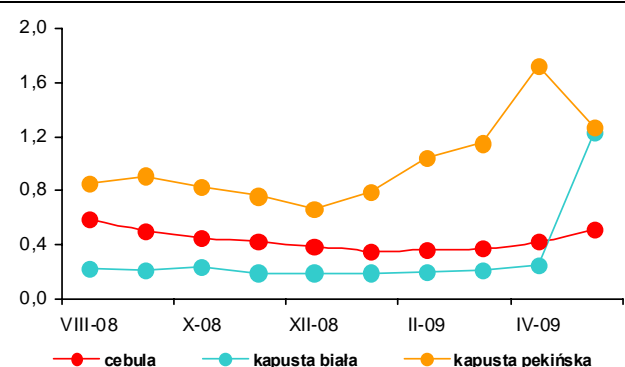
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

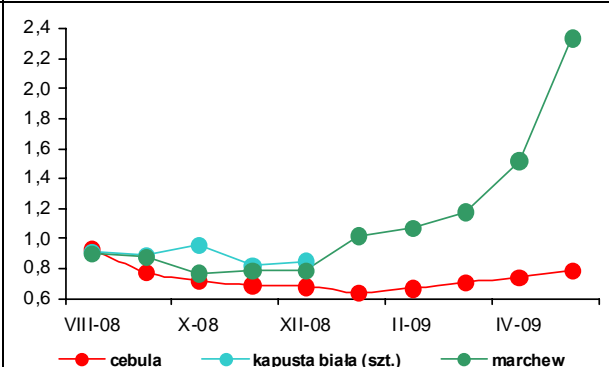
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

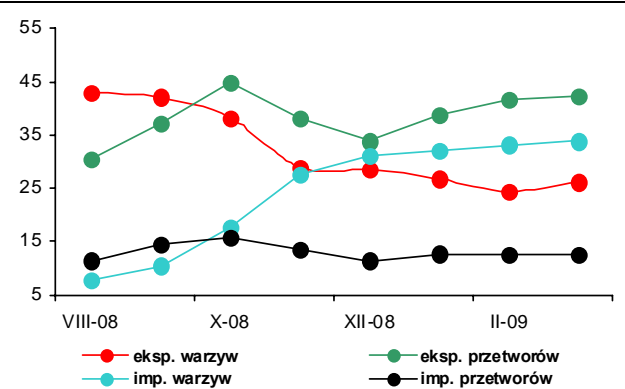
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

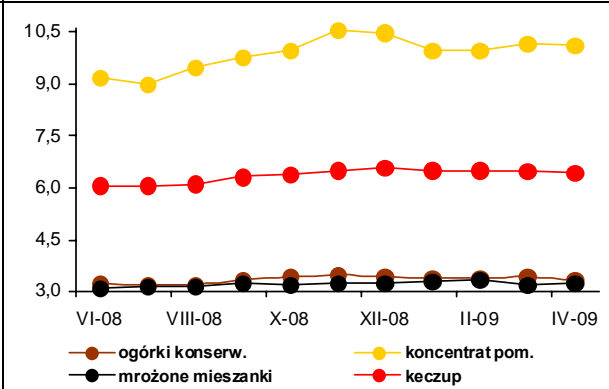
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

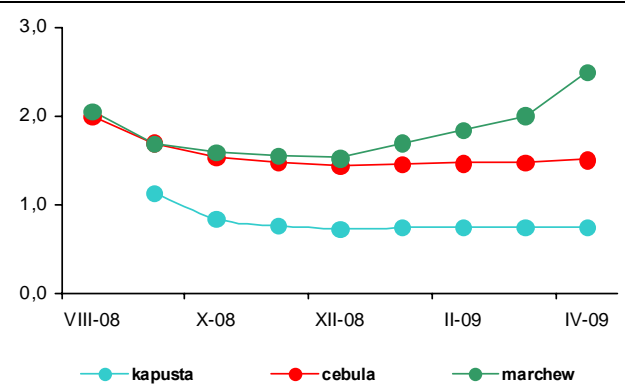
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

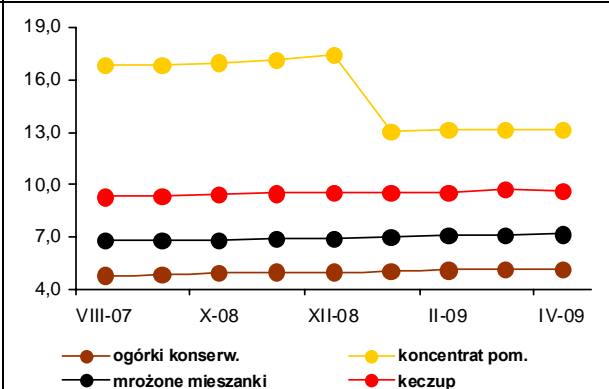
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W maju 2009 r. niższe niż w maju 2008 r. były ceny jabłek, a wyższe gruszek. Na rynku hurtowym ceny jabłek obniżyły się o 40%, a gruszek wzrosły o 41%. Ceny jabłek przeznaczonych na eksport spadły o 34%. Ceny płacone za jabłka przez zakłady przetwórcze były niższe o 33%. Na rynkach hurtowych potaniały również cytryny (o 52%). Podrożały natomiast banany (o 28%), mandarynki (o 19%), pomarańcze (o 15%) i winogrona (o 10%).

W maju 2009 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny hurtowe jabłek wzrosły o 37%, gruszek o 25%, cytryn o 9%, pomarańczę o 7% i mandarynek o 5%. Potaniały natomiast banany o 27% i winogrona (o 2%). Ceny skupu jabłek na sok płacone przez zakłady przetwórcze obniżyły się o 6%. Wyższe o 21% były ceny oferowane za jabłka przez firmy eksportowe. Najbardziej podrożały owoce odmiany 'Jonagold' (o 36%), 'Jonagored', (o 34%) i 'Szampion' (o 35%).

W kwietniu 2009 r. w relacji do kwietnia roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 32%. Owoce południowe podrożały o 10,5%, a przetwory owocowe o 7,2%. Średnie ceny owoców i ich przetworów obniżyły się o 9,6%, przy wzroście cen żywności o 5,6%. Ceny jabłek spadły o 46%, pozostałych owoców pestkowych o 31%, a owoców jagodowych o 2,3%. Średnie ceny owoców cytrusowych były niższe o 4%. Banany natomiast podrożały o 29%, a orzechy o 2%. Wzrosły ceny detaliczne wszystkich przetworów, a najbardziej ananasów w puszkach (o 10%) i soku jabłkowego (o 7%). Droższe były również mrożone truskawki i brzoskwinie w puszkach oraz nieznacznie dżemy i sok pomarańczowy. W kwietniu wyższe niż w marcu 2009 r. były ceny jabłek (o 7%), bananów i gruszek (o 6%), mandarynek (o 5%) oraz pomarańczę (o 4%). Obniżyły się natomiast ceny detaliczne winogron (o 13%) i cytryn (o 4%). Nie zmieniły się ceny większości przetworów owocowych. Nieznacznie podrożały ananasy i brzoskwinie w puszkach, a potaniał sok jabłkowy.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych nie zmieniła się w marcu 2009 r. wobec marca roku poprzedniego. Wyższa by-

ła produkcja kompotów oraz owoców pasteryzowanych (o 121%), soków zagęszczonych (o 106%) i owoców mrożonych (o 15%). Obniżyła się natomiast produkcja dżemów (o 57%). W marcu 2009 r. wzrosła w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 32,8%), owoców mrożonych (o 12%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 54%). Produkcja soków zagęszczonych zmniejszyła się natomiast o 7%, a dżemów o 13%.

W I kwartale 2009 r. wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego była produkcja soków zagęszczonych (o 166%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 53%) oraz owoców mrożonych (o 1%). Produkcja dżemów obniżyła się o 54%, a soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 6%.

W marcu 2009 r. wolumen eksportu owoców świeżych był wyższy w porównaniu z marcem roku poprzedniego o 167%, a przetworów owocowych o 1%. W grupie owoców świeżych o 203% wyższy był eksport jabłek. Wzrosła też zagraniczna sprzedaż truskawek (o 92%). W grupie przetworów wyższy był eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 45%), truskawek w puszkach (o 16%) i nieznacznie mrożonek. Zmniejszyła się zagraniczna sprzedaż dżemów (o 45%) i wiśni w puszkach (o 15%).

Z powodu obniżenia cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (najbardziej potaniały jabłka i zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży przetworów owocowych obniżyły się, mimo wzrostu wolumenu eksportu i wyniosły 46,9 mln EUR. Wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły mniej niż wolumen ich sprzedaży i wyniosły 43,1 mln EUR. Zmniejszył się przywóz wszystkich owoców i ich przetworów. Wartość przywozu całej grupy towarowej obniżyła się o 29% do 78,5 mln EUR. Dodatnie saldo obrotów wyniosło 11,6 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 17,5 mln EUR w marcu 2008 r. W okresie styczeń-marzec 2009 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami osiągnęło poziom 34,2 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 59,8 mln EUR w analogicznym okresie 2008 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwi e	Śliwki
2008 III	2,16	3,64	-	-	-	-	-
IV	2,30	-	-	-	-	-	-
V	2,52	-	-	-	-	-	-
VI	2,89	-	2,73	-	-	-	-
VII	2,07	-	3,64	1,97	3,04	2,56	1,49
VIII	1,26	-	-	1,89	2,81	1,71	1,05
IX	1,05	2,04	-	-	-	1,17	1,16
X	1,01	1,96	-	-	-	-	1,52
XI	0,90	1,95	-	-	-	-	-
XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>V 2009</u> <u>IV 2009</u>	126	x	x	x	x	x	x
<u>V 2009</u> <u>V 2008</u>	54	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemys- łowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2008 III	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,25	2,60	1,52	1,33	1,85	4,30	-	-	-	-
VII	0,20	2,56	1,40	1,21	1,84	3,78	-	0,96	0,92	-
VIII	0,16	-	-	1,27	-	3,77	0,69	0,80	0,71	0,56
IX	0,19	-	-	-	-	3,31	0,80	-	-	0,93
X	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,90
XI	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>V 2009</u> <u>IV 2009</u>	94	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>V 2009</u> <u>V 2008</u>	67	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2008 III	1,79	1,90 ^a	2,10 ^a	1,74	1,70	1,69	1,69	-	-	-	-	-	-
IV ^a	2,03	1,96	2,33	2,13	2,04	2,05	2,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	2,19	2,00	2,55	2,32	2,25	2,25	2,28	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,46	-	-	2,60	2,57	2,57	2,60	-	-	4,58	4,91	-	-
VII	1,78	-	-	2,60	2,80	2,80	2,80	-	-	4,00	4,68	6,0	1,25
VIII	1,02	-	-	2,40	-	-	-	1,74	-	-	-	-	0,94
IX	0,70	0,89	-	-	-	-	0,62	1,53	2,00	-	-	-	0,88
X	0,67	0,80	-	0,63	0,70	0,60	0,61	1,51	1,48	-	-	-	1,98
XI	0,63	0,85	0,80	0,54	0,57	0,54	0,56	1,68	1,66	-	-	-	-
XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
$\frac{V\ 2009}{IV\ 2009}$	121	108	115	126	136	134	135	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2009}{V\ 2008}$	66	90	80	66	64	63	63	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 II	4 057	7 512	29 258	1 648	11 386	7 061	926
III	6 783	9 981	34 225	1 522	9 141	6 324	921
IV	5 550	8 347	35 775	1 200	10 515	8 095	1 376
V	6 364	10 004	31 255	866	7 023	4 694	1 328
VI	6 993	9 116	22 921	5 323	80 969	9 650	1 476
VII	4 729	7 643	17 414	18 537	80 377	4 870	3 504
VIII	4 922	8 287	20 408	21 418	35 064	4 598	2 536
IX	5 603	8 544	30 257	33 420	23 667	3 790	1 385
X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
Wskaźniki zmian (%)							
$\frac{III\ 2009}{II\ 2009}$	148	184	111	29	112	87	154
$\frac{III\ 2009}{III\ 2008}$	158	140	76	206	115	43	221

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008											2009			III 2009 III 2008 (%)		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	
Owoce świeże	43 421	58 575	58 709	31 804	24 909	27 087	54 252	45 556	55 295	59 852	67 598	83 110	610 169	111 775	124 026	156 774	267
Jabłka	31 358	43 879	49 369	25 479	18 414	5 909	2 346	8 307	22 081	43 102	53 346	67 404	370 994	101 225	116 461	149 572	303
Gruszki	336	604	623	131	369	63	134	509	1 759	2 530	1 007	708	8 774	454	492	364	58
Truskawki	50	113	35	84	160	11 106	1 639	197	124	27	142	346	14 024	2	15	67	192
Sliwki	17	17	23	32	67	84	874	8 211	10 874	1 974	121	409	22 703	5	18	24	103
Maliny	40	15	15	18	12	645	11 414	9 676	8 753	977	229	706	32 501	76	274	1	5
Wiśnie	1	63	49	49	62	608	9 688	544	38	1	2	35	11 139	21	0	21	43
Przetwory owocowe	42 248	45 227	46 788	48 422	48 486	55 217	69 531	66 783	64 858	80 124	75 337	58 098	701 119	54 778	51 186	47 154	101
Zagęszczony sok jabłkowy	7 385	8 767	9 724	10 722	13 803	14 544	14 282	19 418	20 710	41 848	41 668	20 691	223 561	21 200	16 558	15 182	156
Truskawki w puszkach	621	708	667	712	715	1 188	3 838	650	713	609	647	660	11 730	881	437	775	116
Wiśnie w puszkach	351	437	583	685	693	370	728	914	710	737	353	129	6 690	451	560	493	85
Dżemy	1 813	2 324	2 098	2 365	2 089	2 002	2 363	2 017	2 604	2 182	2 235	1 780	25 872	2 104	2 211	1 156	55
Mrożonki	19 065	20 152	19 680	18 781	16 673	21 541	31 956	29 012	26 246	21 843	18 205	18 664	261 819	18 286	21 148	20 025	102
Owoce świeże	19 941	25 194	22 838	19 183	14 641	22 473	51 506	35 067	32 938	23 684	24 768	28 267	320 500	33 676	36 582	43 102	189
Jabłka	12 946	15 936	16 800	14 487	10 125	3 828	1 625	3 512	6 902	12 016	15 136	17 493	130 806	26 372	30 993	37 941	226
Gruszki	191	281	277	84	141	31	69	289	932	1 410	642	363	4 709	334	353	239	86
Truskawki	58	126	53	141	200	10 795	1 768	310	218	38	133	270	14 110	4	14	113	213
Sliwki	10	7	15	26	38	46	440	3 629	4 452	1 058	49	88	9 858	5	15	23	151
Maliny	62	22	23	33	26	980	16 795	13 403	11 272	1 389	318	687	45 011	92	332	1	4
Wiśnie	0	67	63	61	87	787	10 550	371	61	2	2	27	12 077	34	0	34	54
Przetwory owocowe	64 911	73 620	70 719	72 811	70 317	80 661	105 955	90 887	91 586	98 509	78 849	58 409	957 233	62 629	59 272	46 937	66
Zagęszczony sok jabłkowy	14 181	16 412	17 060	17 029	20 573	19 112	18 777	21 850	21 366	34 515	30 020	15 666	246 560	16 827	11 922	9 361	55
Truskawki w puszkach	900	1 183	900	1 014	1 080	1 522	4 941	999	1 084	911	931	788	16 255	811	496	761	85
Wiśnie w puszkach	508	571	733	945	821	463	685	1 002	864	996	617	442	8 646	614	752	614	84
Dżemy	3 174	3 631	3 353	4 249	3 520	3 229	4 117	3 605	4 506	4 196	3 493	2 639	43 713	3 269	3 038	1 603	48
Mrożonki	26 486	29 035	27 509	27 524	23 359	27 875	40 069	38 006	38 604	33 019	24 650	21 471	357 605	24 533	27 633	23 725	86

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009			III 2009	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	III 2008 (%)
Owoce świeże	106 058	93 364	89 852	79 796	87 245	81 007	117 718	105 683	82 395	90 335	102 779	110 811	1 147 042	101 560	74 249	70 800	79
Banany	20 051	24 039	18 928	21 177	26 394	17 853	23 521	16 931	16 229	23 289	21 840	18 243	248 496	22 329	16 810	17 772	94
Owoce cytrusowe	66 649	48 057	45 419	28 000	18 144	10 693	10 233	9 787	15 733	26 648	49 050	69 273	397 687	65 682	44 508	34 987	77
Brzoskwinie i nekt.	17	54	152	320	3 707	13 820	25 231	19 153	12 548	2 873	702	2 147	80 724	57	77	140	92
Winogrona	1 690	2 994	5 881	8 816	8 970	3 894	7 421	18 909	16 506	17 331	11 690	5 638	109 740	3 664	4 055	6 900	117
Arbuzy	185	287	732	3 071	11 366	20 601	34 700	25 258	3 154	511	860	2 233	102 958	262	387	712	97
Jablka	3 156	3 959	3 805	3 815	5 372	4 727	5 504	751	2 620	2 297	1 256	1 264	38 527	296	549	412	11
Przetwory razem	23 327	24 943	23 673	23 385	20 186	19 840	24 323	17 349	21 070	22 428	22 356	22 622	265 502	16 299	15 855	18 936	80
Soki zagęszczone	10 156	7 608	9 139	9 230	7 071	7 423	8 296	5 189	7 391	6 588	7 004	9 512	94 607	7 092	7 160	7 390	81
-sok pomarańczowy	2 894	3 133	3 512	2 443	2 751	2 555	2 728	1 977	2 707	2 532	2 521	2 734	32 485	2 276	1 832	3 241	92
Mrożonki	2 883	3 071	2 899	2 729	1 821	2 121	3 791	3 412	2 474	2 348	1 869	1 920	31 337	1 403	1 743	1 130	39
Susze	1 160	1 349	882	721	857	970	1 003	744	1 182	1 975	1 670	1 006	13 519	663	968	927	105
Dżemy	650	712	676	924	855	1 150	995	780	783	1 469	1 333	288	10 615	404	385	564	83
Przetwory puszkow.	8 309	12 042	9 986	9 576	9 473	8 033	10 139	7 173	9 033	9 894	10 230	9 776	113 665	6 554	5 494	8 839	89
-ananasy	1 996	3 290	2 330	1 773	2 190	1 821	2 959	1 878	2 326	3 010	3 153	2 832	29 556	1 382	701	2 214	95
-brzoskwinie	2 218	3 488	2 715	1 820	1 363	1 552	1 427	1 456	1 819	2 298	2 949	2 787	25 890	1 269	1 188	1 743	64
Owoce świeże	85 557	79 287	81 909	74 193	79 363	63 744	74 614	73 236	67 238	81 631	77 301	79 351	917 424	70 201	56 499	55 005	67
Banany	12 281	16 396	15 521	15 145	14 530	11 028	11 888	10 369	10 066	13 641	12 023	10 826	153 713	12 752	10 818	13 838	89
Owoce cytrusowe	47 853	34 752	34 437	23 232	18 907	10 730	8 373	6 803	11 232	20 879	29 357	42 933	289 488	40 733	28 978	20 395	59
Brzoskwinie i nekt.	38	82	247	445	4 615	13 047	21 020	17 196	9 877	2 010	540	1 338	70 454	72	88	165	67
Winogrona	3 971	5 215	8 514	11 172	11 227	4 783	7 810	16 838	14 228	16 526	11 384	6 882	118 549	5 454	5 921	7 943	93
Arbuzy	100	198	412	1 620	6 218	5 991	6 724	4 033	661	302	312	568	27 139	129	242	357	86
Jablka	1 679	2 196	2 378	2 739	4 795	4 221	4 497	680	1 436	981	750	842	27 195	223	425	286	12
Przetwory razem	31 791	29 308	29 144	29 935	22 740	26 252	29 101	23 750	28 538	32 490	31 235	29 107	343 393	20 747	22 130	23 456	80
Soki zagęszczone	13 995	9 333	11 120	12 093	9 090	8 793	10 122	6 707	10 402	9 817	8 779	10 634	120 886	7 907	8 095	7 782	70
-sok pomarańczowy	3 675	3 463	4 261	2 923	3 260	3 087	3 157	2 421	3 524	3 780	3 661	3 691	40 904	3 005	2 188	3 411	80
Mrożonki	3 215	3 867	3 635	3 684	2 182	3 086	6 681	4 915	3 630	3 975	2 960	2 824	44 656	1 876	2 443	1 913	53
Susze	2 361	2 774	1 981	1 794	1 751	1 770	1 653	1 594	2 577	4 680	4 308	2 393	23 075	1 535	2 404	2 058	104
Dżemy	922	1 092	878	1 124	1 053	1 367	1 136	958	942	1 565	1 335	702	19 635	688	805	973	111
Przetwory puszkow	11 063	12 007	11 360	11 021	8 502	11 077	9 299	9 448	10 630	12 186	13 475	12 321	132 389	8 536	8 222	10 592	93
-ananasy	1 417	1 697	1 592	1 481	1 421	1 304	2 019	1 297	1 662	2 235	2 253	1 949	20 329	1 086	567	1 595	100
-brzoskwinie	1 586	2 462	1 845	1 187	877	1 007	983	1 098	1 527	2 044	2 706	2 415	19 738	823	840	1 151	62

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2008 II	0,36	0,47	1,11	5,38	1,47	1,07	1,45	0,92	2,02	1,67	1,31
III	0,34	0,44	1,51	-	1,47	1,28	1,46	0,90	2,06	1,35	1,26
IV	0,57	0,64	1,67	-	1,78	1,25	1,43	0,91	1,89	1,43	1,38
V	0,55	0,38	1,25	-	2,14	1,40	1,45	0,92	1,74	1,51	1,18
VI	0,65	0,49	0,97	2,95	1,52	1,29	1,23	0,96	1,50	1,28	1,25
VII	0,69	0,51	1,08	0,75	1,47	1,09	1,33	0,80	1,44	1,29	0,94
VIII	0,42	0,57	1,57	0,80	1,39	0,68	1,33	0,81	1,22	1,54	1,10
IX	0,31	0,53	1,76	1,19	1,29	1,61	1,33	0,87	1,09	1,52	1,22
X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2008 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,54	-	1,21	1,62	1,28	0,77	0,88	0,92	1,36
II	0,27	0,72	0,97	1,71	1,21	1,74	1,21	0,78	0,84	1,13	1,34
III	0,25	0,66	1,68	0,68	1,14	1,61	1,07	0,71	0,72	0,98	1,24
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	93	92	173	40	94	93	88	91	86	87	93
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	74	150	111	x	78	126	73	79	35	73	98

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiR, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 III	2,48	2,21	2,56	2,48	2,49	3,31	-	-	-	-	4,42	6,17	4,83	3,55	10,2
IV	2,65	2,32	2,68	2,54	2,74	3,38	-	-	-	-	4,31	6,85	4,73	3,64	8,53
V	3,08	2,82	3,12	3,10	2,98	3,37	9,83	-	-	-	3,40	7,53	5,00	3,70	7,39
VI	3,29	-	3,32	3,29	3,10	3,43	3,42	6,00	4,31	-	3,11	6,20	5,26	3,62	7,80
VII	3,34	-	-	-	-	3,47	5,33	2,91	4,99	1,59	2,48	4,57	5,38	3,94	7,28
VIII	1,50	-	-	-	-	2,62	5,17	1,59	3,73	1,18	3,03	4,37	5,05	3,94	5,06
IX	1,25	1,10	1,28	1,29	1,15	2,54	8,66	-	-	1,26	3,19	3,99	5,35	3,77	4,51
X	1,17	1,07	1,15	1,22	1,10	2,67	7,45	-	-	4,26	3,12	4,48	5,19	3,48	4,56
XI	1,04	1,00	1,10	1,06	1,08	2,62	9,63	-	-	4,38	3,24	4,22	3,89	3,61	4,89
XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,1
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,8	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>V 2009</u> <u>IV 2009</u>	137	153	158	159	131	125	x	x	x	x	73	109	105	107	98
<u>V 2009</u> <u>V 2008</u>	60	60	61	62	55	141	x	x	x	x	128	48	119	115	110

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2008 I	8,50	7,87	8,08	3,17	2,12	2,29
II	8,13	7,77	8,23	3,03	2,13	2,37
III	8,33	7,83	8,20	3,05	2,13	2,38
IV	8,00	7,83	8,20	3,05	2,09	2,26
V	8,20	7,80	8,30	-	2,09	2,22
VI	8,47	7,73	8,60	3,26	2,05	2,19
VII	7,47	7,37	8,10	3,53	2,00	2,26
VIII	8,13	7,37	8,43	3,51	1,92	2,20
IX	8,27	7,23	8,27	3,36	1,83	2,11
X	8,37	7,47	8,50	3,38	1,77	2,10
XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	94	97	100	x	100	101
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	79	89	80	114	78	88

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 II	3,57	5,20	-	-	-	-	14,56	4,90	4,71	8,02	5,32
III	3,67	5,53	-	-	-	-	12,71	5,27	4,75	7,94	5,75
IV	3,92	5,79	-	-	-	-	11,06	5,47	4,91	8,45	5,97
V	4,25	6,06	-	-	13,48	-	9,94	4,76	5,08	9,01	6,19
VI	4,68	6,11	-	8,62	4,99	-	9,47	4,29	5,14	9,19	6,47
VII	4,87	6,12	5,27	7,33	6,89	13,72	9,39	4,07	5,46	7,98	6,63
VIII	3,23	5,16	2,94	-	-	13,12	6,66	4,00	5,51	6,56	6,53
IX	2,40	4,35	2,58	-	-	12,66	5,81	4,04	5,28	5,73	6,66
X	2,10	4,12	3,60	-	-	-	6,02	4,08	5,00	5,97	6,54
XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IV 2009</u> <u>III 2009</u>	107	106	x	x	x	x	87	106	104	96	105
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	53	124	x	x	x	x	97	130	116	59	116

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 II	11,78	4,27	3,31	4,25	13,92	5,96	4,96
III	11,75	4,28	3,32	4,26	14,20	5,94	4,94
IV	11,86	4,31	3,36	4,28	14,44	6,00	5,02
V	12,03	4,31	3,41	4,21	14,48	6,02	4,98
VI	12,08	4,33	3,42	4,29	14,50	6,08	5,05
VII	12,17	4,34	3,45	4,33	14,56	6,14	5,05
VIII	12,17	4,35	3,47	4,33	14,62	6,18	5,02
IX	12,14	4,38	3,50	4,33	14,62	6,24	5,07
X	12,22	4,38	3,52	4,31	14,76	6,32	5,04
XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
Wskaźniki zmian cen (%)							
IV 2009 III 2009	101	x	99	100	100	101	101
IV 2009 IV 2008	102	x	107	101	105	110	104

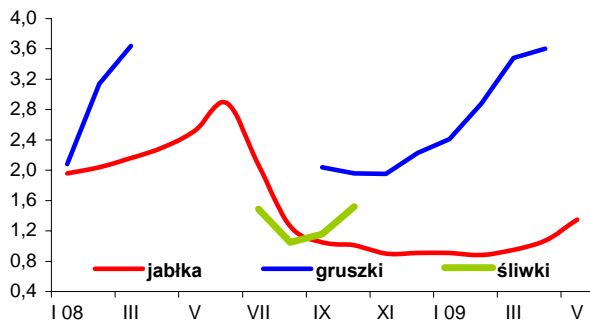
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

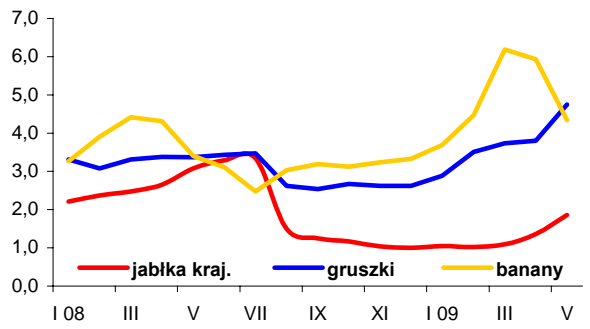
Miesiące	Jablka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2007 X	70	89	-	65	66	82
XI	65	88	-	72	69	-
XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-
IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

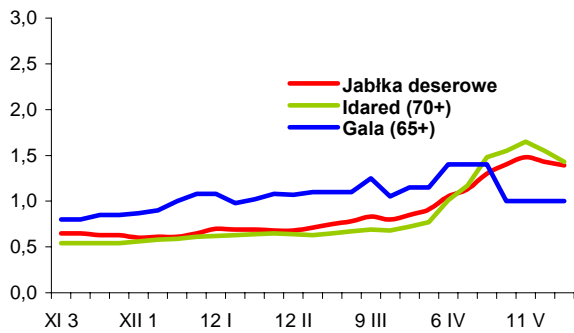
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008 - 2009 r. (zł/kg)

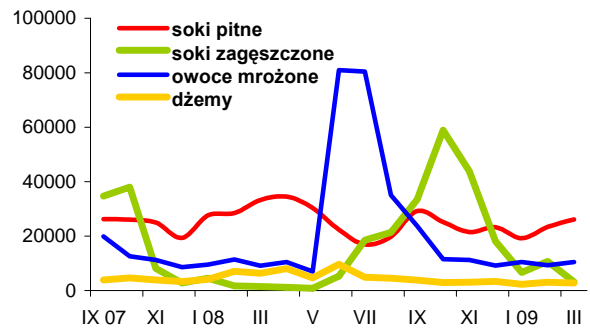
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008-2009 (zł/kg)

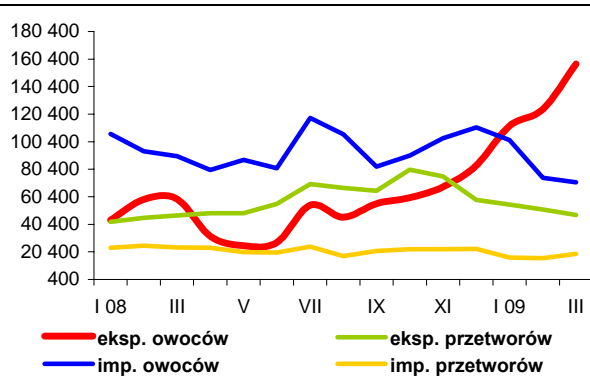
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2008 r. do V 2009 r. (zł/kg)

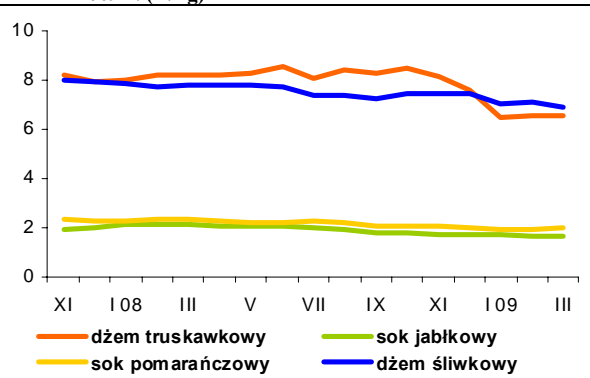
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2007 i w 2009 r. (tony)

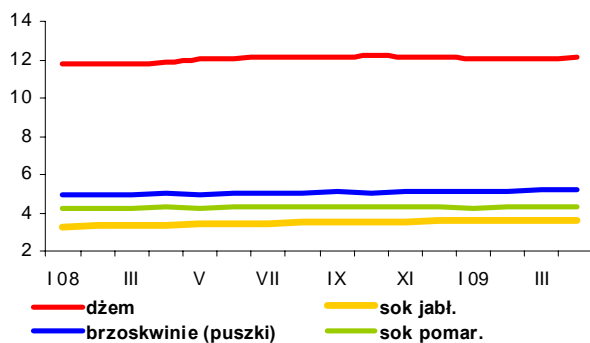
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

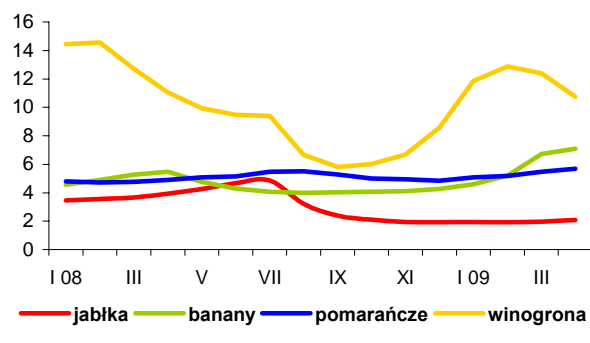
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2007 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Ceny skupu mleka o standardowych parametrach obniżyły się z 94,53 zł/100 kg w marcu do 93,42 zł/100 kg w kwietniu, tj. o 1,2%. Natomiast przeciętne ceny skupu mleka nieznacznie wzrosły, odpowiednio z 87,05 do 87,71 zł/100 l, tj. o 0,8%. Świadczy to o rosnącym udziale mleka standardowego. Utrzymuje się duże regionalne zróżnicowanie cen skupu mleka. Według ZSRIR, w maju najwyższe ceny za mleko standardowe płacono w m. północnym (101,45 zł/100 kg). W pozostałych makroregionach płacono: w zachodnim 89,48 zł/100 kg, centralnym 86,93 zł/100 kg oraz południowo-wschodnim 85,77 zł/100 kg. Przeciętne ceny krów mlecznych na targowiskach utrzymywały się na zbliżonym poziomie – od 2284 do 2479 zł/szt., a ceny jałówek cielnych stopniowo wzrastały z 2375 zł/szt. na początku miesiąca do 2500 zł/szt. w ostatnim tygodniu maja.

Ceny zbytu wyrobów mleczarskich w maju wykazywały na ogół słabe tendencje spadkowe. Mleko spożywcze 2%, przeciętnie w kraju staniało ze 161,28 zł/100 kg w pierwszej dekadzie do 160,74 zł/100 kg w końcu miesiąca, przy czym najniższe ceny płacono w m. zachodnim (141-155 zł/100 kg), a najwyższe w m. północnym (167 zł/100 kg). Ceny mleka UHT 2% w całym kraju utrzymywały się w granicach 170-180 zł/100 kg. Natomiast jogurt 2% nieznacznie zdrożał, średnio w kraju z ok. 310 do 315 zł/100 kg. Ceny kefiru 2% były bardziej zróżnicowane, od ok. 215 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 280 zł/100 kg w m. centralnym. Śmietana i śmietanka 10-29% kosztowała od ok. 490 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 520 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny zbytu masła w blokach, w skali kraju, wynosiły od 920 do 910 zł/100 kg, przy rozpiętości od ok. 900 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 960 zł/100 kg w m. północnym. Podobnie utrzymywał się stabilny poziom cen masła konfekcjonowanego, średnio 1060-1070 zł/100 kg, przy najniższych cenach w m. centralnym (ok. 1000 zł/100 kg) i najwyższych w m. południowo-wschodnim (ponad 1100 zł/100 kg). Wyrównane były także ceny mleka pełnego w proszku (760-790 zł/100 kg) oraz odtłuszczonego (670-700 zł/100 kg).

Średnie ceny zbytu serów dojrzewających wykazywały tendencje spadkowe, np. Edam staniał z 1092 zł/100 kg na początku miesiąca do 1061 zł/100 kg w trzeciej dekadzie, a Gouda odpowiednio z 1026 do 1013 zł/100 kg. Ceny serów: Podlaski, Zamojski i Morski utrzymywały się na poziomie ok. 1007 zł/100 kg. W poszczególnych makroregionach ceny serów kształtowały się na zróżnicowanym poziomie. Najwyższe ceny płacono w m. centralnym, gdzie Edam zdrożał z 1106 do 1146 zł/100 kg, ceny sera Gouda utrzymywały się na poziomie ok. 1100 zł/100 kg, a ceny serów: Podlaski, Zamojski i Morski nieznacznie powyżej 1000 zł/100 kg. Przeciętne ceny twarogu utrzymywały się na zbliżonym poziomie ok. 890 zł/100 kg, najniższe płacono w m. północnym (ok. 700 zł/100 kg), a najwyższe w m. centralnym (ok. 990 zł/100 kg).

W krajach Wspólnoty Europejskiej ceny trwałych wyrobów mleczarskich w maju br. na ogół utrzymywały się na niezmiennym poziomie. Ceny masła w Belgii wynosiły 2247 EUR/tonę, w Niemczech 2150 EUR/tonę, we Francji 2150 EUR/tonę, we Włoszech 2300 EUR/tonę, w Holandii 2180 EUR/tonę, w Polsce 2162 EUR/tonę i w Wielkiej Brytanii 2267 EUR/tonę.

Podobnie ceny pełnego mleka w proszku na ogół nie ulegały zmianom. W Belgii płacono 2080 EUR/tonę, w Niemczech 1960 EUR/tonę, w Holandii 1910 EUR/tonę i w Polsce 1812 EUR/tonę. Jedynie we Francji PMP zdrożało z 1960 do 1980 EUR/tonę. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku ulegały nieznacznym wahaniom, w Belgii wzrosły z 1683 do 1688 EUR/tonę, a w Holandii z 1400 do 1410 EUR/tonę, w Niemczech utrzymały się na poziomie 1390 EUR/tonę, natomiast w Polsce spadły z 1593 do 1587 EUR/tonę.

Ceny serwatki w proszku wrosły w Niemczech z 368 do 375 EUR/tonę oraz we Francji z 370 do 380 EUR/tonę, podczas gdy w Holandii utrzymały się na poziomie 380 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.
2008 I-XII	8 686,4	102,58	.
2008 III	688,0	116,63	117,54
IV	690,8	110,95	111,68
V	785,7	104,97	107,23
VI	769,2	101,82	103,71
VII	793,2	97,58	101,61
VIII	780,0	94,83	99,71
IX	739,4	93,29	99,33
X	711,9	90,80	97,15
XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
Wskaźnik zmian w %			
<u>IV 2009</u> III 2009	102,0	100,8	98,8
<u>IV 2009</u> IV 2008	108,9	79,1	83,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 400,0	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008^a I-XII	2 166,3	124,8	41,3	368,7	346,8	173,6	317,1	279,6
2008 ^a II	169,2	6,5	2,7	31,3	24,2	13,1	26,0	21,8
III	178,8	8,4	3,3	33,3	27,5	14,3	28,9	22,5
IV	177,7	9,7	5,0	35,0	26,9	13,8	27,4	21,9
V	194,0	11,7	7,4	33,8	31,4	15,2	27,6	21,8
VI	190,4	16,3	4,8	30,6	35,4	13,4	24,6	24,0
VII	185,2	16,1	3,5	30,7	35,0	15,3	26,1	25,6
VIII	177,9	11,9	3,1	30,0	31,4	14,6	25,7	24,5
IX	176,4	10,7	2,6	28,4	30,4	15,7	25,7	24,8
X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	32,7	22,4
Wskaźnik zmian w %								
<u>III 2009</u> II 2009	119,0	133,3	145,0	121,1	130,2	117,1	128,2	107,7
<u>III 2009</u> III 2008	118,9	100,0	87,9	122,2	106,5	105,6	113,1	99,6

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 III	1,51	1,97	9,41	10,90	11,97	12,28	0,77	5,55	8,72	13,55
IV	1,51	1,94	8,90	10,69	11,81	12,08	0,77	5,53	8,69	12,58
V	1,51	1,92	8,60	9,68	11,51	11,56	0,77	5,53	8,71	11,72
VI	1,51	1,88	8,67	9,78	11,38	11,65	0,79	5,52	8,67	11,56
VII	1,51	1,87	8,65	9,77	11,40	11,54	0,81	5,53	8,65	11,55
VIII	1,51	1,86	8,40	9,78	11,38	11,53	0,79	5,50	8,63	11,58
IX	1,51	1,85	8,09	9,57	11,34	11,32	0,80	5,47	8,66	11,53
X	1,51	1,82	7,53	9,00	11,26	11,19	0,79	5,48	8,68	11,37
XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V ^a	1,61	1,77	6,87	7,68	9,10	10,60	.	4,93	8,90	10,61
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2009</u> III 2009	100,0	100,0	102,4	99,7	101,6	101,5	98,8	100,4	100,4	100,8
<u>IV 2009</u> IV 2008	99,3	89,2	82,9	81,5	93,1	90,7	102,6	99,6	98,5	87,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 25-31 V 2009 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 III	2,02	2,78	12,38	3,06	3,86	0,68	1,10	1,57	11,71	20,63
IV	2,03	2,78	12,53	3,06	3,78	0,69	1,14	1,57	11,78	20,10
V	2,03	2,77	12,71	3,04	3,67	0,70	1,15	1,57	11,78	19,51
VI	2,04	2,78	12,86	3,05	3,65	0,70	1,15	1,58	11,77	18,76
VII	2,04	2,75	12,91	3,06	3,61	0,70	1,16	1,59	11,81	18,24
VIII	2,05	2,74	12,94	3,07	3,58	0,71	1,16	1,59	11,82	17,93
IX	2,04	2,74	12,85	3,07	3,57	0,71	1,16	1,59	11,84	17,77
X	2,05	2,72	12,93	3,07	3,54	0,71	1,14	1,59	11,83	17,56
XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2009</u> III 2009	100,0	99,6	100,3	99,7	98,6	100,0	100,0	100,0	99,0	100,5
<u>IV 2009</u> IV 2008	100,5	96,8	101,8	101,3	89,9	102,9	96,5	100,0	99,4	82,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	133,8	152,2	30,2	249,1	96,8	23,5	22,6	6,0	29,9	27,0
2008 II	8,0	12,3	4,1	12,1	9,1	1,8	1,7	0,5	2,7	2,5
III	6,7	12,1	3,0	12,6	8,8	3,6	1,6	0,5	4,1	2,6
IV	8,2	11,9	3,7	13,2	8,8	3,0	1,8	0,4	2,3	2,4
V	12,6	12,6	3,3	17,7	9,0	1,4	1,7	0,5	1,6	2,4
VI	23,4	14,7	3,2	33,2	7,5	1,2	1,8	0,5	1,1	2,8
VII	11,9	15,2	1,8	27,4	6,8	0,8	1,6	0,6	1,9	2,4
VIII	9,2	13,6	1,3	23,2	6,8	1,3	1,8	0,5	1,2	1,8
IX	11,5	12,7	1,5	25,0	8,2	2,5	2,5	0,5	4,5	3,0
X	11,7	12,7	1,9	26,1	8,2	1,5	2,8	0,6	4,4	1,9
XI	8,2	11,9	1,8	23,8	7,9	1,8	2,3	0,4	3,5	1,8
XII	12,0	10,2	1,5	19,9	6,3	1,9	1,4	0,5	1,4	1,0
2009 I	10,6	10,1	1,9	20,5	9,4	1,0	2,8	0,4	6,2	2,1
II	7,3	10,0	1,6	20,4	8,6	2,3	2,1	0,4	4,0	1,7
III	8,2	9,0	0,7	17,3	8,6	3,8	2,2	0,4	5,1	2,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	112,3	90,0	43,8	84,8	100,0	165,2	104,8	100,0	127,5	117,6
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	122,4	74,4	23,3	137,3	97,7	105,6	137,5	80,0	124,4	76,9

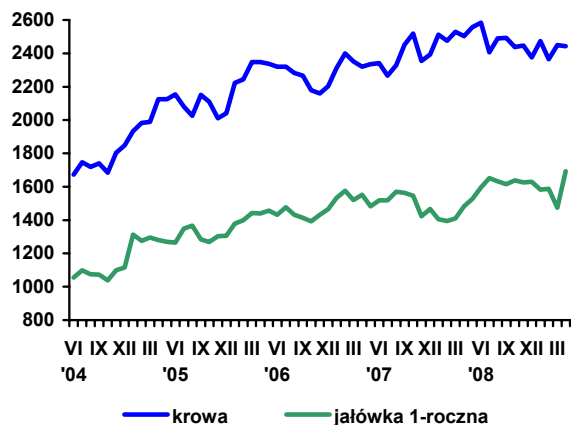
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

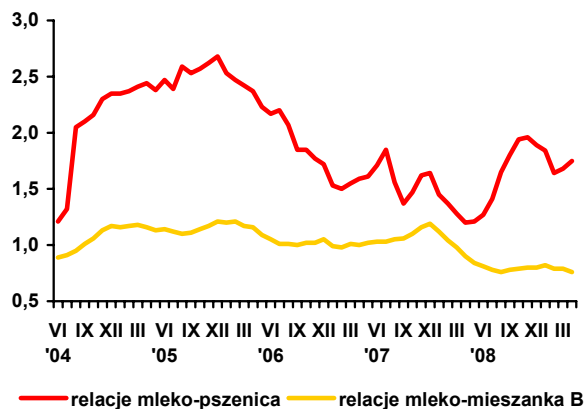
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 097	2 623	609	1 175	2 218	3 679	3 479	914	1 080
2008 II	2 404	3 272	2 672	736	1 176	2 509	3 650	3 521	810	1 043
III	2 187	3 202	2 635	867	1 150	1 243	3 708	3 856	598	992
IV	2 115	3 104	2 576	679	1 153	1 546	3 581	3 145	827	1 076
V	2 136	3 065	2 523	579	1 181	2 103	3 704	3 490	1 200	1 142
VI	2 320	3 016	2 616	580	1 179	2 697	3 696	3 355	1 443	1 079
VII	2 194	2 985	2 782	652	1 180	2 367	3 704	3 094	1 135	927
VIII	1 978	2 918	2 793	690	1 268	2 993	3 716	3 313	1 335	1 101
IX	1 701	3 196	2 775	604	1 224	2 928	3 843	3 347	854	1 126
X	2 187	3 256	2 818	595	1 237	3 046	3 798	3 884	861	1 236
XI	1 712	2 969	2 516	468	1 119	2 377	3 449	3 489	758	1 159
XII	1 651	2 808	2 552	418	1 086	2 162	3 623	3 157	1 334	1 158
2009 I	1 559	2 709	2 159	367	1 002	2 482	3 045	2 915	544	1 094
II	1 510	2 711	2 186	355	1 003	1 613	3 209	2 986	673	1 115
III	1 314	2 506	2 015	303	866	1 164	2 845	2 908	497	1 141
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	87,0	92,4	92,2	85,4	86,3	72,2	88,7	97,4	73,8	102,3
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	60,1	78,3	76,5	34,9	75,3	93,6	76,7	75,4	83,1	115,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

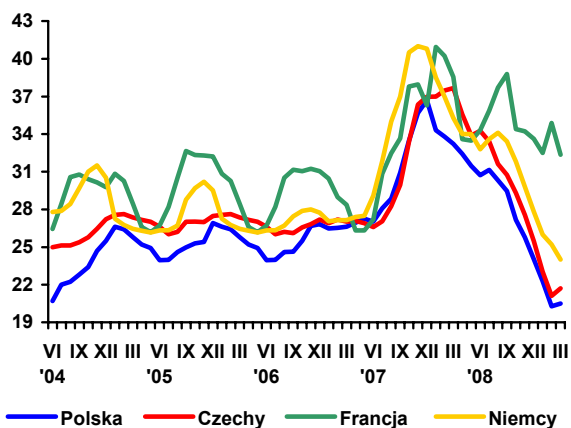
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

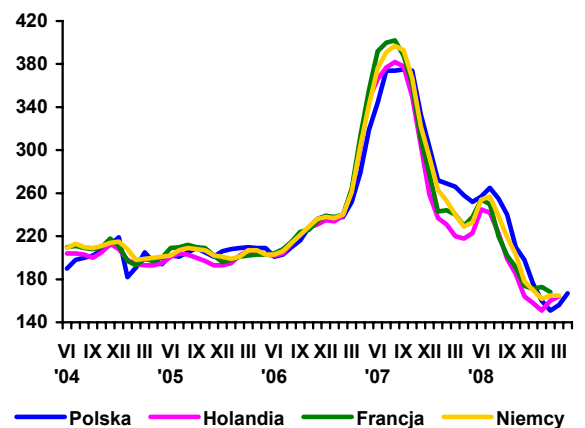
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

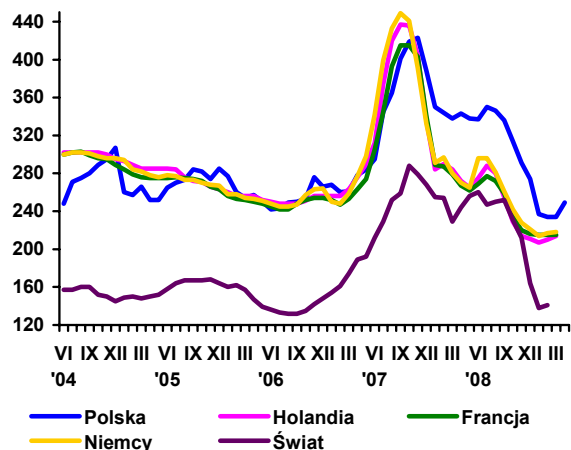
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

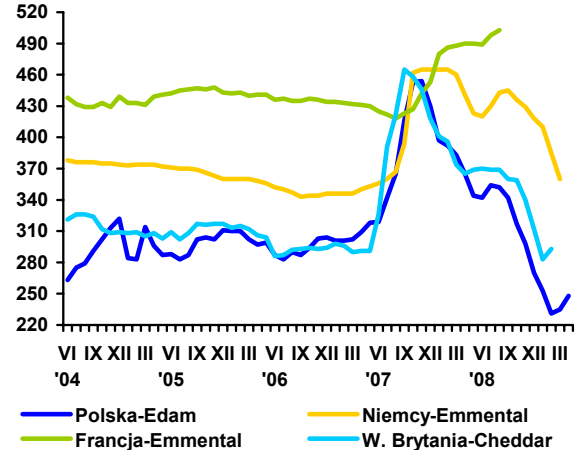
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W kwietniu 2009 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,83 zł/kg wagi żywej i była o 18,6% wyższa niż przed rokiem. W ciągu czterech miesięcy br. żywiec wołowy zdrożał o 13,6%, a cena skupu cieląt o 22,3% (do 9,87 zł/kg). Ceny detaliczne rosły ponad dwukrotnie wolniej niż ceny skupu żywca wołowego. Od stycznia do kwietnia 2009 r. cena detaliczna mięsa wołowego z kością wzrosła o ok. 6%. W maju br. miał miejsce dalszy wzrost cen zakupu wszystkich kategorii wiekowo-użytkowych bydła przez zakłady mięsne (tab. 3). W ciągu miesiąca średnia cena zakupu bydła wzrosła o 2,5% (z 4,80 do 4,92 zł/kg). Najwyższe ceny za żywiec wołowy płacono w południowym regionie Polski (4,98 zł/kg), a najniższe w regionie północnym (4,72 zł/kg). Natomiast ceny skupu cieląt na targowiskach w ciągu miesiąca obniżyły się o ok. 8% (z 9,76 do 9,04 zł/kg). Ceny sprzedaży ćwierci wołowych nie wykazywały tendencji do wzrostu. Od 3 do 24 maja 2009 r. miał miejsce lekki spadek cen sprzedaży ćwierci z buhajów do 2 lat (z 11416 do 11398 zł/tonę) i ćwierci z krów (z 9269 do 9165 zł/tonę).

W I kwartale 2009 r. eksport bydła i cieląt z Polski wyniósł 97,2 tys. sztuk i był o 14,8 tys. sztuk mniejszy niż w I kwartale 2008 r., w tym eksport cieląt obniżył się o ok. 13% (z 86,3 do 76,8 tys. sztuk). Eksport bydła i cieląt do UE-15 wyniósł 80,6 tys. sztuk i był o ok. 25% mniejszy niż przed rokiem. Natomiast wzrósł wywóz do UE-12 (z 1,1 do 2,1 tys. sztuk) i do państw Europy Środkowo-Wschodniej (z 9 do 14,1 tys. sztuk). Średnia cena w eksporcie bydła obniżyła się z 2,51 EUR/kg wagi żywej w I kwartale 2008 r. do 1,95 EUR/kg w I kwartale 2009 r., a w eksporcie cieląt z 2,95 do 2,76 EUR/kg wagi żywej. Ceny w eksporcie mięsa wołowego były bardziej korzystne dla polskich handlowców niż w eksporcie bydła. W I kwartale 2009 r. ceny w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego wzrosły o ok. 2%, odpowiednio do poziomu 2,71 i 2,78 EUR/kg. W tym okresie nastąpił spadek wartości polskiej waluty w stosunku do euro, co sprzyjało wzrostowi eksportu mięsa wołowego. W ciągu trzech miesięcy br. wyniósł on ok. 54 tys. ton i był o ok. 7 tys. ton większy niż przed rokiem, a wpływy z jego sprzedaży wzrosły o ok. 15% (do 145 mln EUR).

W I kwartale 2009 r. mniejszy niż przed rokiem był import bydła. Wyniósł on 1,3 tys. sztuk i był o 2,7 tys. sztuk mniejszy niż w I kwartale 2008 r., w tym z UE-15 obniżył się on z 2,4 tys. sztuk do 189 sztuk. Zakupy mięsa wołowego, w tym głównie z UE-27, wyniosły 1,2 tys. ton i były o ok. 0,2 tys. ton mniejsze niż w I kwartale 2008 r. Średnia cena w imporcie mięsa wołowego wzrosła z 3,1 EUR/kg w I kwartale 2008 r. do 3,21 EUR/kg w I kwartale 2009 r. (o 3,5 %).

W połowie maja 2009 r. cena referencyjna wołowiny w UE-27 wynosiła ok. 317,7 EUR/100 kg tuszy i była o ok. 3% niższa niż przed miesiącem. Spadek cen wołowiny, w porównaniu do poprzedniego miesiąca, zarejestrowano w: Niemczech (o 7%), Danii, Włoszech i Austrii (o 4%) oraz we Francji i Grecji (o 3%). Ceny wołowiny wyższe o 1-2% niż przed miesiącem były w: Hiszpanii, Holandii, Portugalii, Wlk. Brytanii i na Litwie, a w Słowacji wzrosły one o 9%.

W I kwartale br. eksport żywca i mięsa wołowego z UE-27 do państw trzecich wyniósł ok. 58 tys. ton i był o 0,7% większy niż w I kwartale 2008 r. Głównymi rynkami zbytu była Rosja (14,1 tys. ton), Chorwacja (5,4 tys. ton) i Szwajcaria (4,4 tys. ton). Import wyniósł ok. 93 tys. ton i był o ok. 13% mniejszy niż przed rokiem. Z Brazylii, Argentyny i Urugwaju pochodziło ok. 84% importu wołowiny. Niewielki wzrost eksportu i spadek importu ma miejsce przy prognozowanej na ten rok niższej produkcji wołowiny. W 2009 r. w UE-27 może ona wynieść 8,1 mln ton i być o ok. 2% mniejsza niż w 2008 r., w tym w UE-15 7,1 mln ton wobec 7,3 mln ton w roku poprzednim. Jednocześnie w państwach piętnastki spożycie wołowiny obniży się prawdopodobnie z 19,8 kg/osobę do 19,5 kg/osobę, a w UE-12 może wynieść 6,6 kg/osobę i być zbliżone do poziomu z roku poprzedniego. Największy spośród wszystkich państw członkowskich UE spadek produkcji wołowiny w latach 2007-2009 ma miejsce na Litwie (o 36%), a także w Irlandii (o 20%) i we Włoszech (o 12%). Polska jest jednym z nielicznych członków UE, u których utrzymuje się wzrost produkcji. W latach 2007-2009 wyniósł on ok. 6% (40 tys. ton), a w Niemczech ok. 4% (49 tys. ton), w Portugalii ok. 39% (36 tys. ton) i w Austrii ok. 2% (5 tys. ton).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	IX	15,7	12,9	2,1	10,5	0,7
	X	17,5	14,5	2,2	11,9	0,9
	XI	17,0	13,0	1,5	10,3	0,8
	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	I	13,4	12,8	1,7	10,7	1,1
	II	13,4	14,4	1,7	12,7	1,1
	III	13,4	14,4	1,7	12,4	1,2
	IV	14,9	12,0	1,6	10,1	0,3
	V	13,8	16,8	2,1	14,7	0,7
	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	I	11,1	13,0	1,6	10,4	0,5
	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	IX	4,09	8,44	15,97	17,67	3,90	4,32
	X	3,95	8,66	16,01	17,63	4,05	4,46
	XI	3,82	8,85	15,95	17,67	4,08	4,52
	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	I	3,98	8,55	16,34	17,82	4,10	4,47
	II	4,03	8,26	16,52	17,94	4,09	4,45
	III	4,03	8,03	17,10	17,93	4,24	4,45
	IV	4,05	7,71	17,15	18,02	4,23	4,45
	V	4,08	7,51	17,16	18,10	4,21	4,44
	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
w % ceny	sprzed roku	118,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,5	-	-	-	-	-

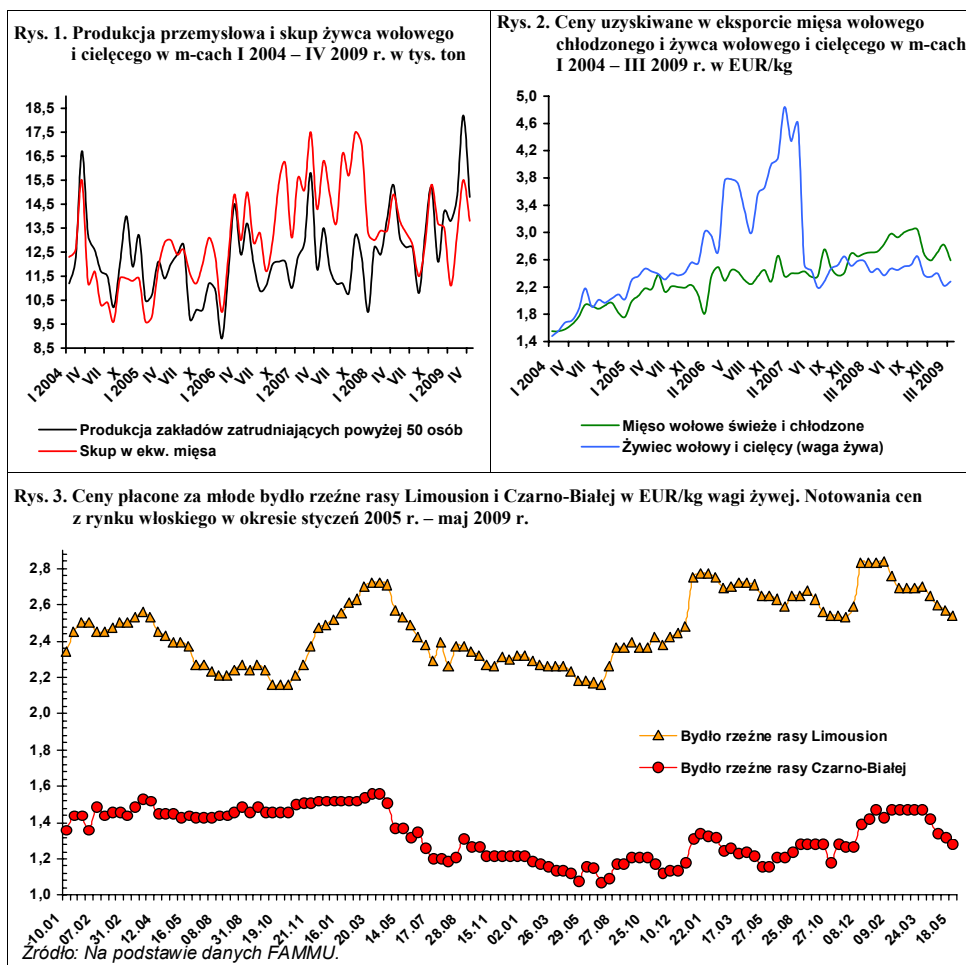
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,17	4,86	4,36	4,19	4,57	4,74	4,93	4,81	4,92
Buhaje	4,61	4,68	4,77	4,68	4,99	5,28	5,46	5,32	5,49
Krowy	3,43	3,43	3,40	3,28	3,66	3,77	4,00	3,92	3,95
Srednia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	7,77	8,03	8,17	8,07	8,18	8,56	9,77	9,31	9,04
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 349	9 296	9 596	8 737	10 664	11 217	11 373	11 357	11 416
Ćwierci z krów rzeźnych	7 758	7 395	7 705	7 010	8 671	8 990	9 227	9 016	9 269
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	324,4	327,7	328,1	326,2	336,3	333,5	327,6	322,98	317,7
Polska	274,1	250,0	245,5	244,5	236,6	224,3	233,5	239,8	243,2

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W okresie styczeń-kwiecień 2009 r. skup meldunkowy trzody był o 24% mniejszy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek skupu jest wynikiem załamania produkcji. W okresie styczeń-kwiecień 2009 r. cena skupu trzody wyniosła 4,64 zł/kg i była o 32% wyższa niż w analogicznym okresie 2008 r. Cena trzody klasy E wyrażona w euro osiągnęła w tym okresie 139,2 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa niż w analogicznym okresie 2008 r. o 2%.

Przeciętna cena w UE-27 kształtowała się w okresie styczeń-kwiecień 2009 r. na poziomie 138 EUR/100 kg wagi poubojowej, a więc w zasadzie takim samym jak rok wcześniej. Ceny w Polsce były więc nieco wyższe niż średnio w Unii. Wzrost cen w walucie krajowej był możliwy przede wszystkim dzięki spadkowi wartości złotego w tym okresie w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 26%.

Mimo podobnych poziomów cen trzody w Polsce i średnio w UE-27 nadal rósł polski import wieprzowiny. W I kwartale 2009 r. był on o 14% większy niż w I kwartale 2008 r. Eksport w tym okresie obniżył się natomiast o 20%.

Na początku czerwca br. Komisja Europejska przewidywała, że w II kwartale przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 wyniesie 145 EUR/100 kg, w III kwartale 158 EUR, a w IV kwartale 147 EUR. Przewidywane ceny są niższe niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku odpowiednio o 5, 8 i 3%, mimo spodziewanego

spadku produkcji trzody. Komisja Europejska ocenia, że produkcja trzody w UE-27 w II kwartale 2009 r. będzie niższa o 2,1%, w III kwartale o 1,9%, a w IV kwartale o 1,6%.

Spadek produkcji nie wywołuje wzrostu cen, gdyż jest z nadwyżką rekompensowany przez zmniejszenie eksportu wieprzowiny do krajów trzecich. W ubiegłym roku miał miejsce duży wzrost eksportu stymulowanego dopłatami do eksportu, które cofnięto w sierpniu 2008 r. W I kwartale 2009 r. eksport wieprzowiny z Unii Europejskiej do krajów trzecich obniżył się o 8,8%. Komisja Europejska przewiduje, że w całym 2009 r. eksport wieprzowiny do krajów trzecich może obniżyć się nawet o ok. 23%.

Wysoki wzrost cen żywca wieprzowego w Polsce przełożył się na wzrost cen detalicznych mięsa i przetworów wieprzowych. W okresie pierwszych czterech miesięcy 2009 r. cena detaliczna mięsa wieprzowego była o 10% wyższa niż w analogicznym okresie 2008 r. Cena schabu była wyższa o 8%, szynki gotowanej o 7%, a kiełbasy toruńskiej o 9%. Cena detaliczna schabu była w okresie styczeń-kwiecień 2009 r. wyższa o 13% od ceny zbytu, szynki gotowanej o 25%, a kiełbasy toruńskiej o 20%. Rok wcześniej o tej porze przewaga cen detalicznych nad cenami zbytu wynosiła odpowiednio 12, 26 i 25%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2178,0	112,0	411,7	135,6	182,9	90,6	228,8
2007 I-XII	2210,0	101,5	363,9	88,4	256,9	140,5	107,0
I-VI	1127,6	109,4	167,6	99,2	85,2	51,9	82,4
2008 I-XII	1931,2	87,4	x	x	x	x	x
I	120,7	87,9	26,5	81,8	31,7	211,3	-5,2
II	121,0	87,9	33,9	112,3	28,8	194,6	5,1
III	128,9	91,4	36,9	116,0	29,9	131,7	7,0
IV	126,1	105,3	44,5	166,7	28,2	190,5	16,3
V	111,6	84,6	37,4	131,7	39,5	246,9	-2,1
VI	103,3	95,6	42,3	148,4	37,7	169,1	4,6
I-VI	1027,0	91,1	186,9	111,5	190,6	223,7	-3,7
VII	107,5	91,5	38,6	167,8	47,1	191,5	-8,5
VIII	98,1	83,3	37,5	148,8	46,5	164,3	-9,0
IX	104,8	99,3	39,6	156,5	50,1	213,2	-10,5
X	116,3	86,6	38,9	147,9	45,7	187,3	-7,1
XI	102,6	77,4	30,0	104,9	43,0	191,1	-13,0
XII	108,8	96,2	22,9	91,2	33,4	193,1	-10,5
2009 I	99,8	82,7	26,5	100,0	41,7	131,5	-15,2
II	88,1	72,8	30,4	89,7	29,9	103,8	-5,0
III	97,7	75,8	20,8	61,4	31,6	105,7	-10,8
IV	92,0	72,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2007 VI	3,51	63,87	5,5	93,53	3,8	160,91	2,2	78
VII	3,95	60,82	6,5	93,71	4,2	160,90	2,4	95
VIII	4,07	62,70	6,5	94,45	4,3	161,23	2,5	92
IX	4,06	70,86	5,7	101,07	4,0	164,45	2,5	89
X	3,59	73,07	4,9	104,27	3,4	167,84	2,1	82
XI	3,27	71,81	4,6	105,71	3,1	171,01	1,9	75
XII	3,36	71,37	4,7	105,55	3,2	170,79	2,0	75
2008 I	3,49	73,59	4,7	107,50	3,2	172,25	2,0	83
II	3,27	74,59	4,4	110,55	3,0	176,72	1,9	73
III	3,62	76,32	4,7	113,50	3,2	180,61	2,0	76
IV	3,63	77,18	4,7	116,19	3,1	183,39	2,0	77
V	4,02	78,29	5,1	117,56	3,4	184,02	2,2	82
VI	4,31	78,28	5,5	117,73	3,7	184,50	2,3	99
VII	4,46	77,17	5,8	117,47	3,8	184,85	2,4	101
VIII	4,51	69,00	6,5	116,19	3,9	184,36	2,4	108
IX	4,64	62,66	7,4	111,50	4,2	183,53	2,5	124
X	4,32	59,74	7,2	108,13	4,0	181,59	2,4	129
XI	4,28	53,93	7,9	104,38	4,1	179,87	2,4	140
XII	4,50	52,22	8,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009 I	4,43	51,64	8,6	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	50,06	8,9	102,18	4,4	186,37	2,4	159
III	4,78	51,38	9,3	101,34	4,7	189,65	2,5	176
IV	4,88	51,34	9,5	102,52	4,8	193,06	2,5	184

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu średk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2007 X	4,70	12,64	16,35	9,81	14,28	20,23	12,23	113,0	123,7	123,9
XI	4,28	12,26	16,29	9,81	13,81	20,31	12,23	112,6	124,7	124,7
XII	4,40	12,44	16,06		13,69	20,15	12,20	110,0	125,5	124,4
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0

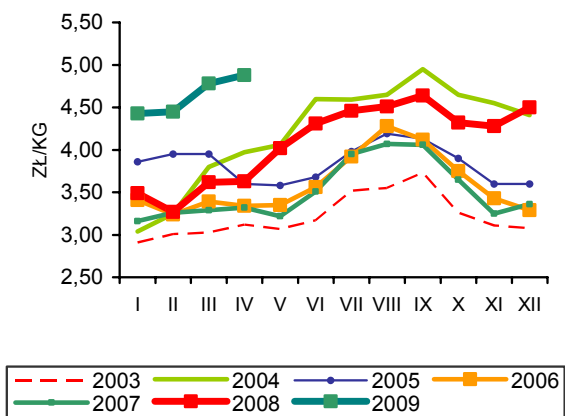
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

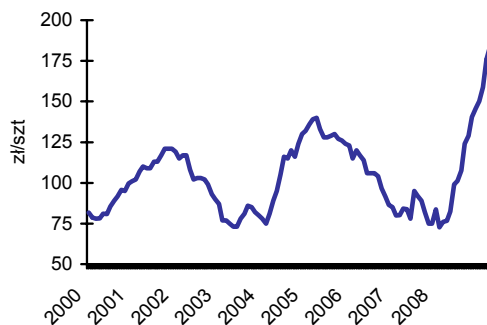
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2007 I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
V	131,71	118,16	137,91	115,01	89,8	85,6	102,7
VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	99,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,2	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	101,7	97,9	119,9
X	134,70	133,31	140,42	121,42	99,0	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	94,9	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06	97,8	95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,21	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

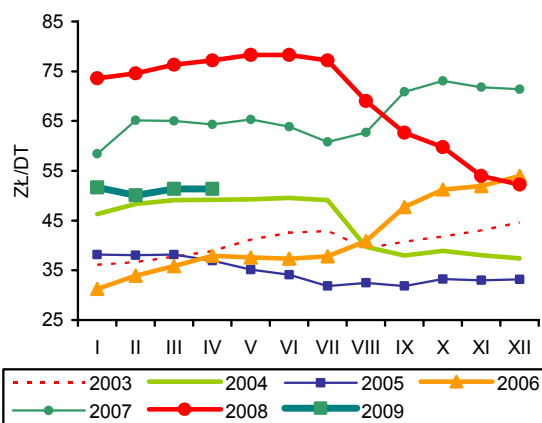
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

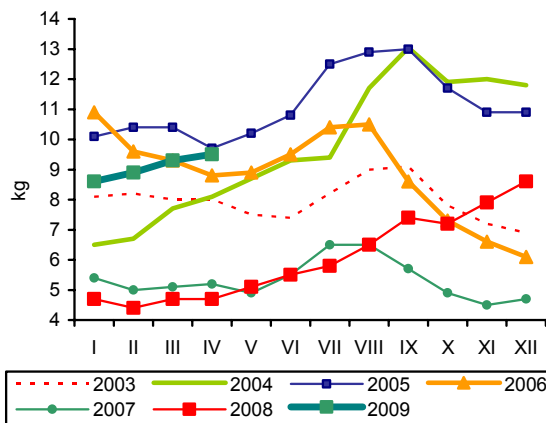
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

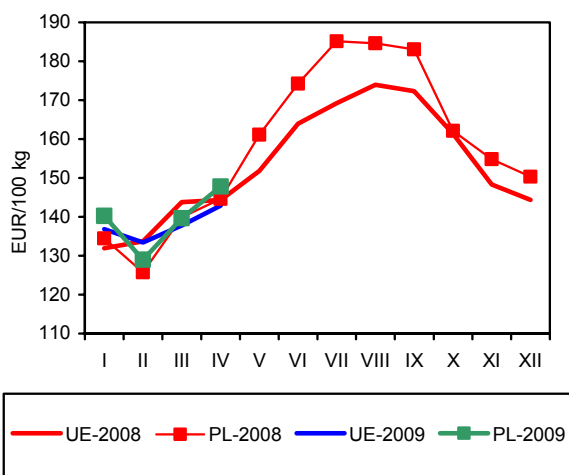
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

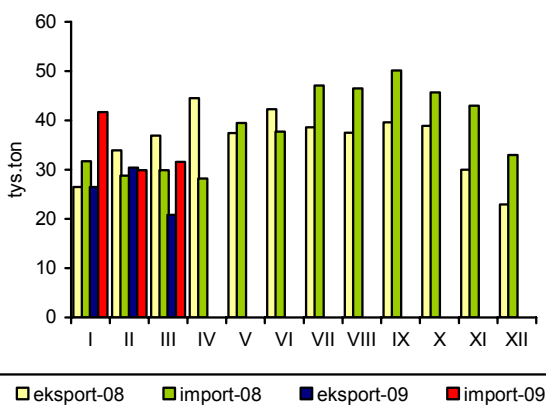
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W kwietniu 2009 r. w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników, produkcja mięsa drobiowego wzrosła o 0,9% w stosunku do poprzedniego miesiąca a w relacji do kwietnia 2008 r. spadła o 5,9%. W 2008 r. w zakładach tych wytworzono 1195 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6% więcej niż w roku poprzednim. Wyniki pierwszych czterech miesięcy 2009 r. wykazują 6% spadek wobec produkcji wytworzonej w tym samym okresie poprzedniego roku.

W pierwszym kwartale 2009 r. eksport mięsa drobiowego, według danych wstępnych, był o ok. 20% niższy niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Przez większą część 2008 r. utrzymywał się niekorzystny dla eksporterów kurs złotego. Pomimo to eksport drobiu w minionym roku był wysoki. Jego wolumen przewyższał wielkość wywozu z tego samego okresu 2007 r. o 11% (258 tys. ton). Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy (ok. 43% wartości i 27% ilości polskiego eksportu ogółem) i Wielka Brytania (odpowiednio 11 i 9%), a następnie Czechy, Francja, Holandia i Austria. W ostatnich latach zmniejszał się import mięsa drobiowego do Polski. W 2008 r. jego wolumen stanowił 60% wielkości przywozu w poprzednim roku. Dane z pierwszego kwartału 2009 r. wskazują na znaczący wzrost wielkości przywozu (o 36%).

Od początku bieżącego roku rosną ceny pasz dla drobiu. W pierwszych czterech miesiącach 2009 r. pełnoporcjowe mieszanki dla kurcząt podrożały o 13%. Obecny wzrost cen następuje po dziewięciomiesięcznym okresie silnej tendencji spadkowej. Od maja 2008 r. do stycznia 2009 r. mieszanki potaniały o 22%.

Pierwsze miesiące 2009 r., to okres wzrostu cen na rynku drobiarskim. Ceny żywca kurcząt w kwietniu 2009 r. były o 18,6% wyższe niż w końcu 2008 r., ale w maju br. ceny obniżyły się o 3% w porównaniu z kwietniem.

Począwszy od kwietnia do grudnia 2008 r. relacje cenowe między ceną skupu żywca kurcząt oraz ceną pasz, ulegały systematycznej poprawie na rzecz hodowców. Udział ceny skupu w cenie pasz od początku do końca 2008 r. zwiększył się o ponad 20%. W pierwszym kwartale 2009 r. pomimo drożących pasz, opłacalność chowu utrzymuje się na stałym poziomie.

W pierwszych miesiącach 2009 r. nastąpił skokowy wzrost cen zbytu mięsa kurcząt. W maju br. tuszki kurcząt były o 21% droższe niż w grudniu 2008 r. Nadal rynek ten jest niestabilny pod względem cenowym. Duża zmienność cen zbytu występowała również w 2008 r. Wzrosty i spadki cenowe na szczeblu przetwórstwa były znacznie silniejsze niż w detalu. Najbardziej niestabilnym okresem pod względem zmian cen zbytu był czas od stycznia do kwietnia 2008 r., kiedy miesięczne wahania cenowe sięgały do 30%. Bardzo silne wahania krótkookresowe wykazywała też marża przetwórcza.

Od początku 2009 r. rosną ceny żywca oraz ceny mięsa indyczego w zakładach przetwórczych. Skala wzrostu cen skupu była wyższa niż na rynku kurcząt. Za żywca indyczego w maju płacono hodowcom o 29% więcej niż w grudniu. Rosły również ceny mięsa indyków. Ceny zbytu mięsa indyczego zwiększyły się w tym samym okresie o 9%.

Na rynku indyków, po kryzysowym okresie przełomu lat 2007-2008, ceny płacone hodowcom rosły do maja 2008 r., po czym zaczęły szybko spadać. Od września do końca 2008 r. miały miejsce silne wahania cen indorów w skupie. Podrożało natomiast mięso indycze sprzedawane przez zakłady ubojowe. W okresie od stycznia do grudnia 2008 r. przeciętne ceny skupu żywca indyczego były o 7% niższe niż w tym samym okresie 2007 r., podczas gdy ceny zbytu tuszek indyczych obniżyły się średnio tylko o 2%.

W kwietniu 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 74% przeciętnej ceny unijnej, podczas gdy siedem miesięcy wcześniej 85%, a przewaga cenowa polskich eksporterów zwiększyła się. W kwietniu 2009 r. polskie ceny sprzedaży mięsa kurcząt, wyrażone w euro, były o 8% niższe niż w kwietniu 2008 r., podczas gdy w tym czasie średnie ceny unijne spadły o 4%. Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania oraz od początku bieżącego roku – Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	98,1
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	99,0
V	77,8	91,6	96,2	99,1	
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	
VII	82,9	91,3	93,4	105	
VIII	86,3	94,4	97,4	96	
IX	87,3	94,9	95,6	101	
X	91,4	101	109,0	108	
XI	91,6	97,2	99,9	93	
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	378,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	3664	22212	17996
II	2261	2612	22846	17581
III	2074	3111	20585	17558
IV	2350		22596	
V	2548		21662	
VI	2508		21109	
VII	3487		19766	
VIII	3949		17456	
IX	3777		22218	
X	3269		24632	
XI	3021		21685	
XII	3495		21289	
RAZEM	35293	9388	258056	53134

^a dane nieostateczne (na dzień 4.06.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I	1,46	1,40	1,41	0,21	0,22	0,20
II	1,48	1,42	1,44	0,20	0,21	0,21
III	1,54	1,46	1,48	0,22	0,22	0,21
IV	1,60	1,48	1,58	0,22	0,21	0,21

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a,b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	1245	1020	1,19	1,17	2,92	3,05	3,90	4,81	5,95	6,91
II	1270	1119	1,20	1,19	3,22	3,32	5,27	5,70	6,02	6,72
III	1289	1149	1,21	1,21	3,24	3,46	5,27	5,91	6,36	7,12
IV	1304	1158	1,23		3,16	3,50	4,82	5,42	6,21	7,28
V	1293		1,22		3,25	3,40	5,16	5,69	6,35	
VI	1279		1,22		3,27		5,34		6,32	
VII	1263		1,22		3,22		5,26		6,51	
VIII	1225		1,22		3,30		5,24		6,51	
IX	1139		1,21		3,18		4,80		6,37	
X	1082		1,20		3,04		4,58		6,11	
XI	1037		1,18		2,94		4,47		5,93	
XII	1024		1,17		2,95		4,72		5,83	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	5,60	5,00	4,25	4,37	6,53	7,32
II	5,60	5,50	4,20	4,67	6,57	7,72
III	5,60	5,60	4,36	4,94	7,54	7,70
IV	5,60		4,52	5,35	6,33	7,88
V	6,00		4,62	5,47	6,57	7,97
VI	6,00		4,56		6,86	
VII	6,00		4,25		6,71	
VIII	6,00		4,09		6,70	
IX	5,50		4,11		6,78	
X	5,50		4,23		7,21	
XI	5,10		4,17		7,07	
XII	5,00		4,25		7,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

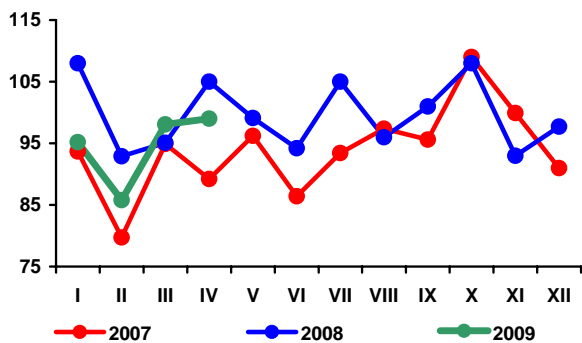
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

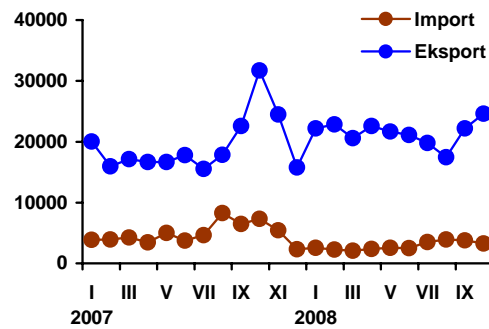
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2008 II	135,31	229,00	207,60	189,08	215,31	174,14	164,05	175,81
III	145,93	229,00	212,36	188,52	218,50	175,00	170,50	179,18
IV	139,11	229,00	217,11	193,28	220,00	175,00	182,17	180,84
V	150,17	229,00	211,55	206,02	222,77	175,00	175,23	185,42
VI	151,65	229,00	209,81	216,16	225,00	175,00	160,60	184,93
VII	160,21	229,00	198,33	225,05	225,00	175,00	163,02	184,75
VIII	157,31	229,00	190,13	219,19	225,00	177,26	170,03	185,49
IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
2009 II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58

Źródło: Dane MRiRW.

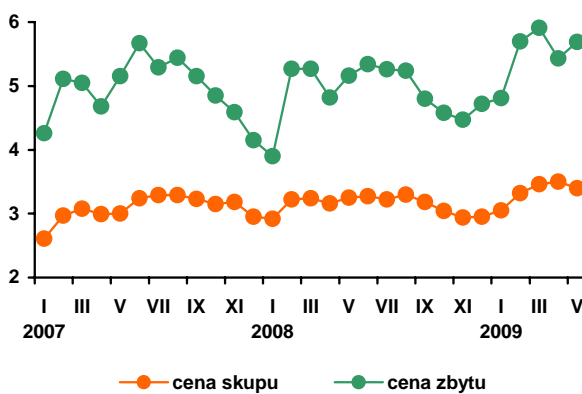
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

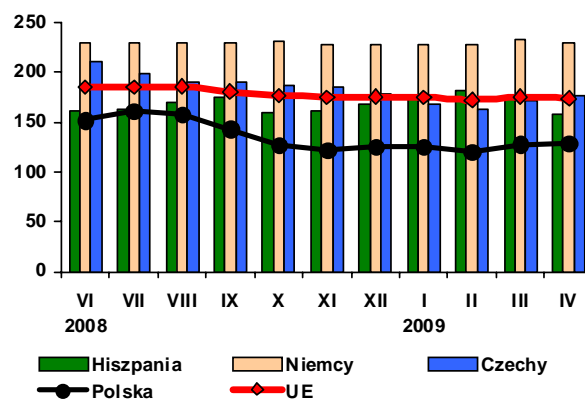
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W maju 2009 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 28,2 zł/100 sztuk i była o 6,5% wyższa niż w styczniu 2009 r. i o 18,3% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W stosunku do kwietnia potaniały jaja wszystkich klas. Ceny jaj spadły w granicach od 7,6 (klasa XL) do 14,2% (klasa L). W 2008 r. przeciętne ceny zbytu jaj konsumpcyjnych były o 4,3% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji rok do roku najsilniej podrożały jaja klasy XL (o 10,7%) oraz M (o 3,3%). Jaja klasy L były droższe o 1,7%. Potaniały jaja najmniejsze klasy S (o 0,8%). Podobnie jak w latach poprzednich rynek jaj konsumpcyjnych w 2008 r. był bardzo niestabilny pod względem cenowym. Występowały na nim silne krótkookresowe wahania cen. W okresach rocznych zaznacza się wzrostowa tendencja cenowa.

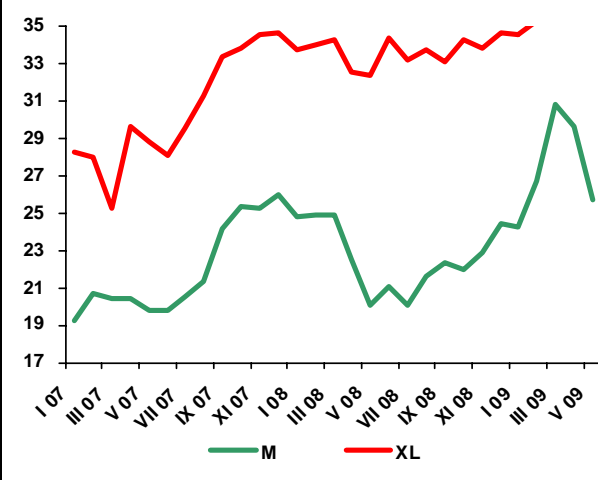
Od początku 2009 r. zmiany cen jaj przeznaczonych do przetwórstwa silnie wahają się. W styczniu pozostawały na poziomie zbliżonym do grudnia 2008 r. Jednakże już w lutym i marcu nastąpił wzrost cen skupu o 44% w stosunku do poziomu z końca poprzedniego roku. Od kwietnia 2009 r. ceny ponownie spadają. W maju odnotowano spadek cen o 25% w porównaniu z marcem br. Na rynku jaj kierowanych do przetwórstwa wahania cen są silniejsze niż na rynku jaj konsumpcyjnych.

W pierwszym kwartale 2009 r. obniżyły się obroty handlowe jajami świeżymi. Znacząco zwiększył się import jaj świeżych (o 45%), obniżył się natomiast ich eksport (o 21%).

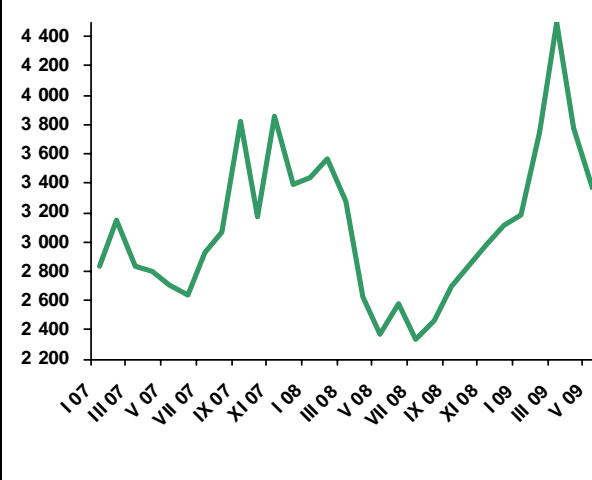
W pierwszych miesiącach 2009 r., obniżyły się również obroty przetworami z jaj, choć spadek nie był tutaj tak duży jak w przypadku jaj świeżych. Od stycznia do marca b. r., obniżka obrotów wyniosła 14% w odniesieniu do tego samego okresu 2008 r. Bardzo silnie obniżył się import przetworów, natomiast ich eksport zmniejszył się w niewielkim stopniu.

Od początku bieżącego roku ceny jaj w UE wykazują duże wahania. W marcu i kwietniu podrożały one o ok. 7% w stosunku do stycznia. W Polsce wzrost ten był silniejszy, wyniósł 13%. Jeszcze w pierwszym kwartale 2009 r., polskie ceny w przeliczeniu na EUR, były niższe od średniej dla UE. Jednakże już w kwietniu zbliżyły się silnie do unijnych. Większość głównych producentów jaj na rynku europejskim, jest bardziej konkurencyjna pod względem cenowym od polskich.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a
I	1224	2684	11473	10758	430	281	1292	1205
II	1226	1743	9584	9817	414	204	1198	997
III	1141	784	10074	4118	303	179	1066	1189
IV	2051		8500		219		909	
V	1314		9220		226		963	
VI	1475		9580		380		1032	
VII	1563		11945		334		1083	
VIII	1343		8946		400		728	
IX	2168		7845		267		1068	
X	1973		12317		595		1163	
XI	1599		12031		361		958	
XII	1224		6732		186		850	
RAZEM	18301	5211	118248	24693	4114	663	12311	3391

^a dane nieostateczne (na dzień 04.06.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	33,71	34,50	28,25	28,30	24,76	24,20	23,84	18,90
II	34,00	35,30	28,60	31,30	24,90	26,70	23,80	25,60
III	34,30	38,70	28,80	34,40	24,90	30,80	23,40	27,00
IV	32,50	38,30	24,80	31,80	22,50	29,60	22,70	27,70
V	32,40	35,40	24,30	27,30	20,10	25,70	18,50	24,40
VI	34,40		26,10		21,10		17,20	
VII	33,20		24,50		20,10		15,50	
VIII	33,70		26,00		21,60		16,90	
IX	33,10		27,70		22,30		16,80	
X	34,30		27,80		22,00		17,70	
XI	33,80		28,30		22,90		19,10	
XII	34,60		28,50		24,40		19,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2008 II	123,92	127,39	116,69	111,43	99,17	122,66
III	123,50	123,68	111,74	108,18	85,83	119,39
IV	118,30	108,31	92,68	93,75	76,92	109,52
V	113,23	99,08	86,47	83,43	71,19	103,78
VI	117,04	98,17	86,44	93,74	70,24	105,36
VII	118,32	103,23	84,97	94,32	68,52	107,13
VIII	121,76	102,90	89,97	88,04	72,45	109,60
IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

Od początku 2009 r. w Unii Europejskiej uboje owiec zmniejszają się, a ceny rosną. Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w pierwszych dwu miesiącach uboje owiec i jagniąt obniżyły się w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 21%, w tym uboje jagniąt o 17%, a owiec ciężkich aż o 41%.

W I kwartale br. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 611, a owiec ciężkich 448 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny te były wyższe niż w I kwartale 2008 r. odpowiednio o 4 i 8%. W II kwartale sytuacja może być podobna. W kwietniu br. przeciętna cena jagniąt w UE-27 osiągnęła 558, a w maju 553 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 6 i 9%. Z kolei przeciętna cena owiec ciężkich w kwietniu ukształtowała się na poziomie 481, a w maju prawie 490 EUR/100 kg wagi poubojowej. Ceny te były wyższe niż rok wcześniej o 9 i 2%.

W Polsce po długotrwałej tendencji spadkowej ceny skupu żywca baraniego od początku 2009 r. wykazują wzrost, któremu między innymi sprzyja osłabienie złotego. W I kwartale 2009 r. przeciętna cena skupu owiec osiągnęła 6,51 zł/kg i była o 14% wyższa niż w I kwartałach lat 2007 i 2008, choć nadal o 3% niższa niż w I kwartale 2006 r. W kwietniu ukształtowała się ona

na poziomie 7,58 zł/kg i była aż o 53% wyższa niż w kwietniu 2008 r., na co wpływ wywarły święta Wielkanocy, które w br. przypadają w kwietniu.

W 2009 r. ma miejsce dalszy wzrost cen owiec i jagniąt na rynkach krajów trzecich, z których pochodzi unijny import. W I kwartale 2009 r. ceny jagniąt w Nowej Zelandii były wyższe o 30% niż w I kwartale 2008 r., a w Australii o 13%. Pomimo to import owiec i jagniąt do Unii Europejskiej wzrósł w tym okresie. W I kwartale 2009 r. był on o 8% wyższy niż w I kwartale 2008 r., w tym z Nowej Zelandii o 9%. Obniżył się natomiast w tym okresie import z Australii.

W Polsce także mamy do czynienia ze wzrostem importu, ale i spadkiem eksportu żywca i mięsa baraniego. W I kwartale 2009 r. import owiec i mięsa baraniego do Polski wyniósł 137 ton i był ponad dwukrotnie wyższy niż w I kwartale 2008 r. Eksport owiec wyniósł w tym czasie tylko 174 tony i był o połowę niższy niż rok wcześniej. Spadek polskiego eksportu ma związek z dużą redukcją pogłowia owiec jaka dokonana się w ubiegłym roku. Listopadowe badanie pogłowia wykazało, że pogłowiu owiec wyniosło 270 tys. sztuk i było o prawie 15% mniejsze niż rok wcześniej.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1250	91,0
II półrocze	901	1113	1000	90,0
Rok	2339	2486	2250	91,0

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	27,6	42,5	298,0	54,1	64,5	109,3	91,1	97,5	45,4	40,4	38,2	114,3	1023
2009	32,3	53,4	88,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	900^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	118,1	125,6	29,6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	88,0
Import 2008	9,5	17,3	34,0	9,7	15,3	10,5	17,1	11,2	19,0	15,8	16,6	11,3	187
2009	58,7	2,9	75,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	100^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	617,9	16,8	221,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	54,0

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2007/2008	5,33	5,24	4,64	4,80	5,11	5,02	5,66	6,62	5,23	5,27	6,68	5,00
2008/2009	4,29	4,92	4,57	4,79	4,68	4,84	5,20	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,5	93,9	98,5	99,8	91,6	96,4	91,8	105,3	108,8	117,6	114,4	151,6

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
III	8,38	1,79	17,83	5,04	5,61	1,59	11,9	3,36
IV	-	-	-	-	5,37	1,56	11,4	3,31
V	-	-	-	-	5,33	1,56	11,3	3,31
VI	-	-	-	-	5,25	1,61	11,2	3,43
VII	-	-	-	-	4,92	1,50	10,5	3,19
VIII	-	-	-	-	4,95	1,51	10,5	3,19
IX	-	-	-	-	4,51	1,34	9,60	2,85
X	-	-	-	-	4,98	1,39	10,6	2,96
XI	-	-	-	-	5,04	1,35	10,7	2,66
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74
III	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
UE-27												
2007/2008	502,2	540,0	568,7	582,2	641,0	686,7	672,9	628,1	558,5	578,2	526,6	508,5
2008/2009	527,0	572,9	602,0	645,2	687,6	741,4	701,7	677,0	600,9	555,2	557,6	553,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,9	106,1	104,9	110,8	107,3	108,0	102,2	107,8	107,6	96,0	105,9	108,8
Włochy												
2007	663,7	662,7	658,9	574,2	712,3	733,4	719,6	690,9	596,2	699,4	556,0	557,8
2008	615,9	613,1	622,9	666,8	662,1	667,6	599,8	534,3	552,7	568,3	598,4	568,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	92,4	94,5	116,1	93,0	91,0	83,4	77,3	92,7	81,3	107,6	101,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
UE-25												
2007/2008	408,3	403,2	411,3	406,6	400,5	394,9	388,3	390,4	413,7	438,3	442,1	479,8
2008/2009	459,1	422,3	415,8	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2	454,3	449,6	481,4	489,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,6	104,7	100,5	104,3	105,8	105,1	107,1	112,5	109,8	102,6	108,9	102,1
Wielka Brytania												
2007	390,1	381,1	364,0	329,0	301,9	285,2	277,0	312,3	364,5	391,2	406,1	476,0
2008	444,1	368,9	355,9	362,7	347,8	324,3	355,9	365,0	414,3	407,7	452,1	469,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,4	96,8	97,3	110,2	115,2	113,7	128,5	116,9	113,9	104,2	111,3	98,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2007/2008												
NZD/100 kg cwe	48,03	49,42	53,05	56,60	60,59	61,08	54,00	51,55	50,49	49,75	50,36	56,23
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	61,55	65,88	70,76	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81	82,20	84,62
miesiąc roku poprzedniego = 100	128,1	133,3	133,4	136,4	132,2	135,1	137,0	142,6	149,1	158,4	163,2	150,5

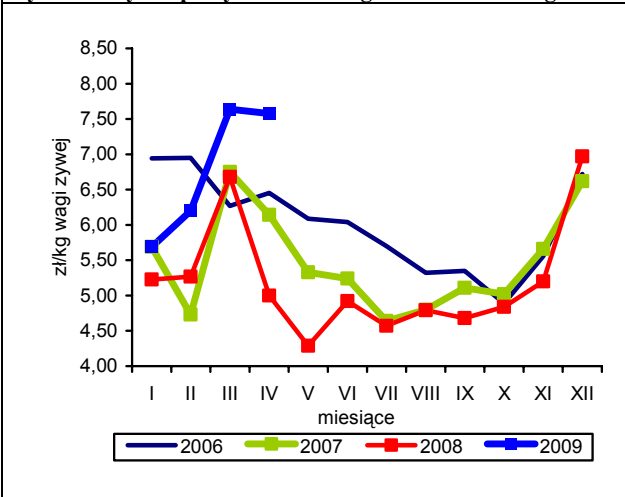
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

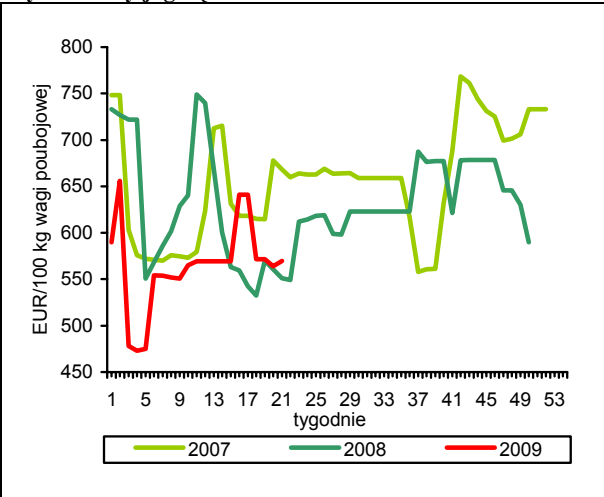
Wyszczególnienie	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2007/2008												
AUD/100 kg cwe	384	372	322	298	261	294	298	351	379	345	354	361
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	392	332	335	342	303	323	350	365	406	439	395	391
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,1	89,2	104,0	115,0	116,0	109,9	117,4	104,0	107,1	127,2	111,6	108,3

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

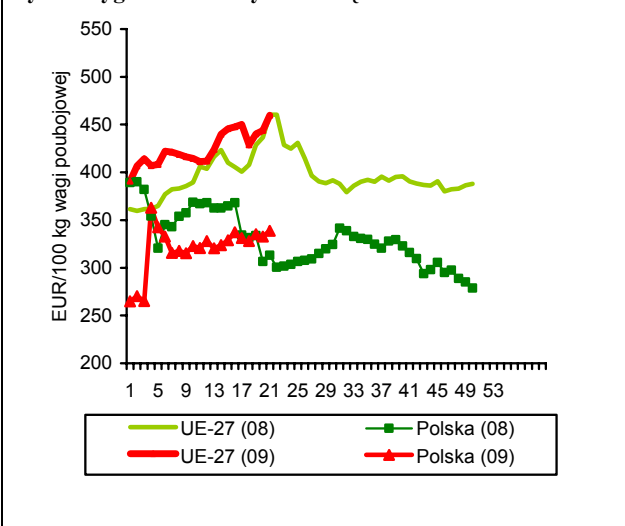
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

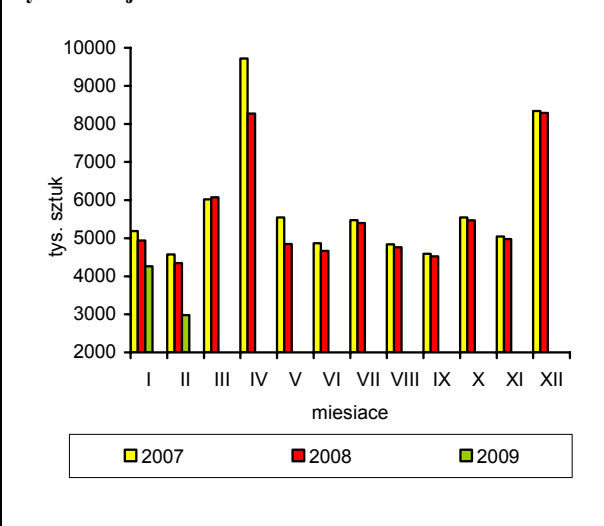
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

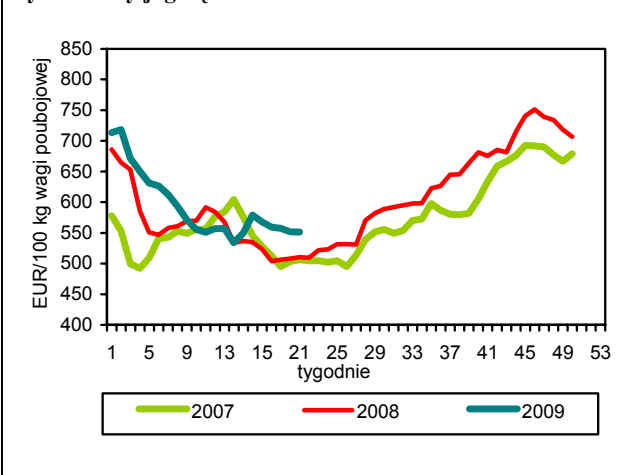
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

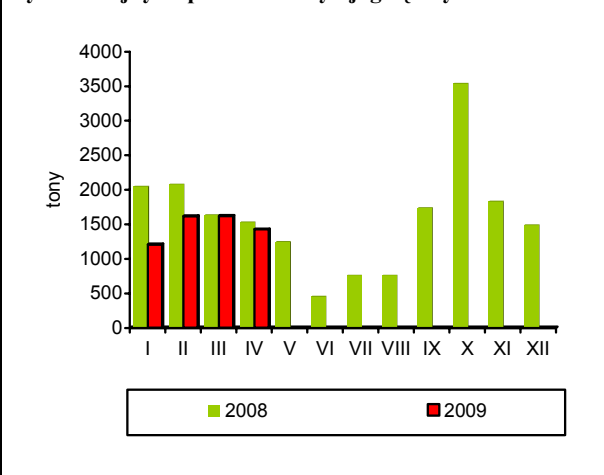
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-kwiecień 2009 r. 70 tys. ton i były o 15,5% większe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spośród głównych gatunków ryb największą dynamikę wzrostu odnotowano w przypadku śledzi, których wyładunki zwiększyły się 2,3-krotnie do 6 tys. ton. Wyraźnie zwiększyły się także połowy szprotów, pod wpływem słabego złotego i wzrostu opłacalności wyładunków w portach duńskich. Niższe niż przed rokiem były natomiast połowy dorszy i storni – odpowiednio o 6,8 i 5,1%. Ceny skupu ryb bałtyckich wahały się pod koniec maja br. w granicach 1,20-1,50 zł/kg dla śledzi w rozmiarze D, 1,10-1,20 zł/kg śledzi S, 0,60-0,70 zł/kg szprotów i 4,00-5,00 zł/kg w przypadku dorszy.

Po spadku przetwórstwa ryb i owoców morza w styczniu i lutym, w marcu br. odnotowano nieoczekiwanie duży wzrost produkcji. Zakłady zatrudniające 50 i więcej osób wyprodukowały w tym okresie 28,5 tys. ton produktów, tj. o 13,1% więcej niż przed rokiem. Spośród głównych grup towarowych najbardziej zwiększyła się produkcja sałatek, paprykarzy, past i pasztetów z ryb (o 58,5%), mrożonych fileatów z ryb morskich (o 25,3%) oraz wędzonych łososi (o 23,0%). Nadal na niskim poziomie utrzymuje się przetwórstwo ryb na filety świeże (spadek o 30,8%), które dynamicznie rozwijało się w roku poprzednim. Prawdopodobnie w roku bieżącym więcej dorszy przeznaczą się na produkcję fileatów mrożonych niż świeżych. Ogółem w I kwartale 2009 r. produkcja sektora rybnego zwiększyła się o 0,7% do 75,1 tys. ton. Poza redukcją produkcji świeżych fileatów (o 33,3%), wyraźnie ograniczono także produkcję przetworów i konserw ze śledzi (o 16,1%) oraz ryb morskich mrożonych (o 6,2%). Rośnie natomiast przetwórstwo łososi – zarówno wędzonych (o 19,2%), jak i wysokoprzetworzonych (o 25,0%). W strukturze produkcji zakładów przetwórczych dominują przetwory i konserwy z 56% udziałem, w tym ze śledzi 32,3%, następnie ryby wędzone (19,8%, w tym łososi 9,4%) oraz asortyment mrożony (16,1%, w tym filety 8,8%). Wartość wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wyniosła w marcu br. 99,6 (w stosunku do lutego), co oznacza wzrost zbytu w I kwartale br. (w stosunku do grudnia 2008 r.) o 0,7%.

Deprecjacja złotego względem innych walut wyraźnie rzutuje na wyniki handlu zagranicznego rybami, owocami morza i ich przetworami. W I kwartale 2009 r. wartość eksportu wyrażo-

na w euro obniżyła się w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 15,3%, a importu o 1,1%, podczas gdy w przeliczeniu na walutę krajową odnotowano wzrost odpowiednio 1,9 i 19,9%. Wraz z poprawą opłacalności eksportu dynamicznie rosną ceny ryb importowanych. Według wstępnych danych wolumen eksportu obniżył się w okresie styczeń-marzec br. o 23,5% (do 48,2 tys. ton¹), a spośród wszystkich grup towarowych zwiększyła się jedynie sprzedaż fileatów rybnych (o 8,2% – reeksport nadwyżek rynkowych łososi, pang i mintajów). Ograniczono głównie wywóz ryb świeżych (o 64%), ryb wędzonych (o 25,5%) oraz przetworów i konserw (o 9,2%). Po stronie importu więcej sprowadziliśmy natomiast ryb mrożonych (o 4,5%), przy spadku przywozu ryb świeżych (o 7,6%) oraz fileatów rybnych (o 6,9%). Najbardziej ograniczono przywóz tuńczyków (spadek wolumenu o 55%), pang (o 40%), morszczuków (o 30%) i makreli (o 15,5%), a zwiększył się popyt na mintaje, dorsze, szproty i pstrągi. Ogółem import sektora rybnego zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 7,2% (do 101,1 tys. ton). Średnio ryby zdrożały w imporcie o 23%, a mniej niż przed rokiem płacono tylko za dorsze. Wyraźnie pogorszyło się ujemne saldo wymiany handlowej sektora rybnego osiągając w I kwartale 2009 r. 203 mln zł wobec 69 mln zł w roku ubiegłym.

W kwietniu br. kontynuowana była silna tendencja wzrostowa cen zbytu i cen detalicznych ryb, owoców morza i ich przetworów. W porównaniu z kwietniem ub. r. wzrost cen zbytu sięgał od 7,6% w przypadku pstrągów do 18,7% dla solnych śledzi dalekomorskich. W detalu ryby podrożały, w stosunku do marca o 1,4%, do grudnia ub. r. o 5,2%, a do kwietnia ub. r. o 7,5%. Tempo wzrostu cen detalicznych ryb wyraźnie wyprzedza przyrost cen żywności ogółem, ale jest niższe w stosunku do podstawowego substytutu jakim jest mięso wieprzowe czy drób. Spośród wszystkich notowanych przez GUS cen produktów rybnych w ciągu roku (kwiecień do kwietnia) najbardziej podrożały filety mrożone z mintaja (o 19,9%) i morszczuka (o 19,0%), wędzone szproty (o 11,3%), szproty w oleju (o 11,0%) oraz wędzone makrele (o 10,8%). W kolejnych miesiącach wzrost cen może jeszcze przybrać na sile, zważywszy, że filety z mintaja podrożały w imporcie o ponad 80%.

1 W wadze produktu.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 III	16 911	989	1 434	864	105	20 303	2 143	340
IV	16 053	959	2 362	484	448	20 306	3 157	713
V	1 883	2 065	2 470	419	360	7 197	1 016	112
VI	201	2 422	404	540	225	3 792	1 590	23
VII	637	1 255	46	606	333	2 877	3 853	24
VIII	398	2 130	11	575	400	3 514	1 870	5
IX	569	2 644	234	1 077	409	4 933	1 739	8
X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	6 015	864	1 343	1 444	63	9 729	13 842	1 178
II	11 276	1 035	1 043	1 288	25	14 667	15 491	1 002
III	22 487	1 352	1 394	785	142	26 160	13 159	962
IV	14 813	2 779	1 460	198	203	19 453	7 238	663
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IV 2009</u> <u>IV 2008</u>	92,3	289,8	61,8	40,9	45,3	95,8	229,3	93,0
<u>I-IV 2009</u> <u>I-IV 2008</u>	114,2	234,6	93,2	94,9	62,2	115,5	448,3	190,3

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 I	1 068	3 395	5 142	14 532	10 320	1 018	634	24 137
II	1 157	4 560	5 402	14 128	9 611	1 331	742	25 247
III	1 299	4 165	6 140	13 566	8 925	1 298	673	25 170
IV	1 277	4 780	4 730	11 600	6 872	1 445	551	22 387
V	1 059	3 061	4 035	10 806	6 854	880	595	18 961
VI	941	2 633	3 875	10 451	6 333	1 139	621	17 900
VII	810	1 901	4 061	9 931	6 440	827	498	16 703
VIII	842	1 846	4 024	11 305	7 255	927	619	18 017
IX	1 229	2 633	5 675	14 171	9 412	972	677	23 708
X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 172	7 040	15 368	9 314	1 148	779	28 479
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	69,2	124,2	114,7	113,3	104,4	88,4	115,8	113,1
<u>I-III 2009</u> <u>I-III 2008</u>	66,7	100,0	111,4	99,5	83,9	95,1	98,1	100,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGZ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008^b I-XII	218,38	88,49	35,79	29,73	12,15	403,15	183,90	74,63	41,41	78,33
2008 ^b II	22,39	6,99	3,15	2,61	1,25	37,93	15,92	7,35	3,59	8,05
III	25,75	7,18	3,48	3,10	1,85	32,18	12,85	7,07	3,29	7,05
IV	27,91	7,12	3,55	2,76	1,66	28,41	9,71	6,32	2,94	7,08
V	17,59	6,59	3,59	2,27	1,08	28,01	11,54	5,64	2,63	6,59
VI	15,14	6,93	3,36	2,06	1,08	26,15	9,33	4,68	2,48	7,53
VII	17,03	7,00	2,57	2,41	0,96	26,51	11,25	4,03	3,00	5,89
VIII	13,33	6,49	2,09	2,32	0,46	25,33	11,40	3,66	2,94	5,64
IX	16,31	8,16	2,84	2,32	0,60	32,49	16,87	6,49	3,88	2,78
X	18,00	8,93	3,22	2,76	0,95	48,67	27,26	9,25	4,10	6,32
XI	14,80	7,83	2,45	2,95	0,48	41,43	20,98	7,59	3,71	7,25
XII	15,23	8,18	2,75	1,81	0,90	37,22	19,06	4,93	3,29	7,82
2009 ^a I	17,54	6,90	3,25	2,38	0,97	34,81	15,85	7,20	2,78	6,72
II	16,40	6,76	3,22	2,58	1,32	34,18	14,26	8,79	2,93	6,45
III	14,31	5,66	3,67	1,08	1,64	32,13	13,16	7,02	3,22	6,65
Wskaźnik zmian (%)										
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	55,6	78,8	105,5	34,8	88,6	99,8	102,4	99,3	97,9	94,3
<u>I-III 2009</u> <u>I-III 2008</u>	76,5	90,9	108,2	74,7	98,7	92,8	93,1	104,5	71,8	92,4

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008^a I-XII	3,63	3,40	4,07	4,24	3,95	4,98	8,22	8,84	12,03	10,02
2008 ^a II	3,21	2,78	3,92	3,93	3,82	4,87	7,63	9,02	12,56	9,53
III	3,14	2,98	3,91	3,88	3,45	4,70	6,54	9,03	13,68	9,14
IV	2,88	3,06	3,80	3,91	3,13	5,16	7,72	9,22	12,07	9,01
V	2,72	2,76	3,75	3,99	3,16	4,18	7,75	8,00	11,79	7,18
VI	2,91	3,12	3,68	3,97	-	4,07	7,70	8,28	11,55	8,77
VII	2,77	3,31	3,46	3,90	2,20	4,30	8,76	7,93	11,37	8,55
VIII	2,86	3,38	3,63	3,65	3,31	4,63	8,65	7,80	11,21	8,83
IX	3,85	3,71	5,17	4,40	3,69	5,13	8,38	9,40	11,91	9,98
X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,15	9,67	9,74	11,70	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,09	4,40	6,59	10,74	10,62	11,71	13,59
XII	4,24	3,81	4,48	5,04	4,56	6,63	10,93	10,61	12,54	13,31
2009 ^a I	3,96	3,58	5,00	5,03	4,09	6,92	12,54	10,37	13,57	11,44
II	4,41	4,00	5,62	5,11	4,67	8,48	13,33	12,16	15,65	12,97
III	4,51	4,12	5,38	5,18	4,71	8,70	13,29	11,25	16,34	11,90
Wskaźnik zmian (%)										
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	143,6	138,3	137,6	133,5	136,5	185,1	203,2	124,6	119,4	130,2
<u>I-III 2009</u> <u>I-III 2008</u>	129,1	132,2	137,3	128,7	122,5	167,9	181,6	142,0	117,6	128,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 ^a I-XII	6,85	20,00	19,67	20,81	33,95	32,21	47,34	8,97	0,38
2008 ^a II	7,87	23,35	22,72	20,21	35,25	33,77	57,03	3,93	0,40
III	6,84	23,77	20,20	20,94	34,11	31,86	57,32	9,28	0,36
IV	6,46	19,19	25,55	19,83	33,64	31,39	58,82	9,37	0,37
V	6,48	17,77	17,30	14,90	31,17	30,81	51,78	9,09	0,35
VI	6,12	20,20	20,08	28,58	31,53	31,04	52,23	9,00	-
VII	6,18	20,80	19,06	20,90	30,05	30,42	44,17	8,66	0,40
VIII	6,40	19,57	-	20,99	30,06	29,86	41,31	8,89	0,43
IX	6,38	18,14	17,59	19,74	32,39	32,17	36,51	6,31	0,42
X	6,69	18,15	18,99	20,55	35,68	32,31	37,17	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,95	38,00	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,71	18,13	18,48	19,97	39,55	35,24	41,90	9,71	0,55
2009 I	8,77	17,80	18,85	17,65	34,08	37,28	42,22	11,04	0,52
II	8,58	17,71	16,05	25,54	44,26	40,21	48,10	2,85	0,55
III	10,27	17,56	16,96	22,61	44,49	42,83	49,42	11,27	0,48
Wskaźnik zmian (%)									
III 2009 III 2008	150,1	73,9	84,0	108,0	130,4	134,4	86,2	121,4	133,3
I-III 2009 I-III 2008	122,8	77,0	86,6	104,1	114,1	124,1	85,5	51,6	140,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 I	9,49	-	9,79	59%	9,99	71%	7,67	60%	5,23	62%	6,96	66%
II	9,48	-	9,80	60%	9,91	70%	7,71	60%	5,37	63%	7,04	67%
III	9,43	-	9,71	59%	10,01	71%	7,58	60%	5,41	64%	7,05	68%
IV	9,39	-	9,60	58%	10,09	71%	7,65	60%	5,39	64%	7,01	67%
V	9,02	-	9,31	57%	9,91	70%	7,66	60%	5,44	64%	6,89	66%
VI	9,06	-	9,41	57%	9,81	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,06	68%
VII	9,02	-	9,39	57%	9,39	66%	7,56	60%	5,43	64%	7,06	67%
VIII	9,04	-	9,39	57%	9,35	66%	7,32	58%	5,42	63%	7,00	67%
IX	9,04	-	9,22	55%	9,62	67%	7,28	57%	5,45	64%	6,91	66%
X	9,25	-	9,30	56%	9,92	69%	7,45	58%	5,63	66%	6,94	66%
XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
Wskaźnik zmian (%)												
IV 2009 IV 2008	98,8	x	107,6	x	109,6	x	112,5	x	118,7	x	108,4	x
I-IV 2009 I-IV 2008	96,0	x	101,9	x	108,7	x	108,3	x	117,5	x	105,7	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 I	14,01	13,65	12,80	17,23	62,20	8,56	13,29	14,77	14,20	21,00	10,48	12,54
II	14,06	13,33	12,79	17,34	62,40	8,71	13,27	14,71	14,15	21,35	10,46	12,58
III	14,15	13,12	12,72	17,48	62,70	8,79	13,26	14,77	14,05	21,65	10,36	12,64
IV	14,22	13,11	12,74	17,55	62,40	8,83	13,23	15,03	14,15	21,88	10,41	12,59
V	14,24	13,09	12,75	17,47	62,80	8,87	13,21	15,16	14,40	22,12	10,43	-
VI	14,22	12,89	12,69	17,48	62,70	8,93	13,24	15,32	14,45	22,35	10,43	-
VII	14,23	12,92	12,64	17,61	62,70	8,96	13,31	15,48	14,45	22,35	10,48	-
VIII	14,26	12,84	12,68	17,62	63,00	8,97	13,30	15,55	14,55	22,53	10,51	-
IX	14,34	12,68	12,71	17,67	63,40	9,05	13,26	15,58	14,60	22,59	10,52	-
X	14,36	12,71	12,86	17,86	63,10	9,14	13,36	15,58	14,70	22,71	10,52	13,32
XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
Wskaźnik zmian (%)												
<u>IV 2009</u> IV 2008	119,0	100,3	119,9	108,0	103,2	111,3	110,8	108,2	106,7	110,0	104,9	104,0
<u>I-IV 2009</u> I-IV 2008	114,7	97,7	114,6	106,5	103,5	110,6	107,4	108,6	105,9	110,5	103,7	102,7

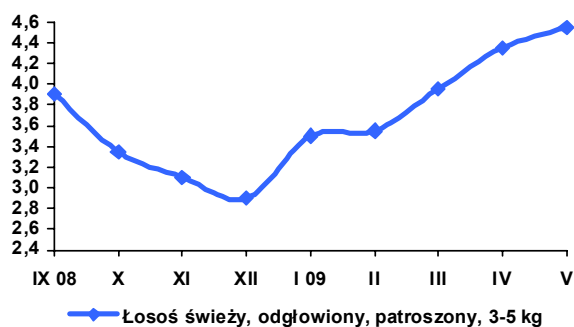
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

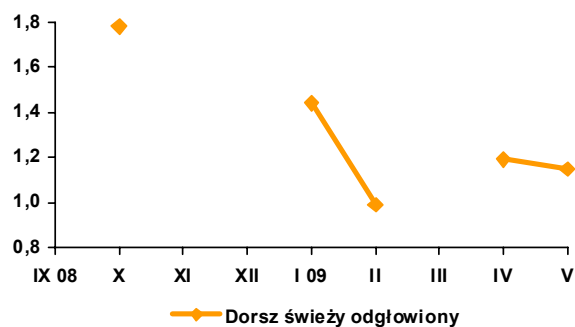
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
Wskaźnik zmian (%)						
<u>2008</u> 2007	104,9	100,0	102,6	109,4	94,9	124,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

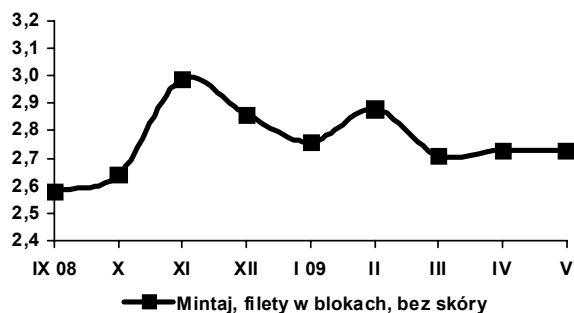
Rys. 1. Cena lososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

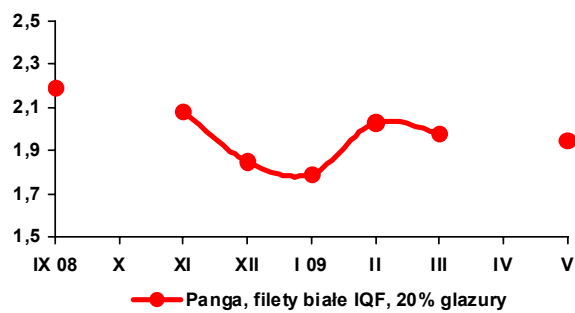
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski FOB (EUR/kg)

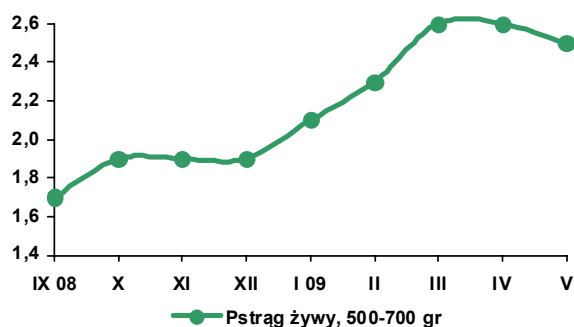
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

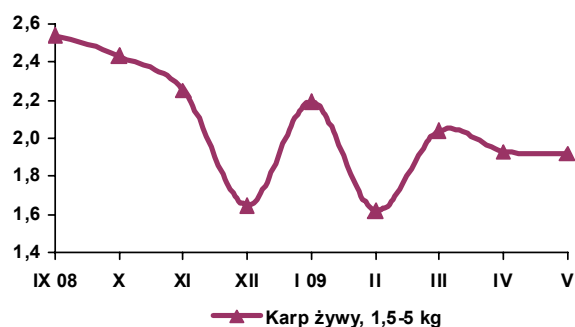
Rys. 4. Cena pangii w imporcie do Hiszpanii CFR (poch. Wietnam) EUR/kg

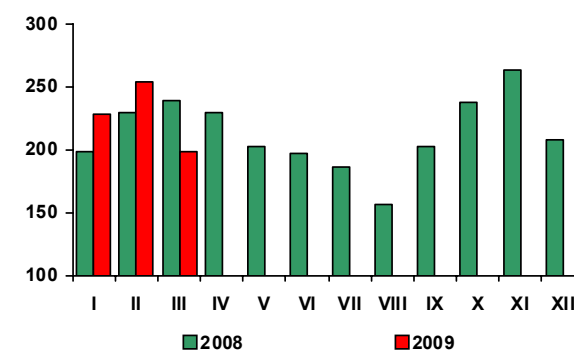
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

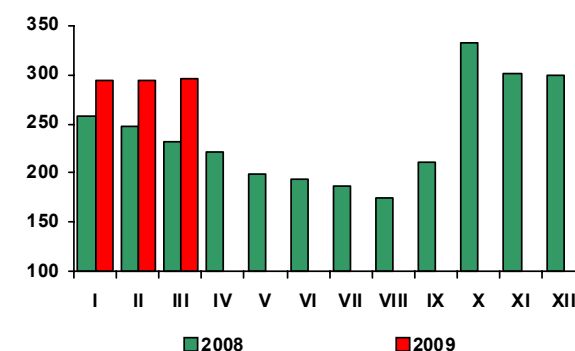
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

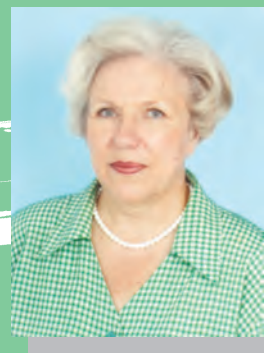
Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W kwietniu br. utrzymała się, obserwowana w I kwartale, relatywnie wysoka dynamika wzrostu cen żywności nasilająca tendencje inflacyjne. W kwietniu, w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 1,6% (wobec 0,7% odpowiednio rok wcześniej), podnosząc wskaźnik inflacji o 0,41 punktu procentowego (p. p.).

W okresie styczeń-kwiecień 2009 r. ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych wzrosły w stopniu ponad dwukrotnie większym niż przed rokiem (5,2%, wobec 2,4%). Wzrost cen żywności wyniósł 5,6% i był najwyższy spośród wszystkich grup towarów i usług konsumpcyjnych. Był on efektem głównie sezonowego i koniunkturalnego spadku krajowej produkcji i podaży wielu podstawowych artykułów rolno-spożywczych, utrzymującego się wysokiego poziomu eksportu oraz istotnego ograniczenia i podrożenia importu w następstwie deprecjacji kursu złotego. Najbardziej podrożały m. in.: cukier (o 22,6%), warzywa i ziemniaki (o 19,4%), w tym warzywa świeże o 37,9% oraz owoce (o 17,1%), w tym południowe o 39,5%. Istotnie wzrosły ceny jaj (o 10,3%). Ceny mięsa i wędlin zwiększyły się średnio o 6,6%, w tym mięsa drobiowego o 19,4%, a ryb i przetworów rybnych o 5,2%. O 1,0% wzrosły łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych, w tym makaronów o 3,0%, ryżu o 2,8%, a pieczywa o 0,8%, przy spadku cen przetworów młynarskich o 1,6%. Zmalały ceny tłuszczów jadalnych i artykułów mleczarskich (po 1,1%), w tym serów dojrzewających o 1,8% oraz masła i margaryn (po 2,3%), przy wzroście cen tłuszczów wieprzowych (o 5,4%).

W kwietniu 2009 r., w stosunku do kwietnia 2008 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 5,6% (wobec 6,8% przed rokiem). Najbardziej, bo o 15,2% wzrosły ceny warzyw, głównie za sprawą wysokiej zwyżki cen ziemniaków (o 47,4%), pomidorów (o 34,3%) i kalafiorów (o 22,7%), przy spadku cen kapusty świeżej o 34,5%. Mięso i przetwory mięsne podrożały w porównywanym okresie średnio o 11,2%, w tym mięso wieprzowe i drobiowe po 13,4%, wołowe o 9,7%, a wędliny o 9,5%. W kwietniu br. za jaja konsumenci płacili o 9,1% więcej, a za ryby i przetwory rybne o 7,5% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych sięgał 4,9%, w tym ryżu 27,3%, makaronów 6,9% i pieczywa 4,9%, przy spadku cen mąki (o 5,8%).

Łączne ceny cukru, miodu, dżemów, czekolady i wyrobów cukierniczych wzrosły o 6,6%, w tym cukru o 27,2%, a wyrobów cukierniczych o 3,6%. Ceny tłuszczów jadalnych zwiększyły się średnio o 1,7%. Wzrostowi cen tłuszczów wieprzowych o 29,6%, olejów roślinnych o 8,4% i margaryn o 3,6%, towarzyszyła znacząca obniżka cen masła (o 9,0%). Spadły ceny artykułów mleczarskich (o 3,5%), głównie w wyniku redukcji cen serów dojrzewających (o 10,3%). O spadku średniego poziomu cen owoców (o 9,6%) zdecydowała obniżka cen jabłek (o 45,9%).

Wysokie tempo wzrostu cen żywności, spowolnienie dynamiki wzrostu płac, pogorszenie sytuacji na rynku pracy oraz znaczący wzrost kosztów użytkowania mieszkań i cen nośników energii doprowadziły do obniżenia popytu na żywność. W okresie styczeń-kwiecień br. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku o 5,9%, wobec wzrostu o 12,1% przed rokiem. W końcu kwietnia br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,0%, wobec 9,5% w grudniu i 10,3% w kwietniu 2008 r. W okresie styczeń-kwiecień br. ceny towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii ukształtowały się na poziomie o 10,8% wyższym, w tym nośników energii o 14,2% wyższym niż rok wcześniej.

W okresie styczeń-kwiecień 2009 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (zatrudniające powyżej 9 osób) zmalała o 1,8% (wobec wzrostu o 6,1% odpowiednio rok wcześniej). W kwietniu, za sprawą świąt wielkanocnych, wzrosła ona o 1,7%. Jednakże kolejne miesiące mogą przynieść ponowny jej spadek. W kwietniu br., po raz pierwszy od maja 2005 r., roczna dynamika płac w sektorze przedsiębiorstw była mniejsza niż cen detalicznych żywności. Istotnie obniżyło się tempo wzrostu siły nabywczej emerytur i rent pracowniczych oraz rolniczych. Spadku sprzedaży żywności w perspektywie trzech miesięcy oczekują badane przez GUS i NBP przedsiębiorstwa handlu detalicznego. Bardziej pozytywne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują producenci artykułów spożywczych, sygnalizujący możliwość niewielkiego wzrostu produkcji, przy jednoczesnej zwyżce cen.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu 2009 r.

Wyszczególnienie	IV 2009			I-IV 2009
	III 2009=100	XII 2008=100	IV 2008=100	I-IV 2008=100
O G Ó Ł E M	100,7	102,7	104,0	103,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,6	105,2	105,6	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,8	103,0	109,8	108,8
Odzież i obuwie	99,9	95,0	92,1	92,4
Mieszkanie	100,2	103,8	108,7	108,9
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,2	104,5	110,5	110,8
w tym nośniki energii	100,0	104,9	113,8	114,2
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	101,0	102,2	102,0
Zdrowie	100,3	101,6	103,1	103,2
Transport	101,4	102,7	95,3	93,8
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,1	102,5	88,6	86,3
Łączność	100,0	100,0	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	100,4	101,4	102,2	101,4
Edukacja	100,1	100,8	104,0	104,0
Restauracje i hotele	100,4	101,6	105,5	105,8
Inne towary i usługi	100,0	101,3	101,5	101,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w kwietniu 2009 r.

Wyszczególnienie	IV 2009			I-IV 2009
	III 2009=100	IV 2008=100	XII 2008=100	I-IV 2008 =100
Żywność (bez napojów)	101,7	105,9	105,6	104,4
Pieczywo i produkty zbożowe	100,3	104,9	101,0	105,5
Pieczywo	100,3	104,9	100,8	105,5
Ryż	101,4	127,3	102,8	129,0
Makarony	101,0	106,9	103,0	107,8
Mięso i przetwory	101,6	111,2	106,6	108,5
Mięso wieprzowe	102,2	113,4	104,8	110,0
Mięso wołowe	102,3	109,7	107,1	107,0
Drób	102,2	113,4	119,4	109,3
Przetwory mięsne i wędliny	101,1	109,5	103,5	107,7
Ryby	101,4	107,5	105,2	105,7
Mleko, sery i jaja	100,4	98,1	100,3	97,6
Artykuły mleczarskie	99,8	96,5	98,9	96,8
Mleko	99,5	99,0	99,6	99,7
Sery twarogowe	99,5	98,1	99,4	99,0
Sery dojrzewające i topione	100,0	89,7	98,2	88,1
Jaja	104,4	109,1	110,3	103,7
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,2	101,7	98,9	102,4
Masło	98,6	91,0	97,7	89,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	102,0	129,6	105,4	125,8
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,7	103,6	97,8	106,5
Oleje roślinne	99,6	108,4	99,9	113,0
Owoce	105,6	90,4	117,1	87,0
Jabłka	106,8	54,1	109,1	54,8
Owoce cytrusowe	101,5	96,1	114,7	95,0
Banany	105,6	129,2	165,7	117,8
Warzywa	106,8	115,2	119,4	112,0
Ziemniaki	104,0	147,4	115,1	140,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	101,3	109,6	106,6	105,7
Cukier	104,4	127,2	122,6	110,2
Napoje bezalkoholowe	100,5	102,9	101,3	102,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6								
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3								
Mięso	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6								
Ryby	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4								
Mleko, sery, jaja	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4								
Tłuszcze	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2								
Owoce	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6								
Warzywa	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8								
Cukier i wyroby cukiernicze	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3								
Cukier	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7								
III. Średnia płaca ^a	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6								
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9								
Mięso	2005	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2006	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2007	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2008	106,4	107,1	109,3	111,2								
Ryby	2005	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2006	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2007	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2008	104,0	105,0	106,4	107,5								
Mleko, sery, jaja	2005	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2006	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2007	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2008	97,6	97,2	97,7	98,1								
Tłuszcze	2005	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2006	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2007	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2008	102,2	102,7	102,9	101,7								
Owoce	2005	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2006	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2007	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2008	83,3	83,5	90,5	90,4								
Warzywa	2005	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2006	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2007	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2008	108,7	111,4	112,4	115,2								
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2006	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2007	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2008	102,2	103,3	107,7	109,6								
Cukier	2005	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2006	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2007	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2008	96,0	101,1	117,9	127,2								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2006	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2007	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2008	102,8	103,3	103,6	104,0								
III. Średnia płaca ^a	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8								

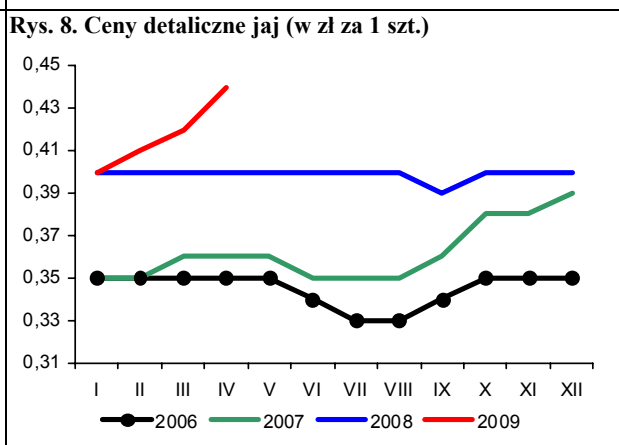
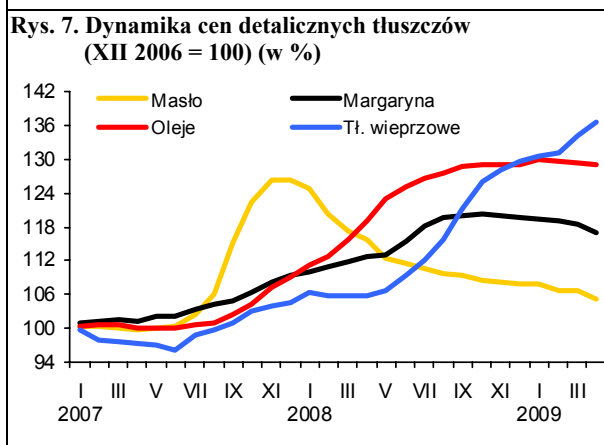
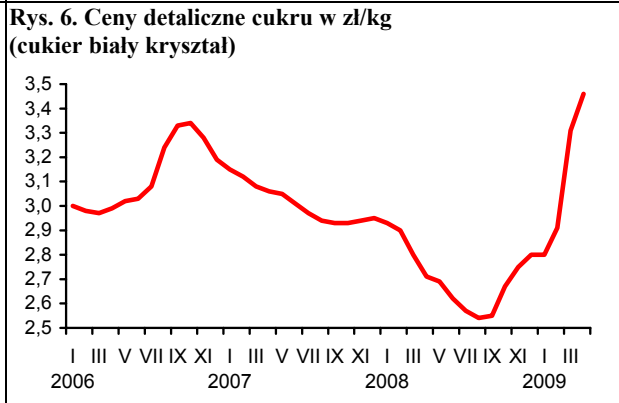
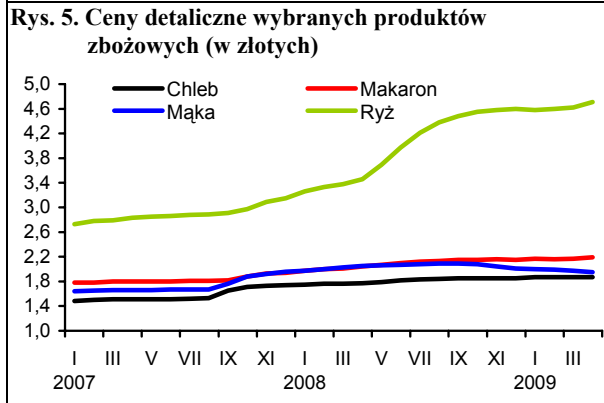
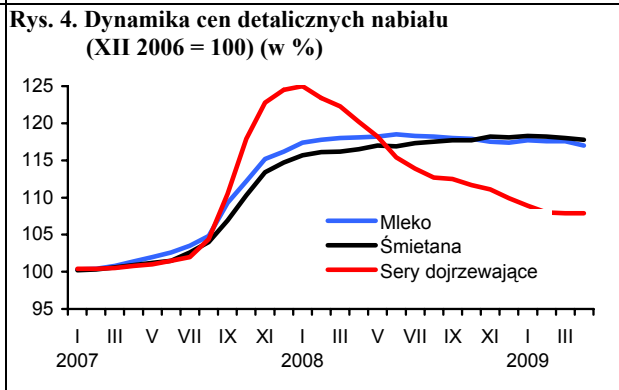
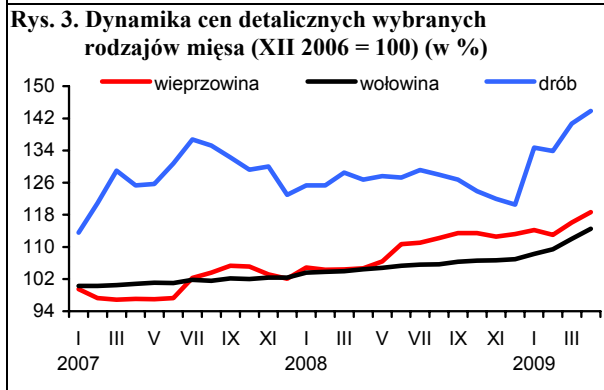
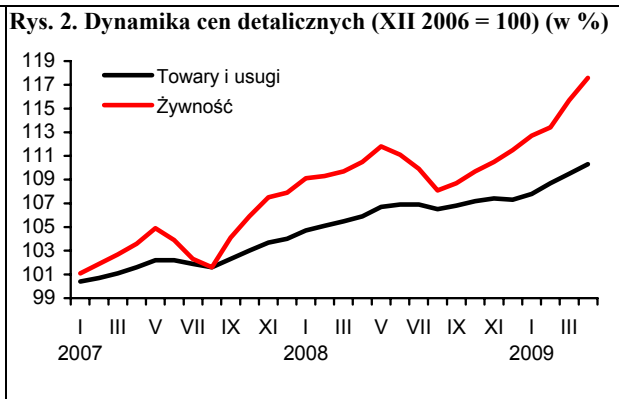
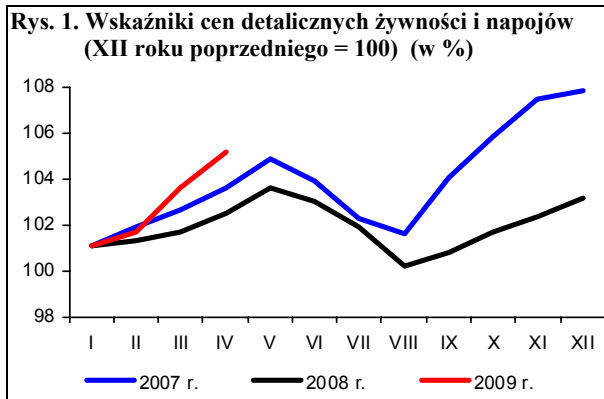
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2008 r. b – 2009 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	w złotych												
Ryż – 1 kg	a	3,26	3,33	3,38	3,46	3,69	3,97	4,21	4,38	4,48	4,55	4,58	4,60
	b	4,58	4,60	4,62	4,71								
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,75	1,76	1,76	1,77	1,79	1,82	1,83	1,84	1,85	1,85	1,85	1,85
	b	1,87	1,87	1,87	1,87								
Makaron – 250 g	a	1,97	2,00	2,01	2,04	2,07	2,10	2,12	2,13	2,15	2,15	2,16	2,15
	b	2,17	2,16	2,17	2,19								
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,97	2,00	2,03	2,05	2,06	2,07	2,08	2,09	2,09	2,08	2,04	2,01
	b	2,00	1,99	1,97	1,95								
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,82	17,94	17,93	18,02	18,10	18,14	18,23	18,21	18,35	18,38	18,40	18,42
	b	18,61	18,79	19,18	19,53								
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	23,28	23,28	23,43	23,46	23,55	23,72	23,68	23,70	23,90	23,84	23,96	24,03
	b	24,42	24,59	25,24	25,68								
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,13	13,70	13,83	13,90	12,00	14,94	14,93	15,00	15,09	14,89	14,61	14,62
	b	14,94	14,69	15,03	15,50								
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,95	6,02	6,36	6,21	6,35	6,32	6,51	6,51	6,37	6,11	5,93	5,83
	b	6,91	6,72	7,12	7,28								
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,35	20,25	20,07	20,08	20,31	20,68	20,70	20,94	20,97	21,11	21,13	21,06
	b	21,11	21,32	21,66	21,93								
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	12,27	12,13	12,11	12,22	12,37	12,64	12,75	12,83	12,96	12,96	13,02	13,04
	b	13,13	13,15	13,41	13,49								
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,79	12,72	12,74	12,75	12,69	12,64	12,68	12,71	12,86	13,26	13,63
	b	13,91	14,43	14,89	15,28								
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,81	2,83	2,84	2,84	2,83	2,83	2,81	2,80	2,79	2,78	2,75	2,74
	b	2,76	2,75	2,74	2,72								
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04
	b	1,02	1,00	0,99	0,98								
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,66	11,72	11,71	11,78	11,78	11,77	11,81	11,82	11,84	11,83	11,85	11,84
	b	11,85	11,86	11,83	11,71								
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	22,08	21,29	20,82	19,90	19,23	18,42	18,09	17,54	17,47	17,35	17,00	16,70
	b	16,32	16,25	16,14	16,15								
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,21	5,19	5,23	5,27	5,21	5,18	5,17	5,17	5,23	5,24	5,20
	b	5,21	5,22	5,17	5,13								
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
	b	0,40	0,41	0,42	0,44								
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,07	3,94	3,86	3,78	3,67	3,65	3,61	3,58	3,57	3,54	3,52	3,50
	b	3,49	3,46	3,45	3,40								
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,09	3,17	3,31	3,39	3,41	3,51	3,67	3,75	3,78	3,79	3,80	3,79
	b	3,81	3,81	3,79	3,75								
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,44	5,54	5,77	5,96	6,03	6,10	6,16	6,20	6,17	6,14	6,16	6,12
	b	6,17	6,17	6,17	6,12								
Ślonina – 1 kg	a	3,53	3,52	3,49	3,49	3,50	3,60	3,72	3,92	4,22	4,58	4,78	4,85
	b	4,88	4,98	5,23	5,28								
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,18	1,18	1,20	1,20	1,21	1,22	1,26	1,30	1,37	1,43	1,46	1,48
	b	1,48	1,49	1,48	1,49								
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,93	2,90	2,80	2,71	2,69	2,62	2,57	2,54	2,55	2,67	2,75	2,80
	b	2,80	2,91	3,31	3,46								
Jabłka – 1 kg	a	3,47	3,57	3,67	3,92	4,25	4,68	4,87	3,23	2,40	2,10	1,95	1,92
	b	1,94	1,93	1,96	2,09								

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

Ożywienie na rynku nawozów mineralnych w kwietniu pociągnęło za sobą wzrost cen. Nawozy podrożały średnio o 1,2% i była to największa od początku roku podwyżka cen. Najbardziej podrożała sól potasowa (o 4,3%), potaniał natomiast superfosfat potrójny (o 0,4%). Od początku roku nawozy mineralne zdrożały średnio o 1%, w tym najbardziej sól potasowa (o 12,8%), a potaniał fosforan amonu (o 12,5%). Pogorszyły się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało w kwietniu przeznaczyć równowartość 8,9 kg pszenicy, o 0,4 kg więcej niż w miesiącu poprzednim i aż 5,5 kg więcej niż przed rokiem.

Dynamicznie rosną ceny nawozów wapniowych. W kwietniu podrożały one o 5,1%, a od początku roku aż o 14,4%.

Zwiększa się dynamika wzrostu cen na rynku środków ochrony roślin. W kwietniu pestycydy podrożały średnio o 2,4%, w tym środki owadobójcze o 2,1%, herbicydy o 0,9%, a środki grzybobójcze o 5,3%. Najbardziej drożącym środkiem w tym okresie było Dithane (o 16,1%). Od początku roku środki ochrony roślin podrożały o 4,5%, w tym najbardziej podniesiono cenę Dithane (o 23,2%). W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały średnio o 13,0%, z tego najbardziej Roundup (o 42,8%) i Dithane (o 28,5%).

Średnie ceny na rynku bezpośrednich nośników energii ustabilizowały się. W kwietniu obniżono ceny paliw stałych, w tym koksu opałowego o 2,8%. Drożej paliwa ropopochodne głównie z powo-

du rosnących cen ropy naftowej na światowych rynkach. W kwietniu ceny benzyn podniesiono o 1,8%, a od początku roku o 7,9%. W ciągu 12 miesięcy średnie ceny bezpośrednich nośników energii praktycznie się nie zmieniły, przy czym wzrosły ceny paliw stałych, np. koksu opałowego o 21,8%, a obniżono ceny paliw ropopochodnych, np. oleju napędowego o 14,6% oraz gazu propan butan o 21,6%.

Kontynuowane są tendencje do obniżania cen na rynku materiałów budowlanych. W kwietniu ceny spadły o kolejne 0,5%, a najbardziej obniżono ceny materiałów ze stali, w tym dwuteownika grubego o 2,8%. Podrożał natomiast tynk Atlas (o 1,5%). W ciągu 12 miesięcy materiały budowlane potaniały średnio o 2,3%, w tym płyty styropianowe o 20,9% oraz cegły o 10,5%. Podniesiono natomiast ceny drzwi płytowych o 5,3%.

Powoli, ale systematycznie rosną ceny maszyn rolniczych. Średni wzrost ich cen w kwietniu wyniósł 0,6%, w tym najbardziej podrożały przyczepy samowładawcze (o 2,6%). Od początku roku ceny maszyn rolniczych podniesiono średnio o 1,8%, w tym najbardziej pługi i rozsiewacze nawozów (o 5,3%). Obniżono natomiast ceny samochodów dostawczych (o 2,7%).

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IV 2008	XII 2008	IV 2009	IV 2009 III 2009	IV 2009 XII 2008	IV 2009 IV 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	88,96	109,52	114,68	101,3	104,7	128,9	8,18	8,39
Saletra amonowa 34%N	„	103,40	120,96	125,88	101,8	104,1	121,7	7,40	7,59
Mocznik 46%N	„	131,00	158,60	152,68	100,7	96,3	116,5	6,63	6,80
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	76,56	122,44	130,80	101,4	106,8	170,8	13,07	13,40
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	157,24	240,44	238,76	99,6	99,3	151,8	11,93	12,23
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	197,56	296,08	259,16	100,0	87,5	131,2	8,09	8,30
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	137,88	194,72	219,60	104,3	112,8	159,3	7,31	7,50
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	162,60	253,36	244,04	100,1	96,3	150,1	8,71	8,93
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	144,00	210,52	205,80	100,1	97,8	142,9	8,22	8,43
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	64,22	68,40	78,28	105,1	114,4	121,9	2,61	2,67

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IV 2008	XII 2008	IV 2009	IV 2009 III 2009	IV 2009 XII 2008	IV 2009 IV 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	22,65	25,29	26,48	102,0	104,7	116,9	5,29	5,43
Dursban 480 EC	1 l	42,12	42,48	46,16	103,2	108,7	109,6	9,22	9,46
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,29	22,67	22,98	101,1	101,4	113,3	4,59	4,71
Decis 2,5 EC	250 ml	25,81	27,32	27,87	101,3	102,0	108,0	5,57	5,71
Dithane M-45	1 kg	21,19	22,10	27,22	116,1	123,2	128,5	5,44	5,58
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	43,09	43,45	45,09	102,0	103,8	104,6	9,01	9,24
Bravo	1 l	43,54	47,17	49,14	102,0	104,2	112,9	9,82	10,07
Miedzian 50 EC	1,5 l	49,44	52,91	53,72	101,4	101,5	108,7	10,73	11,01
Roundup	1 l	33,31	47,19	47,56	100,7	100,8	142,8	9,50	9,75
Granstar	8 g	18,95	20,12	20,86	100,9	103,7	110,1	4,17	4,27
Fusilade Forte	1 l	110,71	113,7	115,67	100,7	101,7	104,5	23,11	23,70
Chwastox extra	1 l	14,83	15,55	15,75	101,0	101,3	106,2	3,15	3,23
Huzar Pak	300 g	193,96	201,51	208,73	101,3	103,6	107,6	41,70	42,77
Środek gryzoniobójczy	1 kg	26,78	28,43	29,05	100,7	102,2	108,5	5,80	5,95

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IV 2008	XII 2008	IV 2009	IV 2009 III 2009	IV 2009 XII 2008	IV 2009 IV 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	580,36	698,03	679,47	98,9	97,3	117,1	135,76	139,24
Koks opałowy	t	883,01	1210,1	1075,13	97,2	88,8	121,8	214,81	220,31
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,34	3,66	3,95	101,8	107,9	91,0	0,79	0,81
Olej napędowy	1 l	4,26	3,69	3,64	101,1	98,6	85,4	0,73	0,75
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,93	2,50	2,43	100,8	97,2	82,9	0,49	0,50
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,18	2,07	1,71	98,8	82,6	78,4	0,34	0,35
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	1 l	11,45	11,63	11,84	100,3	101,8	103,4	2,37	2,43
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,81	20,68	20,70	100,2	100,1	99,5	4,14	4,24
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,96	11,05	11,14	100,3	100,8	101,6	2,23	2,28
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	10,32	10,60	10,68	100,2	100,8	103,5	2,13	2,19
Energia elektryczna	10 kWh	4,92	5,05	5,63	99,8	111,5	114,4	1,12	1,15

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IV 2008	XII 2008	IV 2009	IV 2009 III 2009	IV 2009 XII 2008	IV 2009 IV 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	25,04	24,3	24,30	100,3	100,0	97,0	4,86	4,98
Wapno	1 t	498,51	495,1	494,06	100,1	99,8	99,1	98,71	101,24
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	164,43	140,34	130,12	97,8	92,7	79,1	26,00	26,66
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3332,35	3676,41	3345,23	97,4	91,0	100,4	668,38	685,50
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,58	12,24	12,05	100,0	98,4	104,1	2,41	2,47
Dwuteownik gruby	1 t	3832,86	4058,61	3718,65	97,2	91,6	97,0	742,99	762,02
Blacha dachowa	1 m ²	31,66	31,04	30,36	99,6	97,8	95,9	6,07	6,22
Tynk „Atlas”	25 kg	47,24	47,7	48,32	101,5	101,3	102,3	9,65	9,90
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,52	1,42	1,36	98,6	95,8	89,5	0,27	0,28
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	717,24	712,34	705,09	100,1	99,0	98,3	140,88	144,49
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	648,00	652,17	633,32	99,4	97,1	97,7	126,54	129,78
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,88	27,91	27,57	99,6	98,8	98,9	5,51	5,65
Okno drewniane szklane	1 szt.	1456,93	1474,89	1493,59	100,5	101,3	102,5	298,42	306,06
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1285,87	1323,32	1353,97	101,2	102,3	105,3	270,52	277,45

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

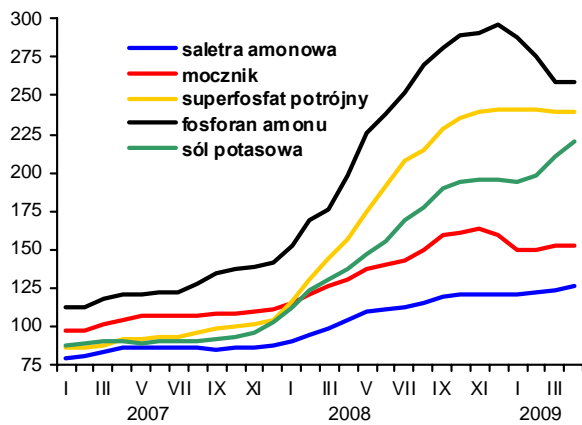
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IV 2008	XII 2008	IV 2009	IV 2009 III 2009	IV 2009 XII 2008	IV 2009 IV 2008	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	335404,60	317346,63	317977,15	101,2	100,2	94,8	635,32	651,59
Kombajn do ziemniaków	56212,51	59134,83	60056,25	100,2	101,6	106,8	119,99	123,07
Samochód dostawczy	70133,54	68773,50	67588,22	100,6	98,3	96,4	135,04	138,50
Rozrzutnik obornika 1-osioowy	19509,48	20291,73	20509,63	100,6	101,1	105,1	40,98	42,03
Siewnik zbożowy 25 redlic	15668,33	16158,44	16457,34	100,3	101,8	105,0	32,88	33,72
Ciągnik „Ursus” 5314	103729,95	104189,83	103694,74	100,0	99,5	100,0	207,18	212,49
Ciągnik 90 kW	164653,06	159549,78	164931,78	100,6	103,4	100,2	329,53	337,97
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	26821,59	27708,61	29020,89	102,6	104,7	108,2	57,98	59,47
Kopaczka elewatorowa	11417,64	12041,07	12099,9	101,0	100,5	106,0	24,18	24,79
Agregat uprawowy do siewnika	14550,22	14542,55	14449,03	100,1	99,4	99,3	28,87	29,61
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5519,89	5655,64	5740,1	100,6	101,5	104,0	11,47	11,76
Gleboğrafzarka	5458,09	5568,30	5634,74	101,0	101,2	103,2	11,26	11,55
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	36564,38	37826,35	38569,09	100,2	102,0	105,5	77,06	79,04
Opryskiwacz 300 l	2807,17	2862,09	2860,71	100,1	100,0	101,9	5,72	5,86
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5210,71	5322,90	5486,9	100,0	103,1	105,3	10,96	11,24
Rozsiewacz nawozów	1569,26	1624,29	1710,28	100,8	105,3	109,0	3,42	3,50
Sadzarka 2 rzędowa	2554,37	2752,51	2819,82	101,3	102,4	110,4	5,63	5,78
Pług 3 skibowy	4272,99	4531,48	4773,72	102,2	105,3	111,7	9,54	9,78
Kultywator 2,1-2,8 m	1890,18	2004,98	1997,06	100,2	99,6	105,7	3,99	4,09
Dojarka 2 konwie ^a	8189,12	8259,15	8318,59	100,0	100,7	101,6	16,62	94,84
Dojarka z rurociągiem ^a	47940,04	48304,94	49729,09	100,0	102,9	103,7	99,36	566,97
Schladzarka do mleka 500 l ^a	17039,46	16736,45	17476,31	99,9	104,4	102,6	34,92	199,25

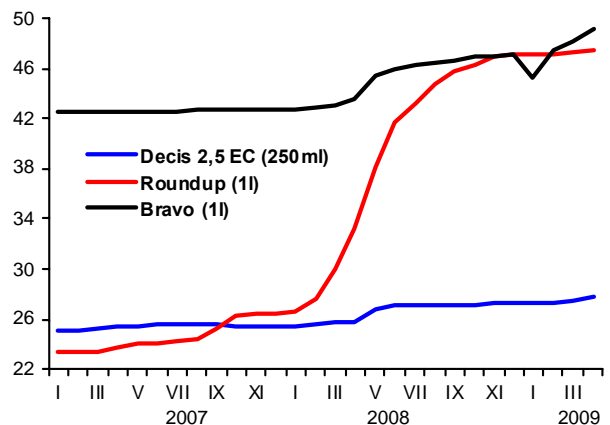
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

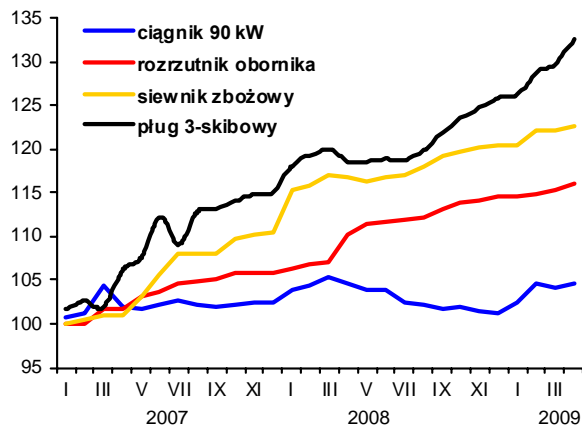
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

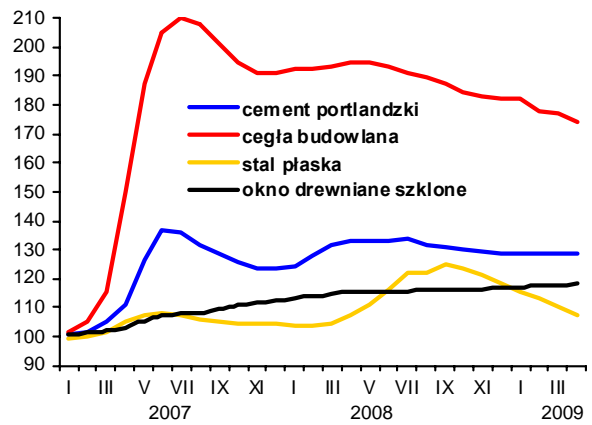
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

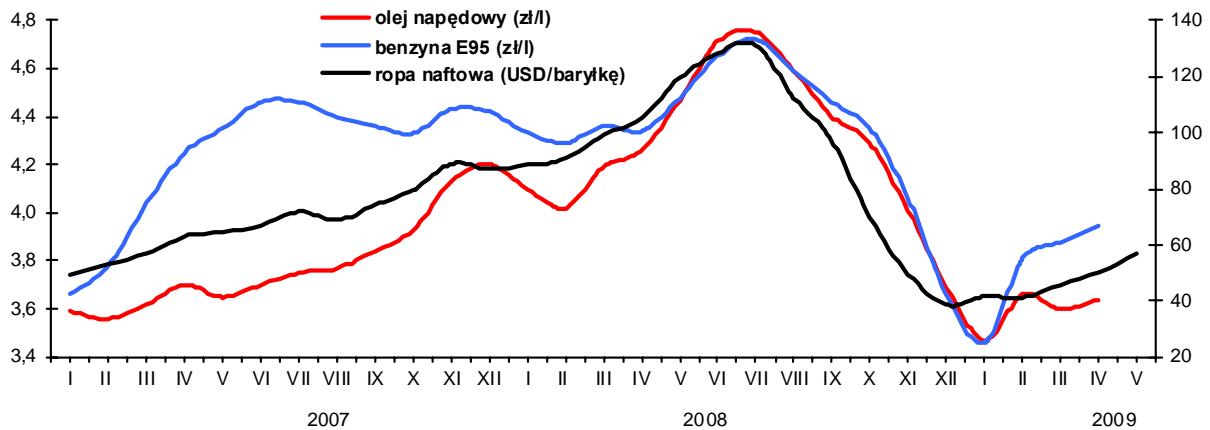
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

W pierwszych miesiącach 2009 r. zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw usługowych. W końcu marca 2009 r. zarejestrowanych było 24 456 placówek usług rolniczych, o 1,6% mniej niż w czwartym kwartale 2008 r. W ciągu ostatniego kwartału o 1,2% zmniejszyła się liczba placówek usług mechanizacyjnych, a o 3,3% spadła liczba placówek naprawczych maszyn. Zakładów weterynaryjnych było o 1,8%, a placówek zootechnicznych – o 1,6% mniej niż w grudniu 2008 r. W porównaniu do stanu sprzed roku, liczba placówek usług rolniczych prawie nie zmniejszyła się (spadek o 0,1%). W porównaniu do marca 2008 r. największy spadek zanotowano w grupie przedsiębiorstw naprawczych maszyn (o 3,9%). Wzrosła jedynie liczba placówek mechanizacyjnych (o 2,5%). Najliczniejszą grupę stanowią placówki usług mechanizacyjnych (48,3%) i weterynaryjnych (31,9%). Zakłady usług zootechnicznych mają 11,7%, a zakłady naprawcze maszyn – 8,1% udział.

Rośnie liczba ocenianych krów. W kwietniu 2009 r. oceną użyteczności mlecznej objętych zostało 580 tys. krów, o 0,3% więcej niż w marcu i o 2,8% więcej niż w kwietniu 2008 r. Średnia wielkość stada w gospodarstwach stosujących ocenę była o 2,3% większa niż w kwietniu 2008 r.

Usługami inseminacyjnymi w I kwartale 2009 r. objęto 354 tys. krów, o 3,3% mniej niż w roku ubiegłym. Udział krów inseminowanych w pogłowie krów ogółem w I kwartale 2009 r. obniżył się do 12,8% z 13,4% rok wcześniej.

W I kwartale 2009 r. liczba unasiennianych loch wyniosła 157 tys. i w porównaniu do I kwartału roku poprzedniego była o 14,6% wyższa. Zabiegowi inseminacji zostało poddane 11,6% pogłowia, podczas gdy rok temu było to 9,6%. Wskazuje to na rosnące zainteresowanie chowem trzody chlewnej. Najwięcej loch poddawanych inseminacji jest w południowo-zachodnich województwach Polski.

Ceny usług dla rolnictwa w kwietniu 2009 r. wzrosły o 0,4% w stosunku do marca, przy czym ceny usług bezpośred-

nio rolniczych zwiększyły się o 0,9%, a pośrednio rolniczych o 0,2%. Wśród usług bezpośrednio rolniczych najsilniej zdrożała praca osoby zatrudnionej przy pracach polowych (o 3,4%). Cena żadnej usługi spośród tej grupy nie była niższa niż w miesiącu poprzednim. Jednak o tej porze roku nadal nie wykonuje się części usług zaliczanych do bezpośrednio rolniczych.

W grupie usług pośrednich dla rolnictwa najbardziej (o ponad 1%) w porównaniu do miesiąca poprzedniego wzrosły ceny śrutowania zbóż, przemiału na mąkę, naostrzenia lemiesza, prac ciesielskich, projektu budynku inwentarsko-składowego, opłaty dzierżawczej placu targowego. Spośród usług pośrednio rolniczych obniżyły się ceny: usług bankowych, składki ubezpieczenia Autocasco i OC ciągnika, ubezpieczenia budynku rolnego, oraz ogłoszenia reklamowego.

W kwietniu 2009 r. indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹ wzrósł do 103,5. Było to spowodowane podwyżkami cen skupu produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego.

Relacje cen usług i produktów rolnych zmieniają się. Dla przykładu za rozsiew nawozów mineralnych na obszarze 1 ha, w marcu i w kwietniu trzeba było zapłacić 1,6 dt, a rok wcześniej – 0,8 dt pszenicy. Natomiast opłata za 1 godzinę płac murarskich wyrażona w kg żywca trzody spadła z 24,3 kg do 19,44 kg w kwietniu 2009 r.

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Wyszczególnienie	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2005 I-XII	511	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006 I-XII	520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001
2007 I-XII	527	30,5	1612	682	11 405	2 064	8 060	2 889
2008 I-XII	567	31,5	1543	539	11 947	2 036	7 947	2 915
V	570	31,2	x	x	x	x	x	x
VI	571	31,2	415	132	11 956	2 051	7 996	2 928
VII	572	31,2	x	x	x	x	x	x
VIII	572	31,3	x	x	x	x	x	x
2008 IX	572	31,2	423	115	12 134	2 059	8 000	2 913
X	572	31,2	x	x	x	x	x	x
XI	571	31,3	x	x	x	x	x	x
XII	571	31,3	340	155	11 947	2 036	7 947	2 915
I	575	31,5	x	x	x	x	x	x
II	577	31,6	x	x	x	x	x	x
2009 III	578	31,6	354	157	11 819	1 969	7 806	2 872
IV	580	31,7	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)								
IV 2009 III 2009	100,3	100,3	x	x	x	x	x	x
III 2009 III 2008	103,8	102,6	x	x	102,6	96,1	98,2	99,1

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Wyszczególnienie	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa	
2005 I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006 I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2007 I-XII		111,5	111,9	143,2	108,7	111,2
2008 I-XII		91,8	93,1	82,7	98,2	97,1
V		98,4	97,6	91,5	101,0	98,7
VI		98,9	94,8	89,5	101,2	101,1
VII		95,5	95,5	78,0	99,5	98,1
VIII		94,7	91,4	80,5	98,5	97,3
2008 IX		96,6	96,6	84,4	99,1	96,7
X		94,5	94,7	85,9	95,7	94,5
XI		97,8	97,8	99,3	97,4	97,8
XII		101,2	101,3	109,1	99,8	101,2
I		99,3	100,2	103,3	99,4	99,1
II		102,3	102,4	109,6	101,0	102,2
2009 III		102,4	101,1	96,0	103,2	102,6
IV		103,5	102,9	101,6	103,9	103,7

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2006		2007		2008		2009											
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV 2009	I-IV 2009
	% wobec poprzedniego okresu																	
Wskaźnik zmian cen usług	103,7	103,7	108,1	100,7	101,3	100,4	100,7	100,4	100,5	100,2	100,3	99,9	101,3	100,4	100,5	100,4	106,7	107,3
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	106,5	103,4	110,7	102,0	102,1	101,2	101,7	100,4	100,5	100,0	100,3	100,2	100,4	100,3	101,7	100,9	110,4	110,8
1. mechanizacyjne	107,1	102,9	111,0	102,2	103,5	101,6	102,4	100,3	100,6	100,0	100,1	99,8	99,8	100,1	104,0	100,8	112,8	113,2
a. uprawowe	106,9	103,9	110,7	101,0	103,1	.	.	100,4	100,4	99,9	100,3	.	.	100,3	.	100,3	108,7	109,0
b. siewu-sadzenia	108,1	105,1	105,4	101,6	103,0	.	.	103,3	100,5	100,0	100,6	113,4	113,7
c. chemizacyjne	106,2	103,6	109,3	103,7	104,3	100,1	103,6	100,0	100,7	100,0	100,0	99,8	99,8	100,1	104,0	101,5	114,5	115,0
d. zbioru plodów	107,5	101,3	114,1	.	.	103,5	101,4	99,9	100,6	99,9
2. usługi robocizny przy pracach polowych	101,6	115,0	124,8	104,4	99,5	102,1	99,8	101,7	100,4	100,0	100,1	103,4	107,4	107,9
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	104,2	102,1	104,9	100,9	100,5	100,2	100,3	100,5	100,4	100,3	100,5	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	105,2	106,0
a. weterynaryjne	106,1	101,5	104,1	100,6	100,3	100,2	100,2	100,6	100,3	100,5	100,4	100,5	100,5	100,2	100,4	100,1	104,4	104,9
b. inseminacyjne	102,3	102,6	105,8	101,4	100,9	100,3	100,5	100,4	100,8	99,5	100,7	100,3	101,4	100,6	99,9	100,3	105,9	107,2
III. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	101,8	104,0	106,2	100,3	101,0	100,1	100,2	100,4	100,4	100,2	100,3	99,9	101,5	100,4	100,2	100,2	104,9	105,6
1. transportowe	96,8	104,8	105,6	96,1	105,2	100,8	100,6	101,2	100,0	100,2	99,8	100,6	99,4	100,0	100,9	100,1	108,9	104,1
2. naprawcze	102,8	104,1	106,3	100,3	100,7	99,9	100,3	100,4	100,4	100,3	100,8	99,9	100,7	101,2	100,6	100,5	105,9	106,2
3. budowlano-remontowe	103,4	107,4	107,2	100,9	100,6	101,0	100,4	100,3	100,7	100,3	100,5	99,9	103,2	100,6	100,3	100,6	108,6	110,7
4. młynarskie ^b	101,3	103,9	106,7	100,3	100,0	100,0	100,6	100,6	102,0	100,7	100,3	100,0	101,0	102,1	101,5	101,4	110,6	109,0
5. handlowe	103,6	101,9	102,7	100,8	100,3	100,2	99,4	100,0	100,1	99,9	99,8	100,0	101,6	100,1	99,9	100,6	102,0	102,2
6. finansowe	100,7	101,2	107,2	100,5	101,1	98,7	100,2	100,3	100,1	100,3	100,2	99,4	100,9	99,4	99,3	98,6	98,5	101,0
- ubezpieczeniowe	106,5	103,6	107,9	100,4	101,3	97,7	99,9	100,3	100,1	100,0	100,1	99,2	101,8	100,0	99,9	98,7	98,8	100,7
- bankowe	89,1	96,4	105,7	100,6	100,8	100,9	100,7	100,5	100,1	100,9	100,5	99,8	99,1	98,1	98,3	98,4	97,9	101,7
Wskaźnik inflacji	101,0	102,5	104,2	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9	100,5	100,9	100,7	100,7	104,0	103,4

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka pługiem, telerowanie ściernisk, kultywatorowanie, siew siewn. rzędowym, sadzenie ziemniaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozstaw nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek sieczkarnią, zbiór zielonek ścinaczem, koszenie traw kosiarką rotacyjną, sprzęt zboż kombajnem, kopanie ziemniaków kombajnem ziemn., kopanie ziemniaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, wynajęcie przyczepy kłosa, badanie kliniczne krowy, podkucie lemiesz, podkucie koparki, opłata za wynajem 1 m2 lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, opłata prac stolarskich, ciestelskich, praca mechanika przy naprawie maszyn roln. opłata prac murarskich, opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie betoniarci, wypożyczenie cykliniarki, śrutowanie na paszę 100 kg żyta, śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, opłata powierzchni 1 m2 lokalu handlowego, opłata dzierżawca 1 m2 placu targowego, opłata 1 dnia placowego „szczęk”; opłata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubezpie. budynku rolnego, składka ubez. OC rolników, odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł, ^b przemiał zboż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2006		2008												2009				IV 2009		I-IV 2009				
		I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV 2008	I-IV 2008				
																							%	%		
Orka pługiem	za 1 godz.	98,81	105,20	114,25	110,52	113,93	114,03	115,87	116,83	116,47	116,79	118,80	118,91	107,6	108,1							118,80	118,91	107,6	108,1	
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	82,08	87,71	94,04	91,54	93,48	93,26	96,32	96,78	96,78		100,65	101,23	110,6	111,4							100,65	101,23	110,6	111,4	
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	63,68	65,70	71,78	68,29	69,94	72,74	72,82	73,72	73,72		80,57	80,57	118,0	118,0							80,57	80,57	118,0	118,0	
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	68,58	71,43	75,98	73,46	77,00	78,63	78,90	79,00	79,00	79,00	80,27	81,43	110,8	112,5							80,27	81,43	110,8	112,5	
Zbior zielonek sieczkarnią	za 1 godz.	221,78	252,98	242,35		267,63	285,10	285,10	287,37	287,37																
Sprzęt z bóz kombajnem	za 1 godz.	230,86	236,14	270,68			269,69	269,06	273,29																	
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	126,14	128,00	116,66			140,35	139,46	139,97	139,97																
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	44,38	51,06	62,86	62,02	61,71	63,02	63,98	64,23	64,23	64,27	64,40	66,60	107,4	107,9							64,40	66,60	107,4	107,9	
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	8,59	9,08	9,76	9,61	9,61	9,61	9,72	10,03	10,11	10,11	10,34	10,64	115,0	112,6							10,34	10,64	115,0	112,6	
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	46,50	47,73	50,48	49,97	50,41	50,54	50,99	51,38	51,32	51,66	52,52	52,84	105,9	107,2							52,52	52,84	105,9	107,2	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	22,15	22,81	24,67	24,31	24,46	24,55	24,93	25,06	25,33	25,53	26,05	26,18	108,8	109,7							26,05	26,37	108,8	109,7	
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	118,35	126,92	138,79	134,90	136,37	138,47	140,13	142,58	142,88	143,14	143,22	141,51	142,75	106,0							143,22	142,75	142,75	106,0	
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	12,51	12,74	13,83	13,92	13,92	13,92	13,92	14,00	14,00	14,00	14,00	14,38	104,5	105,6							14,00	14,38	104,5	105,6	
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	28,84	32,06	34,82	34,06	34,85	34,62	35,13	35,58	35,58	35,79	36,05	36,28	109,7	108,3							36,05	37,07	109,7	108,3	
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	66,90	76,83	89,83	88,11	88,88	90,06	91,46	92,21	92,37	93,03	93,20	94,06	107,7	109,0							93,20	94,31	107,7	109,0	
Opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	1028	1024	1024	1011	1013	1019	1030	1040	1042	1051	1144	1166	117,2	116,3							1144	1170	117,2	116,3	
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	31,29	31,64	32,67	32,71	32,82	32,94	32,80	32,80	32,84	32,82	33,07	36,06	111,0	111,6							33,07	36,17	111,0	111,6	
Opłata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	27,69	27,80	28,65	28,59	28,70	28,71	28,66	28,83	28,82	28,90	29,28	29,47	103,7	104,0							29,28	29,60	103,7	104,0	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	116,02	115,97	130,77	135,64	135,70	128,82	128,95	128,84	128,79	129,00	127,31	128,18	93,5	95,6							128,18	127,53	126,76	93,5	95,6
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	698	753	749	768	769	730	736	738	738	739	745	748	95,6	96,9							748	746	734	95,6	96,9
Odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł	za 1 rok	591	570	597	589	594	598	604	606	610	614	612	605	97,7	101,5							605	595	576	97,7	101,5
Odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł	za 1 rok	5070	4890	5208	5122	5162	5221	5282	5288	5343	5362	5354	5313	98,1	102,0							5313	5098	5027	98,1	102,0

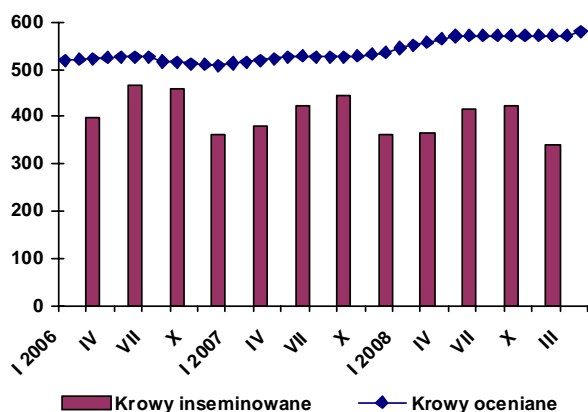
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

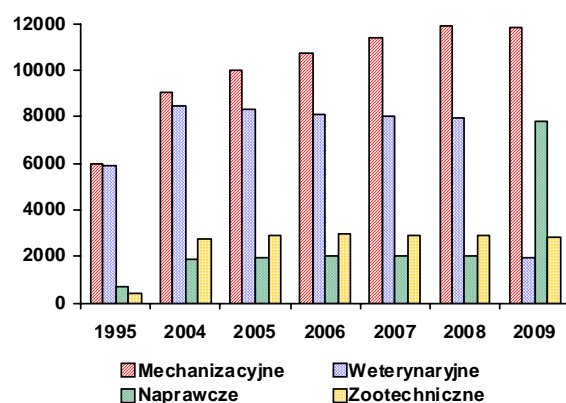
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2006		2007		2008		2008												2009				IV 2008 IV 2007		I-IV 2009 I-IV 2008	
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV	IV								
																						%						
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	2,23	1,38	1,84	1,20	1,32	1,65	2,02	2,26	2,49	2,54						2,30	2,38	198,1	194,3							
Siew siewn. rzędów.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,85	1,15	1,43	0,99	1,08	1,35	1,68	1,87	2,07							1,94	2,02	203,6	200,0							
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,43	1,31	1,11	0,74	0,81	1,05	1,27	1,43	1,58								1,61	2,17,2	217,2							
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,54	1,07	1,18	0,80	0,89	1,14	1,38	1,53	1,69	1,72	1,68	1,65	1,49	1,55	1,63			204,1	198,8							
Zbiór zielonki siewk.	za 1 godz.	l mleka	238	204	292		255	279	301	308	316																	
Sprzet zbóż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	5,20	2,11	4,63			3,91	4,69	5,29																		
Kopanie ziemiaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,21	3,09	4,32			2,77	2,76	3,53	6,62																	
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	1,00	0,76	0,99	0,67	0,71	0,78	0,91	1,12	1,38	1,40							1,24	1,33	197,7	194,2						
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,22	0,15	0,19	0,13	0,13	0,14	0,17	0,20	0,24	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	234,8	220,8						
Unasiennienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,87	44,80	49,80	45,04	48,02	49,64	52,05	53,77	55,08	57,27	58,24	59,74	60,85	60,64	60,35			134,0	144,7							
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	23,76	21,40	24,35	21,91	23,30	24,11	25,25	26,29	27,90	28,30	28,98	29,63	30,15	30,29	30,14			137,6	148,1							
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żyweca trzody	32,96	36,45	34,29	37,16	33,92	32,13	31,42	31,61	30,69	33,07	31,83	31,94	31,78	29,86	29,25			78,7	80,1							
Naostrzenie lemięsza	1 szt.	dt pszenicy	0,28	0,19	0,21	0,15	0,16	0,17	0,20	0,24	0,27	0,30	0,30	0,29	0,27	0,28	0,29			192,3	186,6							
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,65	0,48	0,54	0,37	0,40	0,43	0,51	0,61	0,69	0,78	0,76	0,75	0,69	0,72	0,75			202,0	191,2							
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	kg żyweca trzody	18,63	22,02	22,19	24,27	22,11	20,90	20,35	20,28	19,87	21,38	20,71	21,19	21,14	19,73	19,44			80,1	82,4							
Oплата projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	kg żyweca trzody	286	295	253	278	252	236	230	228	241	246	234	258	262	245	243			87,2	87,9							
Wypożyczenie betoniarńki 100 l	na 1 dobę	kg żyweca trzody	8,71	9,10	8,09	9,01	8,16	7,64	7,35	7,27	7,07	7,67	7,35	8,02	8,10	7,57	7,44			82,6	84,3							
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żyweca trzody	7,71	7,99	7,09	7,88	7,14	6,66	6,43	6,37	6,21	6,67	6,43	6,61	6,62	6,19	6,08			77,2	78,6							
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	2,61	1,73	2,00	1,47	1,57	1,60	1,87	2,24	2,49	2,80	2,71	2,68	2,41	2,46	2,53			172,1	168,9							
Składka ubezpiecz. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	15,72	11,19	11,47	8,34	8,90	9,08	10,57	12,84	14,28	15,81	15,82	15,67	14,13	14,28	14,67			176,0	171,2							
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	13,30	8,48	9,23	6,39	6,87	7,44	8,73	10,54	11,71	13,34	13,00	12,67	11,26	11,32	11,51			180,0	179,4							
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	114,2	72,7	80,6	55,6	59,7	64,9	76,2	92,1	102,3	114,4	113,8	111,3	98,4	98,5	100,4			180,7	180,3							

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PIB.

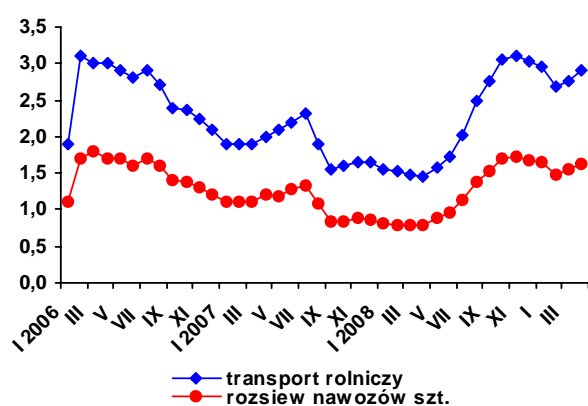
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

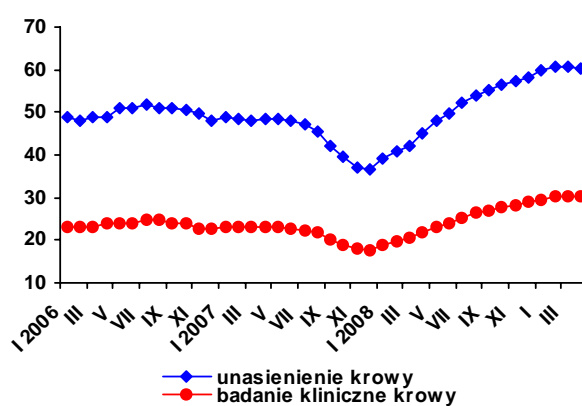
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

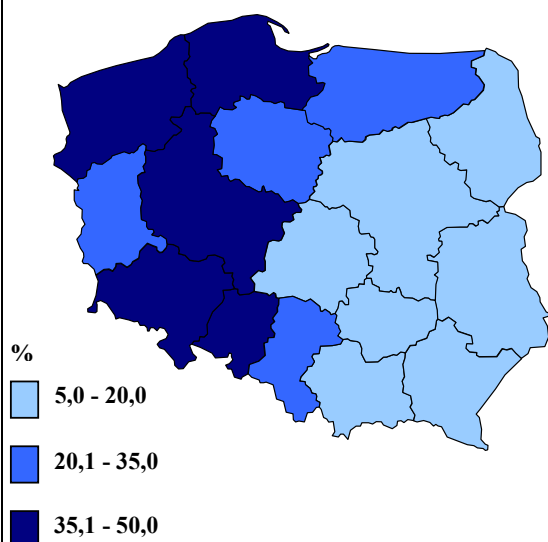
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

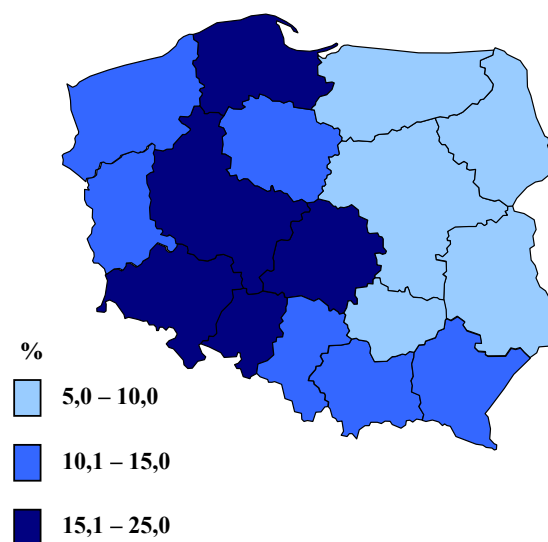
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w grudniu 2008 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w IV kwartale 2008 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.